Poštnina plačana v gotovini Leto LXIII V Ljubljani, v nedeljo 20. januarja 1935 Štev. 17 Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din – nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Božja pravica naroda

Gorjé, ki ga trpé jugoslovanski katoliki pod Italijo, je izredno. Katoliški dnevnik, ki mu prihajajo vedno nove vesti o duševnih mukah našega naroda, mora dvigniti glas kot glasilo, ki je dolžno načela krščanske etike v javnem življenju braniti.

Zavedamo se, da branimo narodu primarne pravice, ki jih ima od Stvarnika; branimo proti poganskemu nacionalizmu, ki gleda iz strašne zablode gospodujočega naroda proti lojalni slovanski manjšini; branimo zlasti s stališča vesoljne Cerkve.

Ali pretiravamo? — Narod, ki ima v zgodovini visoko kulturo, je v nacionalizmu tako zabredel, da proti manjšini nastopa kakor bi bil v resnici brez kulture. Ljudstvu, ki je na rodni grudi mirno živelo in se kulturno visoko razvilo, so uropane domala vse kulturne ustanove, trgajo mu pravico do maternega jezika, otroka odtujujejo staršem, onemeli so zatiranci v grozi, da predstavniki državne pravice zanje nimajo pravice. Izgovor, da se Slovanom pod Italijo nudi višja italijanska kultura, je skrajno kratkoviden, le egoistu možen. Da, če bi Italijani ravnali z ljudstvom kot visoko kulturni ljudje in bi se podaniki polagoma premenili, da bi zahrepeneli po njih dobrinah, bi tak izgovor morda kdo sprejel; toda nasilje ne nudi dobrin, marveč jih samo jemlje in hkrati seka boleče rane. Neznosne so zlasti duševne muke, odkar segajo naravnost v verska čustva: Slovan naj bi niti v cerkvi ne imel pravico do svojega jezika! Kako moreš človeka zadeti bolj, kakor če ga udariš tam, kjer išče združitve z Bogom? — Prvi in največji božji zapovedi je enaka zapoved: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« Slovenci in Hrvati pa niso samo naši bližnji, za katere moramo imeti sočutje, ampak so tudi naši krvni bratje. Vse, kar njih boli, tudi nas dvojno boli; kar njih žali, tudi nas žali. Kdor zatira jezik svojega bližnjega, ga žali v bistvo njegove duše, otroka vrhutega pohujšuje zoper lastnega očeta in lastno mater. Kdo ni še opazil, da otroci, kateri lepo spoštujejo svoje starše, po navadi tudi najlepše čutijo svoje pravo razmerje do Boga; saj je tako lahko, otroka vzdigniti od lepe ljubezni do očeta na zemlji k božji ljubezni nebeškega Očeta. Ubogega slovenskega otroka v Italiji pa dejansko uče zaničevati materino besedo. Jezik ni le sredstvo za izražanje misli in sprejemanje naukov od drugih; ni kakor orodje, ki ga moremo vreči iz rok pa vzeti boljšega, ampak je s svojimi prvimi glasovi in prvimi doživetji tako tesno spojen z našo notranjostjo, da predstavlja bistven del našega duhovnega imetja. Po njem smo od pradedov prejeli nenadomestljiv zaklad duhovnih vrednot. Kdor nasilno posega vanje, ruši harmonijo človeškega ustroja, razdvaja osebnost, mori duševnost samo: podira lepoto, ki jo je hotel Stvarnik. Ozrite se naokrog po zgledih in spoznajte, zakaj so odpadniki, ki se začno sramovati svojega jezika, navadno moralno manj vredni. Zakaj se splošno cerkvi bolj odtujujejo kot drugi — porušili so lepoto svojega življenja. Pedagogu je jasno: materinega jezika v mladosti ne more nadomestiti noben drug jezik.

Še prav posebno pa je materni jezik potreben za dušno pastirovanje. Misijonarji porabljajo dolgo dobo, da se priuče jeziku ljudstva, med katerim hočejo delovati; ne mislijo na to, kako bi svoj jezik širili, marveč kako bi ljudstvo v njegovem jeziku približali Bogu. To misijonarji vestno vršé tudi pri ljudeh, ki govore še kak drug jezik, ker pač vedo, da imajo z maternim jezikom največji uspeh. Če je pa napačno, materni jezik zapostavljati pri ljudstvu, ki se svojih pravic ne zaveda, kolika zabloda je šele, vsiljevati tuj jezik tako zavednemu ljudstvu, kakor je naše v Julijski Krajini, kjer se je narodna zavest ob trenju narodov razvila do viška. Temu narodu jemati njegov jezik, pa vsiljevati tujega, pa še celo jezik naroda, kateri vkljub svoji kulturni višini proti nam ni nastopal kulturno, se pravi dušno pastirstvo onemogočati; to je napad na najbolj občutljive strani človeških src in zbuja se zagrenjenost, ki se ne da izraziti. Naj se dostojanstveniki ne varajo glede na resnično razpoloženje ljudstva, ki spričo političnega pritiska govoriti ne more. Kaj naj opravi pri tem ljudstvu tuj duhovnik, duhovnik tistega naroda, ki mu je ugrabil najdražje, kar je imel? Polno zaupanje more imeti le domač duhovnik in pa tisti tujec, ki ga je vsega božja ljubezen tako dvignila, da v vernikih ceni samo vrednost neumrljivih duš. Kako naj Primorje v zastrupljenih razmerah raznarodovanja dobi dovolj takih duhovnikov?

Po nobeni poti ne pridemo do drugačnega zaključka, kakor da mislimo na dolžnost višjih pastirjev: z vsemi stredstvi, z vso energijo se je treba boriti za svobodo Cerkve, v kateri bo zavarovana božja pravica naroda.

Goriški nadškof ne bo mogel misliti, da naše poglede v njegovo delo zastirajo kaki nacionalni predsodki. Goriška stolica potrebuje bolj ko kdaj prej moža, ki bi zastavil vse sile za trpeče vernike, in vendar nismo rekli žal besede, da za ogromno večino slovenskih vernikov ni prišel mož iz tega naroda. S kako lahkoto priznavamo primernost, da je rimski škof tiste narodnosti, kakor so verniki rimske škofije, dasi je rimski škof še neizmerno več: škof vesoljne Cerkve. Kdo bi nam smel šteti v zlo, ako bi iz istega razloga želeli v Gorici slovenskega škofa. In vendar smo z veseljem pozdravili nadškofa italijanske narodnosti; imeli smo in še imamo upanje, da bo cerkveni knez iste narodnosti kakor svetni oblastniki imel manjše težave v obrambi svojih vernikov. Nismo pričakovali, da bo vsega trpljenja konec, a pričakovali smo, da bo konec duševnih muk, ki jih trpi ljudstvo, ko niti v božjem svetišču ne vidi zavarovane bogodane pravice.

Stopimo izza oblakov prerekanj na pot polnega solnca resnice — v posameznem zgledu: Sveta stolica je ukazala oznanjati dolžnost zgodnjega svetega obhajila — verniki vedo, da to velja za vso Cerkev; sv. kongregacija imenuje še celo starostno dobo, v kateri so otroci navadno že toliko dorastli, da jih je možno poučiti za sveto obhajilo — nekako v sedmem letu. Slovenski duhovniki bi otroke v njih jeziku mogli voditi k Zveličarju v pravi dobi. Toda ne, duhovnik naj bi ne govoril v umljivem jeziku, ampak naj gre v šolo in tam govori otrokom v neumljivem! Seveda ga poučiti ne more.

Krivica proti narodu in Cerkvi je tako jasna, in če jo katoliški škof z energijo ne vzame v roke tako strašna, da od goriškega nadškofa ne pričakujemo nič manj kakor pripravljenost na mučeništvo. Če ga je Bog na to mesto postavil, mu je dal za to tudi moč. Nič preveč ne pričakujemo: Saj mož, ki je poln vere v Boga, ve, da to, kar Italija dela v hipnozi poganskega nacionalizma, njej ni v čast, v očeh Stvarnikovih pa je krivica, ki jo Bog noče, in bo zato njegovemu narodu v škodo. In še močnejši je nagib za božjo Cerkev, ki trpi krivico, da verniki zgubljajo zaupanje vanjo, ko v resnici božja Cerkev ni kriva, ampak le ljudje s svojimi slabostmi. Kaj bo pisala zgodovina?

Ako izgine visokostoječ manjšinski narod in zgodovina ne bo mogla dokazati, da so se tedanji predstavniki Cerkve za pravico tega naroda v cerkvi borili, bodo sovražniki Cerkve skozi stoletja narode odvračali od prave Cerkve. Vse misijonstvo bodo kazali kot smešno, če zgodovina ne bo mogla jasno pokazati, da je Cerkev bila katoliška tudi v domovini papeževi. Zato ne pričakujemo nič preveč, ko pričakujemo prej tudi mučeništva njenih predstavnikov, kakor da bi pustili Cerkev blatiti.

Duce, voditelj Italije, naj uresniči svojo besedo, da je Cerkev v njenem področju svobodna, ali pa naj se pokaže, da je katoliške Slovane v Italiji raznarodilo samo kruto nasilje — katoliška Cerkev, ki je mati narodov, pa ne sme imeti madeža.

Prividi rimskih sporazumov

Italija v Avstriji

Ustanovitev italijanskega kulturnega zavoda in pa uvedba italijanščine na srednje šole v Avstriji - Kljukasti križ vstaja

Dunaj, 19. januarja.

Na Dunaju se nahaja že delj časa senator Salata, ki ima nalog od italijanske vlade, da se z Avstrijo pogaja za »kulturno pogodbo« med Italijo in Avstrijo. Kakor znano, sta Avstrija in Italija sklenili ob priliki podpisa rimskih protokolov, ki so ustvarili tako imenovani »italijanski trikot« v Podonavju, da svoje sodelovanje še podkrepita s posebno kulturno pogodbo. Senator Salata je na tem, da pogajanja ugodno zaključi. Vas bo zanimalo, kot sosede Avstrije, kako bo ta kulturna pogodba izgledala in na kakšne temelje bo postavila sodelovanje Italije in Avstrije v bodočnosti.

Kot prvi uspeh te pogodbe je treba omenjti ustanovitev posebnega italijanskega kulturnega zavoda na Dunaju, ki bo precej podoben francoskim institutom, ki jih je Francija ustanovila po evropskem vzhodu, s to razliko, da bo razpolagal z večjim denarjem in da bo italijanski kulturni institut izključno pod vodstvom Italije in italijanskih državljanov ter bo več ali manj podoben stalni kulturni razstavi Italije na Dunaju. Kulturni institut bo tudi tehnično središče za vso italijansko propagando v Avstriji. Tudi politična propaganda se bo vedno lahko uspešno in prijetno skrila pod streho kulturnega instituta, ki bo imel poleg kulturnih tudi to nalogo, da bo skušal pod pretvezo kulturnih stikov najti kanale, po katerih se bo v Avstrijo stekal tudi gospodarski vpliv Italije.

Druga pridobitev v italijanskem smislu bo uvedba italijanščine na srednjih šolah. Senator Salata se je trudil, da bi italijanščina sploh nadomestila kakšen drugi, dozdaj vpeljani moderni jezik, z drugimi besedami francoščino, ki naj bi popolnoma izpadla, toda zdi se, da tako dalekosežna zahteva Italije vendar le ne bo prodrla. Toda dosegel je že toliko, da bodo imeli srednješolci odslej možnost, da sami prostovoljno izberejo, če se bodo učili italijanščine ali francoščine, in to takoj ob vpisu v prvi razred srednje šole, tako da bo vsaka sprememba pozneje zvezana s težavami. Avstrijsko prosvetno ministrstvo pripravlja v to svrho tri posebne skupine, med katerimi bo prvošolec lahko izbiral, in sicer: angleško-francosko skupino, francosko-italijansko skupino, in slednjič angleško-italijansko skupino. Senator Salata se je izjavil, da s tem še ni zadovoljen, toda spričo tega, da bodo nove načrte, ki bodo italijanščino vpoštevali, uvajali šele jeseni ob pričetku novega leta, ima še vedno upanje, da bo dosegel še večje uspehe.

Ravno tako bo italijanščina vpeljana kot obvezen predmet tudi v avstrijske trgovske šole in pri diplomskih izpitih bo znanje italijanščine potrebno. Senator Salata bi rad dosegel, da bi bilo znanje italijanščine tudi obvezno za gotova mesta v državni trgovinski službi ter predvsem za vstop v diplomatsko službo.

Slišal sem, da me je ne dolgo tega zaradi mojih poročil o delovanju narodnih socialistov »Kärntner Tagblatt« demantiral. Ni čudno, kajti stvari, o katerih poročam, so znane le na Dunaju in v podeželje ne prodirajo. Za to skrbi cenzura. Tukaj na Dunaju pa so predmet vsakdanjih razgovorov. Da narodni socializem dviga glavo, je tudi dokaz v tem, da je dobil v osebi dr. Neubacherja novega šefa. Italijanski časopisi so celo poročali, da je dr. Neubacher prevzel vodstvo kljukarjev z odobrenjem Berlina, kar pa ne morem z gotovostjo potrditi. Res je le to, da je ta gospod poslal »Reichspostu« posebno pismo, v katerem trdi, da njegova »ljudska liga« nima nobenih zvez z narodnimi socialisti in da ni sprejel nobenega mandata iz Berlina. Res pa je tudi, da je isti dr. Neubacher velik prijatelj nemškega poslanika von Papena in da je zadostovalo, če je slednji pritisnil pečat na njegovo imenovanje.

Končno je treba omeniti, da so prišle na dan ogabne stvari pri preiskovanju arhivov razpuščene narodnosocialistične stranke, ki ji je načeloval, ali ki sta ji načelovala sedaj v Nemčijo pobegla brata Alfred in Edvard Frauenberg. Znano je na primer, da sta strankino hišo kupila za 180.000 šil. in jo stranki prodala za 350.000, ter tako vtaknila v svoj žep 170.000 šil. (1 milijon 350.000 Din). Poleg tega je prišlo na dan, da je bil Alfred Frauenfeld tudi izdajatelj umazanega pornografičnega lista, njegov dični brat Edvard pa mešetar s kokainom. Družba torej, ki je za las podobna oni v Nemčiji, ki je znana pod imenom »družba Röhm«.

Ing. Sch.

Italija po plebiscitu v Posaarju

Strah pred Nemčijo

Če bi kljukaste obmejne straže stale na Brennerju

London, 18. januarja.

Odkar je Mussolini podpisal pakt s Francijo, se je italijanska politika čez noč spremenila v prav nasprotno smer. Po primeru znanega reka »bolj papeški kakor papež sam«, ki je svojčas nastal v Italiji, se čuje v tukajšnjih diplomatskih krogih, da je postala v zadnjih tednih italijanska politika bolj francoska, nego je francoska sama. Dočim na pr. v Franciji vsaj vladajoči krogi na izid posaarskega plebiscita gledajo optimistično in zaradi njega niso nič vznemirjeni, so v Rimu sprejeli rezultat s kislim obrazom. Vzrok je ta, da se Mussolinijeva politika čedalje bolj vrti okoli osi avstrijskega vprašanja. Zato da se Avstrija zavaruje pred valom narodnega socializma in pred priključitvijo k nemškemu rajhu, je Mussolini pripravljen popustiti v vseh točkah in baron Aloisi v Ženevi se z vsemi silami prizadeva, kako bi države Male zveze pridobil za Italijo, oziroma za najodkritosrčnejše prijateljstvo z njo. Poslužuje se kot najmočnejšega orožja argumenta, »kaj bi bilo, če bi nemška država svoje meje postavila ob rekah Moravi in Donavi napram Češkoslovaški in ob Karavankah, kjer bi se stikala z Jugoslavijo«. Seveda Italije to ne skrbi toliko, kakor dejstvo, da bi v tem primeru nemške mejne straže stale na Brennerju in da bi »tretji rajh« ogrožal v prvi vrsti »Mussolinijev imperij«...

Hujskanje proti Nemčiji

Italija čedalje bolj skuša Franciji dokazovati, kakšna neobhodna potreba za Evropo, predvsem pa za pozicijo Francije, je prijateljstvo z Italijo. Izid posaarskega plebiscita je uporabil Mussolini za to, da tudi njegov poslanik v Moskvi opozarja sovjetsko vlado na »nevarnost nemške ekspanzije ob Baltiku«. Pa celo vprašanje Alzacije in Lorene pogreva fašistični tisk, opozarjajoč Francijo, naj nikar preveč ne verjame miroljubnim izjavam Hitlerja, da si Nemčija ne želi več nobenega teritorija. Predvsem pa skuša italijanska diplomacija pokvariti dobro razpoloženje, ki se je zadnje čase pojavilo v Franciji napram Nemčiji, s tem, da podčrtuje nasprotje, ki je med službenimi izjavami Hitlerja in narodnosocialistično nacionalnokulturno propagando.

Lani še čednost - letos greh

Zelo zanimivo je slišati in čitati, kako italijanski fašizem danes pobija nemškega, ki se je naučil plemenske ideologije baš od gibanja italijanskih črnih srajc. Vse, kar je italijanski tisk še lani, ko je Mussolini izjavil, da sta s Hitlerjem eno srce in ena duša, povzdigoval na nemškem nacizmu v nebo, je danes greh in zločin. Danes odreka Italija Nemčiji vodilno vlogo v srednji Evropi, češ, »za kaj takega v osrednji Evropi sploh ni mesta, ker tu prebivajo najrazličnejše narodnosti, ki imajo iste pravice kakor Nemci«. To se iz fašističnih ust sliši kaj čudno! Še bolj čudno pa se sliši, kako italijanski vladajoči krogi dokazujejo, da Avstrija, čeprav ima isti jezik in isto kulturo kakor Nemčija, vendarle ni nemška dežela, ampak da ima svojo zgodovinsko individualiteto in svojo nacionalno politiko. To je seveda res in to stališče zagovarja vsa Evropa, toda angleški listi, ki te fašistične glasove z neprikrito ironijo beležijo, dasi se z današnjim političnim stališčem Italije seveda popolnoma strinjajo, opozarjajo Italijane, da smejo narodne manjšine v Italiji s še večjo pravico reči, da imajo še veliko manj skupnega z Italijo, s katero niso zvezane niti narodno niti kulturno, nego imata med seboj skupnosti Avstrija in Nemčija. Če je sedanje stališče Italije pravilno — in pravilno je — potem si fašizem tudi ne bi smel prisvajati Malte, ki ima napram Italiji še večjo lastno zgodovinsko individualiteto in lastno nacionalno politiko, nego jo ima Avstrija napram Nemčiji. Tudi bi se po tem načelu italijanski fašizem ne smel niti najmanj brigati za Dalmacijo, in bo vsak pozdravljal, če se bo Italija odslej tudi sama napram drugim narodom in zgodovinskim individualitetam obnašala tako, kakor se obnaša napram avstrijskemu vprašanju...

Dunajska vremenska napoved: Jasno. Mrzlo. Mirno.

Za četverozvezo, ki naj vkleše Nemčijo v podrejen položaj

Iz tega se razvidi, da Italija, ki teži za ustvarjenjem četverozveze, želi, da bi Nemčija v tej zvezi ostala podrejen faktor. Njena diplomacija je celo že začela opozarjati Češkoslovaško, Jugoslavijo in Romunijo, kako zelo nevaren da je hitlerizem z ozirom na nemške narodne manjšine, ki se nahajajo v vseh teh državah. Prisostvujemo neverjetnemu dejstvu, da se fašistično časopisje začenja zavzemati že za svetost verzajske mirovne pogodbe, ki jo je italijanska politika še do nedavnega časa načeloma in dejansko izpodkopavala. Tudi Litvo straši italijanska diplomacija, češ, da hoče Nemčija pogoltniti Memel, in na vse načine dokazuje danes fašistični tisk, da Nemčija z vrnitvijo Posaarja ni utešena, trdeč, da agitatorji narodnega socializma sedaj še s posebno vnemo agitirajo za obnovitev starih mej nemškega cesarstva. »Zdi se, da se Nemčija pripravlja, da načne druga, še veliko bolj nevarna vprašanja, kakor je posaarsko,« piše organ zunanjega ministrstva »Giornale d'Italia«.

Zakaj?

Na splošno vprašanje evropskih političnih krogov, zakaj italijanski tisk v trenotku, ko je celo Francija sprejela izid posaarskega plebiscita mirno in ga smatra za izhodno točko likvidacije sporov med Francijo in Nemčijo, odgovarjajo v Londonu edino pravilno: Italija želi kolikor mogoče podčrtati važnost rimskih paktov, sklenjenih med Mussolinijem in Lavalom. Italija hoče dokazovati Franciji, kako da je Rim nujno potreben evropskemu miru. Italija je ljubosumna, ko vidi približevanje Nemčije in Francije, zakaj v takem primeru bi Italija izgubila ves tisti pomen in prestiž, katerega je, kakor misli, pridobila z rimskimi pakti. Italiji pa je tudi na tem, da od Francije čimprej dobi dovoljenje za osvojitev Abesinije, preden bi mogla Germanija izreči svoj: ne! Italija pa tudi upa, da bo od Francije in Anglije dobila še kakšne kolonialne koncesije v mandatarnih ozemljih, ki so bila odvzeta Nemčiji in za katera, kakor znano, Nemčija želi, da bi se ji vrnila. Italijanske karte so, v eno besedo, vsem popolnoma znane...

*

Novi poveljnik francoske vojske general Gamelin

Pariz, 19. jan. AA. Francoska javnost splošno odobrava sklep ministrskega sveta, po katerem prevzame general Gamelin prihodnji ponedeljek predsedniško mesto vrhovnega vojaškega sveta. Obenem obdrži mesto šefa glavnega generalnega štaba. Kot šef generalnega štaba bo mogel general Gamelin urediti vse potrebne priprave za primer vojne. Kot predsednik vrhovnega vojaškega sveta postane avtomatično v tem primeru glavni poveljnik francoske vojske. V zmislu nove ureditve vrhovne uprave francoske vojske ga bo v generalnem štabu podpiral njegov prvi pomočnik general Conson. Ta postane za primer vojne načelnik generalnega štaba vrhovnega poveljstva. General Georges, ki ga je vlada imenovala za pomočnika generala Gamelina v vprašanjih vrhovnega vojaškega sveta, postane v vojni pomočnik glavnega poveljnika. Javnost je prepričana, da bo ta preureditev vrhovne vojaške uprave prinesla koristi in pospešila izpopolnitev francoske vojske. Osebnost generala Gamelina uživa spoštovanje v vseh krogih. Cenijo ga kot izredno sposobnega in temeljitega vojaškega strokovnjaka. Zdaj mu je 62 let, rodil se je v Parizu.

Paris, 19. jan. e. Bivši francoski kolonialni minister Albert Sarraut bo imenovan za vrhovnega guvernerja vseh francoskih kolonij v Afriki.

Italija in narodne manjšine

Poklon južnemu Tirolu

Italijanski karabinijeri se morajo odslej naučiti nemško

München, 18. jan. TG. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo iz Innsbrucka, da je italijansko notranje ministrstvo razposlalo na vse žandarmerijske postaje v nekdanjem južnem Tirolu obširen razpis, v katerem nalaga orožnikom (Carabinieri), da naj se nemudoma priučijo nemškemu jeziku, da bodo mogli s prebivalstvom, ki govori nemščino, kot materini jezik, občevati. Razpis zahteva, da se mora to zgoditi v najkrajšem času in bo zahteval od orožniških predstojnikov točna poročila o izvedbi tega predpisa kakor tudi podrobnostno poročilo o znanju nemščine orožniškega osebja. Sicer je treba še počakati, da bomo videli, kako bodo to naredbo osrednje vlade na licu mesta dejansko izvedli, vendar pa je že dejstvo, da je bila naredba izdana, dokaz, da dozdaj ni bilo mogoče uvesti italijanščine kot občevalni jezik v nemškem južnem Tirolu.

•

(Slovanska narodna manjšina v Italiji bi bila vesela, če bi uživala vse te ugodnosti, ki jih je dobila nemška manjšina, ki je je mnogo manj. Slišalo se je nedavno, da se bo pri pogajanjih za praktično izvedbo rimskih protokolov vprašanje slovanske narodne manjšine postavilo na dnevni red in da bo jugoslovanska država zavzela stališče, da je treba slovanski narodni manjšini zagotoviti vsaj enakopravnost z nemško, poleg drugih točk, brez katerih ni mogoče verjeti v praktično vrednost rimskih sporazumov. Op. ured.)

Čakajmo dejanj

Dunaj, 19. jan. TG. Odposlanstvo češkoslovaških katoliških društev se je zglasilo pri vrhovnemu komisarju za Heimwehr in generalnemu tajniku domovinske fronte polkovniku Adamu pod vodstvom konsistorijalnega svetnika Tomaža Chronija. Odposlanstvo je izjavilo, da kot katoliški Čehoslovaki brezpogojno priznavajo avstrijsko državo, odkar so iz najbolj merodajnih ust slišali, da hoče avstrijska vlada spoštovati pravice narodnih manjšin, zapisane v mirovnih pogodbah. »Mi ostanemo zvesti katoliški veri, avstrijski državi in našemu narodu,« tako so izjavo zaključili. Polkovnik Adam je odgovoril, povdarjajoč, da naj bo tudi češkoslovaška manjšina ravno tako kot slovenska in hrvatska, mirna, ter naj si ostane svesta, da bo uživala pri avstrijski vladi največjo blagohotnost. Njegova pisarna in njegov telefon sta češkoslovaški narodni manjšini vedno na razpolago.

Lavalova pogajanja

Francija odklanja pakt štirih

Pariz, 19. jan. b. Številna pogajanja, ki jih je vodil Laval tekom včerajšnjega dneva v Ženevi, so dokaz, s kako veliko naglico se vodijo priprave za sklenitev nekaterih paktov. Laval se je razgovarjal s predstavniki Male zveze, nadalje s predstavniki Balkanskega sporazuma in z avstrijskim zunanjim ministrom Berger-Waldeneggom, pozneje pa se je sestal še s sovjetskim komisarjem za zunanje posle Litvinovom. Tako predstavniki Male zveze, kakor tudi predstavniki Balkanskega sporazuma in končna ruski delegat so vplivali na Lavala, da predvsem pospeši pogajanja za sklenitev vzhodnega pakta, ki nikakor ne smejo biti potisnjena zaradi rimskega sporazuma v ozadje.

V »Echo de Paris« trdi Pertinax, da je po včerajšnjih pogajanjih francoskega zunanjega ministra Lavala predvsem s predstavniki Male zveze in predstavniki Balkanskega sporazuma nastopil preobrat v francoski zunanji politiki. Zanesljivo se trdi, da je uspela akcija, zaradi katere bo Laval spremenil še pred svojim odhodom v London svojo politiko in sklepal le take sporazume, ki bodo v skladu s francoskimi obvezami napram njenim zaveznikom, to se pravi, v skladu z obrambo mirovnih pogodb. Poudarja se, da se Francija ne bo pustila potisniti s svoje začrtane poti in ne bo sprejela pakta štirih zapadnih velesil.

Usoda posaarskih beguncev

Za naše nedeljske bravce ponavljamo, da je plebiscit, ki se je vršil zadnjo nedeljo v Posaarju, odločil z velikansko večino v prilog Nemčije. Od 830.000 volivcev je glasovalo za samostojnost samo 40.000, za Francijo pa smo 2000. Vsi ostali, torej nad 90% pa so glasovali za priključitev tega ozemlja k Nemčiji. Ozemlje bo predano Nemčiji 1. marca. Položaj je sedaj takšen, da se bodo morali vsi, ki niso glasovali za Nemčijo, enostavno izselili drugam.

Ženeva, 19. jan. c. V tajništvu Zveze narodov so postali zelo skrbni za usodo beguncev iz Posaarja. Prevladuje mnenje, da je Zveza narodov moralno obvezana, da poskrbi za te politične žrtve, ki so se osovražile v Nemčiji zato, ker so glasovale za pripadnost k Zvezi narodov. Večina teh beguncev je morala čez noč zapustiti svoje domove. Večina je morala zbežati tudi z vso svojo družino. Skoraj vsi begunci, ki so zbežali v Francijo, so prinesli s seboj sredstva, ki zadostujejo komaj za nekaj dni. Zato izdeluje sedaj tajništvo Zveze narodov načrt, kako pomagati preganjancem politične maščevalnosti. Danes je bilo že osvojeno stališče, da mora tajništvo Zveze narodov poskrbeti za te begunce. V sporazumu s francosko vlado bo sklenjeno, da se bodo žrtve glasovanja v Posaarju vzdrževale iz proračuna Zveze narodov. Francoska vlada je že poslala v Ženevo tozadevno noto. Na podlagi te note bo izdelan podroben načrt, kako se bodo oskrbovali vsi begunci iz Posaarja.

Ženeva, 19. jan. b. Čuje se, da bodo že 1. februarja zapustile saarsko področje mednarodne čete. Prve bodo odpotovale italijanske čete.

Hamburg, 19. jan. b. Ker je med avstrijskimi emigranti v Posaarju in nemškimi narodnimi socialisti prišlo do ponovnih pretepov, so avstrijski begunci bili odpremljeni v vzhodno Prusijo, kjer so razmeščeni po raznih barakah in taboriščih.

Francija gradi vojne ladje

London, 19. jan. b. V pomorskih krogih je povzročila veliko iznenadenje vest, da bo Francija zgradila veliko vojno ladjo z nosilnostjo 35.000 ton. Trdi se, da to pomeni polom pogajanj na novi pomorski konferenci. Kakor znano, je tudi Italija sklenila, da zgradi dve vojni ladji s približno enako tonažo. Istočasno bi to tekmovanje med Italijo in Francijo pomenilo, da med obema državama ni dosežen sporazum glede pomorskih vprašanj. To lahko zopet zelo neugodno deluje na bodočo pomorsko konferenco, na katero sta povabljeni obe državi. Z druge strani pa se čuje, da ni izključeno, da obstoja med Francijo in Italijo tajen sporazum, po katerem nameravata potisniti premoč britanskega brodovja iz Sredozemskega morja.

Francija prepovedala rekordno delo

Pariz, 19. jan. b. Na včerajšnji ministrski seji, kateri je predsedoval predsednik republike Lebrun, je dobil minister za javna dela pooblastila, da sme s posebno uredbo ukiniti vsako rekordno izredno delo v industrijskih obratih in velepodjetjih, da tako omogoči zaposlitev čim večjemu številu brezposelnih. Gospodarska kriza in kriza brezposelnosti je sedaj v veliki meri zajela tudi Francijo, zaradi česar so potrebni nujni in radikalni ukrepi, da se čimbolj zatre to zlo. Vlada je dalje sklenila, da bo izvedla velik program javnih del, da odstrani brezposelnost. Dalje se je tudi sklenilo, da se čimprej prične z deli na novem predoru v Tannery ter se bodo v to svrho čimprej izvršile vse formalnosti glede financiranja teh velikih del.

*

London, 19. jan. AA. Tu so ujeli radijsko brzojavko danskega parnika »Astra«. Parnik javlja, da je na njem izbruhnil požar, ki pa so ga po večurnem napornem delu pogasili. Na njegovo znamenje »SOS« so mu takoj prihiteli na pomoč danski parnik »Lorskruze«, dva ameriška in dva angleška parnika.

Ljeningradski škof Malecki umrl

Varšava, 18. januarja. TG. Tukaj je nenadoma umrl nekdanji papežev upravitelj katoliške škofije v Ljeningradu škof Malecki, ki so ga boljševiki zelo mučili in ga poslali za nekaj let tudi na Solovjetske otoke. Šele lani se je raznim posredovanjem posrečilo, da so bolehnega nadpastirja iztrgali iz boljševiških rok. Škof Malecki se je nastanil v Varšavi, toda vsled prestanega trpljenja je vedno bolj hiral in sedaj končno podlegel posledicam trpinčenja v sovjetski Rusiji.

Zinovjev - Kamenev

Prvi 10, drugi 5 let robije

Ljeningrad, 19. januarja. TG. Vrhovno sovjetsko sodišče v Ljeningradu je izreklo razsodbo v procesu proti morilcem Kirova. Izrečene so bile sledeče kazni: Zinovjev 10 let robije, 4 nadaljni obtoženci tudi po 10 let robije, Kamenev 5 let robije, ostali obtoženci po 5 let robije. Premoženje obsojencev zapleni država. Ker je vse pričakovalo, da bodo obtoženci obsojeni na smrt, je razsodba povzročila v Rusiji precejšnje presenečenje. Tukaj poudarjajo, da je preiskava našla sledove neke druge proti Stalinove »teroristične organizacije« in da je vsled tega sodišče z Zinovjevci tako milostno postopalo. Na podlagi te razsodbe je notranji komisarijat izgnal še nadaljnih 76 osumljencev, ki so baje zapleteni v Zinovjevo zaroto, in jih poslal v Sibirijo. Med njim je več uglednih komunistov, ki so zavzemali visoke položaje v boljševiški državi.

Sodišče v Moskvi je izreklo obsodbo proti železniškim uslužbencem, ki so zagrešili nesrečo na progi Petrograd—Moskva 9. t. m. Glavnega obtoženca Guševa je sodišče obsodilo na smrt. Osem drugih na ječo do 10 let.

Sumljivi požari v Angliji

London, 19. jan. AA. Snoči je v londonskem pristanišču izbruhnil velik požar. Ogenj je nastal v skladišču olja in maže. Pri gasitvi sta sodelovali tudi dve požarni ladji. Nekaj bližnjih zgradb so morali izprazniti. Snoči je izbruhnil požar tudi v pomorskem poveljstvu v Portsmouthu. Ogenj je uničil del knjižnice in mnogo dragocenih aparatov.

Razkroj Kitaja

Peking, 19. jan. c. General Suncinjuan je ustanovil svojo posebno vlado v pokrajini Hahan. Zbral je svojo armado in je sklenil, da bo vkorakal v Mandžurijo in skušal pregnati Japonce. Japonske obmejne oblasti v Mandžuriji so takoj odredile koncentracijo čet na mandžurski meji. Kitajska vlada v Nankingu je zelo razburjena, ker ni izključeno, da bo Japonska izrabila to priliko in raztegnila sovražnosti na vso Kitajsko. Na zahtevo nankinške vlade je general Suncinjuan pristal na to, da odpokliče čete, ki jih je poslal na mejo.

Japonske oblasti v Ruantungu so odredile vse potrebno, da izženejo čete kitajskega generala Sungšejuana, ki je obenem vodja začasne vlade, iz Šaharja. Japonske čete se bodo pri tem pomikale samo to stran kitajskega zidu.

Pošta z letalom v J. Ameriko

Ljubljana, 19. januarja.

V Ljubljano je prispel ravnatelj francoske letalske družbe »Compagnie Air-France« g. E. J. Zamboni. Tu bo stopil v stike z našimi izseljenskimi krogi in s časopisjem, da organizira poštno službo iz naših krajev v prekomorske dežele, predvsem v Južno Ameriko, kjer živi veliko število slovenskih izseljencev. Pisma v te kraje odhajajo iz Jugoslavije z letali te družbe vsak teden in prihajajo na cilj v najkrajšem času. Zdaj, ko skušajo vsi narodi povezati svoje drobce in manjšine v tujini kar moči tesno z domovino, je tudi v našem interesu, da pospešujemo poštne stike zlasti z našimi rojaki v Južni Ameriki s pomočjo te letalske družbe. Podrobnosti o odpremi pisem po tej družbi objavljajo naši listi posebej.

Položaj našega delavstva

Na zborovanju delavskih zbornic v Belgradu je padel predlog za najetje 3 miljard notranjega posojila za zaposlitev brezposelnih

Belgrad, 19. jan. m. Za danes dopoldne je osrednje tajništvo delavskih zbornic sklicalo anketo o položaju našega delavstva. Ankete so se udeležili zastopniki vseh delavskih zbornic, nadalje strokovnih organizacij, Osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev v Zagrebu, nadalje zastopniki ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje ter gradbenega ministrstva. Ljubljansko Borzo dela je zastopal šef Venčina, ljubljansko mestno občino Kosem, mariborsko pa Petejan. Od Jugoslovanske strokovne zveze sta se udeležila ankete Srečko Žumer in tajnik Lombardo.

Anketo je otvoril glavni tajnik osrednjega tajništva delavskih zbornic dr. Topalovič, ki se je uvodoma spomnil žrtev zadnje rudniške nesreče v Trepči. Zatem je govoril o pomenu današnje ankete ter pohvalil finančnega ministra g. Stojadinoviča za vse ukrepe, ki jih je izdal za ozdravitev našega gospodarskega življenja. Finančnega ministra je dr. Topalovič tudi naprosil, naj bi razpisal notranje posojilo v iznosu 2 do 3 milijard dinarjev za izvedbo javnih del.

Zatem se je izvolilo predsedstvo ankete ter je bil izvoljen za predsednika Nedič iz Sarajeva. V predsedstvu je bil pa izvoljen tudi Juvan iz Slovenije. Zastopnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Dušan Jeremič je nato prevzel besedo ter v imenu ministra za socialno politiko in narodno zdravje pozdravil anketo ter ji želel uspešno delo. Potem so prešli na dnevni red, na katerem so bili trije referati. Prvi referat je imel Bogdan Krekič iz Belgrada, in sicer o vprašanju stanja delavskih in nameščenskih plač ter zakona o minimalnih mezdah. Drugi referat »Nezaposlenost in oblika pomoči nezaposlenim pri nas« je imel Jovo Jakšič iz Sarajeva. Tretji referat o vprašanju davčne obremenitve delavstva in nameščenstva pri nas pa je pripravil Filip Uratnik iz Ljubljane. Po referatih so se za proučevanje teh vprašanj izvolile komisije, ki so popoldne ob 4 pričele delati ter bodo za jutrišnji sestanek pripravile tozadevne resolucije. V komisiji za proučevanje vprašanja nezaposlenosti in oblike pomoči nezaposlenim pri nas ter za izdelavo resolucij v tem pogledu je bil izvoljen tudi tajnik Jugoslovanske strokovne zveze Lombardo. V tej komisiji se je predvsem poudarjala važnost in potreba, da se pomoč, ki je namenjena za brezposelne po borzah dela, v celoti uporabi v te svrhe ter naj država najde potrebna sredstva za izvedbo večjih javnih del, ker bi se edino na ta način omilila velika brezposelnost, ki vlada danes pri nas. V tem smislu je bila izdelana tudi resolucija, ki bo sprejeta na jutrišnjem dopodanskem sestanku. V komisiji za minimalne mezde je pa bil od Jugoslovanske strokovne zveze Srečko Žumer. Na sestanku te komisije sta se v teku debate o vprašanju minimalnih mezd pojavili dve stališči, in sicer je bilo eno za določitev minimalnih mezd, drugo pa, da se na podlagi kolektivnih pogodb, pri katerih sodelujejo podjetniki in obratni zaupniki, uredi razmerje med delodajalci in delavci. O tem vprašanju se je vodila daljša debata. Na nocojšnji seji se bo tudi v tem pogledu izdelala posebna resolucija za jutrišnji dopoldanski sestanek. Vse resolucije bo osrednje tajništvo delavskih zbornic poslalo na merodajna mesta.

Iz notranje politike

Kako je nastala enotna JNS lista za volitev dravskih senatorjev

Ob vprašanju kandidatske liste za dravsko banovino se je med ministrom za socialno politiko dr. Marušičem in bivšim ministrom dr. Kramerjem, generalnim tajnikom JNS, razvil oster boj, ki bi bil kmalu dovedel do razkola v slovenski JNS. Na sestanku JNS, ki je bil 14. januarja v Kazini, je dr. Kramer postavil lastno listo s temile imeni: dr. Marušič, dr. Kramer, Ivan Pucelj. Dr. Marušič pa je postavil drugo listo, in sicer: dr. Marušič, dr. Dinko Puc in Janžekovič, posestnik na Štajerskem. Po dokaj ostri razpravi, med katero je dr. Marušič izjavil, da hoče on voditi politiko v Sloveniji po novih načelih, je dr. Kramer odredil glasovanje ter izjavil, da bo predložil osrednjemu vodstvu JNS v odobritev tisto listo, ki bo zbrala večino glasov. Glasovanje je pokazalo, da je dr. Kramer v manjšini, saj je za njegovo listo glasovalo samo 36 navzočnih, za Marušičevo pa 42. Po glasovanju je dr. Kramer menjal svojo obljubo, da bo predložil osrednjemu odboru tisto listo, ki bo dobila največ glasov, in sicer v tem smislu, da je izjavil, da bo predložil obe listi glavnemu odboru JNS. Če bi glavni odbor sprejel obe listi, bi o njuni usodi odločali neposredno volivci. — Domači slovenski »boj« se je seveda zanesel v Belgrad pred glavni odbor JNS. Odbor je imel glede vseh drugih list po drugih banovinah razmeroma lahko delo, le Ljubljana mu je delala izredne preglavice. V četrtek 17. januarja so bila v Belgradu skoraj cel dan pogajanja radi te liste. Posegli so vmes minister pravde dr. Kojić, notranji minister Popović in še drugi veljaki ter po dolgih pogajanjih postavili v imenu glavnega odbora JNS tole listo za dravsko banovino:

1. Dr. Drago Marušič; 2. dr. Albert Kramer; 3. Ivan Pucelj. Namestniki: 1. Dr. Milan Gorišek, župan pri Sv. Lenartu; 2. Fran Janžekovič, župan v Košakih pri Mariboru; 3. dr. Dinko Puc, župan ljubljanski. Oba tekmeca, to je dr. Marušič in dr. Kramer sta se uklonila sklepu glavnega odbora in pri sodišču v Ljubljani je bila v imenu JNS vložena res samo ta lista.

Po drugih banovinah

Za ostale banovine je JNS odobrila te-le kandidatne liste:

V savski banovini: dr. Josip Nemec, notar; Pera Tesnič, bivši senator.

V primorski banovini: dr. Grga Angjelinović.

V vrbaski banovini: Vasa Glušac, upokojeni profesor iz Belgrada; Asim Alibegović, posestnik.

V drinski banovini: Atanasije Šola, bivši senator, Pavel Vujić in Ivan Vranić, lekarnar.

V donavski banovini: B. Jevtić, ministrski predsednik; M. Marjanović, odvetnik iz Požarevca in Anton Vidaković, bivši senator iz Subotice.

V moravski banovini: Velja Popović, minister notranjih zadev in Milan Simonović, bivši senator.

V vardarski banovini: Jova Aleksić, upokojeni profesor; Serafin Krstić, prota.

V zetski banovini: Marko Radulović, bivši senator; Gjura Vuković, upokojeni sodnik iz Nikšiča; Andra Kujundžić.

Žebotove kandidatne liste za senat sodišče ni potrdilo

V petek, 18. januarja vložene kandidatne liste za nadomestne volitve v senat sodišče v Ljubljani ni potrdilo s sledečo utemeljitvijo:

Upoštevajoč predpis § 18 zakona o volitvi senatorjev z dne 30. septembra 1931, Službeni list 61/408, se mora sodišče, čim mu je predložena kandidatna lista, uveriti po volivnih imenikih za volitev senatorjev, ali so podpisani predlagatelji res vpisani v stalni volivni imenik; ali jih je toliko, kolikor jih zahteva § 14 tega zakona — in če je priložena pismena privolitev vseh kandidatov.

Ko se sodišče uveri o tem, mora listo potrditi.

V dveh izvodih predložena kandidatna lista obstoja iz jedne pole, ki nosi na prvem listu imena treh kandidatov, treh namestnikov, dveh predstavnikov ter dveh njihovih namestnikov.

Na tej poli sta podpisa samo dveh predlagateljev — in to Pavlina Ivana, predsednika občine Radomlje, in Kokalja Franca, predsednika občine Kresnice, ki sta oba vpisana v stalnem volivnem imeniku.

V to prvo polo so všite štiri nadaljne pole, ki ne nosijo nobenih imen kandidatov, namestnikov in predstavnikov in na teh štirih polah so podpisi nadaljnih 69 predlagateljev, ki so res vsi vpisani v stalni volivni imenik.

Sodišče teh zadnjih štirih pol ne more smatrati kot sestavnega dela kandidatne liste, ker nima nobenega dokaza in nobenega jamstva za to, da na teh polah podpisani volivni upravičenci res predlagajo kot kandidate osebe, vpisane na prvi poli.

Ker sta pa na prvi poli, ki edina nosi imena kandidatov, in se torej more torej samo ta pola smatrati kot pravilna kandidatna lista, podpisana samo dva predlagatelja, ne odgovarja njih število zahtevi § 14 zakona o volitvi senatorjev.

Zato sodišče predložene liste ne more potrditi.

Okrožno sodišče v Ljubljani, 19. januarja 1935.

L. S. Deželno sodišče v Ljubljani.

Podpis nečitljiv.

Kandidatno listo JNS (Marušič, Kramer, Pucelj) pa je sodišče potrdilo.

Stojadinovičev odmev v Parizu

Pariz, 19. januarja. AA. V tukajšnjih borznih krogih naglašajo, da kažejo jugoslovanski papirji na pariški borzi zelo krepko tendenco. Tečaj 4½% posojila je zrasel pri terminskih sklepih s 180.50 na 193.50. Sličen skok je zabeležiti tudi pri obveznicah 4½% posojila iz leta 1906 in 1909 ter pri 5% posojilu iz leta 1913; pri tem posojilu je bilo povpraševanje celo tolikšno, da mu ni bilo moči ugoditi. Porast jugoslovanskih papirjev pripisujejo v tukajšnjih borznih krogih zlasti prihodu dr. Stojadinovića v finančno ministrstvo. Dr. Stojadinović uživa, kakor naglašajo v tukajšnjih borznih krogih, v vseh mednarodnih finančnih krogih velik ugled. Prvi ukrepi novega jugoslovanskega finančnega ministra so v pariških finančnih krogih napravili najboljši vtis.

Zasedanje banovinskega sveta

Ljubljana, 18. jan. AA. Banski svet dravske banovine se sestane na svoje šesto redno zasedanje dne 4. februarja 1935 ob 9 dopoldne v Ljubljani. Predmet zasedanja bo:

1. obravnava predloga banovinskega proračuna za leto 1935/1936 s pripadajočim pravilnikom in uredbami v zmislu čl. 11 cit. pravilnika;

2. sklepanje o uredbi za izvrševanje določb §§ 3., 8., 11., 17., 22., 24., 37., 39., 75., 84., 89., 92., 96. in 108 zakona o lovu z dne 5. dec. 1931, Službene novine od 6. dec. 1931, br. 285a XCIV (Službeni list št. 7/177 in št. 16/349 iz 1932) na temelju § 113 navedenega zakona in § 76 finančnega zakona za leto 1934/35.

*

Nove sile. »Česke Slovo« piše, da se je gosp. Jevtić pri sestavljanju vlade naslonil tudi na nove sile, na nova gibanja, ki rastejo od spodaj navzgor. Tako je vzel v svojo vlado ministre Jankovića in Vujića kot predstavnike kmetskih zadrug.

Zimske obleke

za gospode, suknje, smučarske kroje, blago za kroje modernih vzorcev kupite po najnižjih cenah pri

Drago Schwab - Ljubljana

Pravniki, če hočete v Haag

Belgrad, 19. januarja. AA. Akademija mednarodnega prava je v soglasju s Carnegievo ustanovo za proučevanje mednarodnega prava v Haagu razpisala za zasedanje, ki bo trajalo od 1. julija do 24. avgusta natečaj za slušatelje mednarodnega prava. Te tečaje morejo posečati absolvirani vseučiliški dijaki. Tečaji bodo razdeljeni v dva dela: prvi bo trajal od 1. do 27. julija, drugi od 29. julija do 24. avgusta t. l. Dovoljen je obisk prvega ali drugega dela ali obeh delov hkratu. Tečaji bodo popolnoma brezplačni. Predavanja se bodo vršila v francoskem jeziku. Predavali bodo strokovnjaki svetovnega slovesa. Tečaje bodo lahko posečali slušatelji, ki se bodo vzdrževali z lastnim sredstvom, sprejeto pa bo gotovo tudi število slušateljev, ki lahko prejmejo podporo iz posebnega fonda akademije. Prizadeti slušatelji naj se prijavijo tajništvu upravnega sveta akademije v Palači miru v Haagu. V prijavi naj navedejo, ali se bodo sami vzdrževali ali prosijo za podporo iz navedenega fonda.

Drobne vesti

Sarajevo, 19. jan. b. Danes je odšla iz Sarajeva prva skupina muslimanskih romarjev v Meko. Dne 25. januarja bo odšla druga skupina, ki bo štela 23 ljudi; vsega skupaj pojde v Meko 240 romarjev.

Šibenik, 19. jan. b. V Šibeniku je umrl dr. Ante Dulibić, znani pravnik, politik in javni delavec.

Zagreb, 19. jan. b. Trgovinski minister dr. Vrbanić je prispel danes v Zagreb, jutri pa se odpelje v Belgrad.

Evharistični kongres in Ljubljana

Prof. Evgen Jarc, podžupan ljubljanski

Pred prevratom je bila Ljubljana malo provincijalno mesto, ki so ga poznali, kakor so to povedali slovenski poslanci na Dunaju, avstrijski ministri »le iz spalnega vagona«. S prevratom je pa postala Ljubljana čez noč tretja prestolnice naše narodne države in obenem duhovna prestolnica slovenskega naroda. Polagoma se je šele zavedla svoje odlične geopolitične lege kot vrata, ki vodijo v našo državo iz Srednje Evrope. Od leta do leta igra odslej naše mesto vidnejšo vlogo zlasti kot mesto kongresov in velikih prireditev. Poleg kulturnih razstav, zlasti našega jesenskega velesejma (lovska in ribiška razstava, razne umetniške razstave itd.), je Ljubljana z velikimi prireditvami v zadnjih letih postala privlačna točka za goste z juga naše države in iz inozemstva. Spominjam na Kraljevi teden leta 1931 ob odkritju spomenika kralju Petru I. Takrat smo doživeli prve predstave na prostem (Slehernik) in velike koncerte. Ljubljana je s tem prva zbudila smisel za predstave na prostem, kjer se lepše nego v prostorni omejenosti gledališkega poslopja druži obsežnost prostora s široko in globoko zasnovanim konceptom. Slično se je afirmirala Ljubljana kot sposobna prirediteljica z vzorno podrobno izpeljano organizacijo in kot ljubezniva gostiteljica v sledečih letih: ob kongresu jugoslovanskih gasilcev, ob vsesokolskem zletu in tudi ob lanskem festivalu slovanskih plesov. Ob vsaki teh prilik so dobili prireditelji priznanje, da je edino Ljubljana sposobna take prireditve vzorno organizirati, zlasti tudi kar tiče prenočišč in prehrane tisočev gostov.

Zato sem mnenja, da je bila zelo posrečena misel, izbrati Ljubljano za veliki Evharistični kongres jugoslovanskih katoličanov. Najlepše zasnovana ideja izgubi svoj sijaj, ako ob svoji realizaciji ne najde najboljše in najprikladnejše oblike. **Uverjen sem, da se bo Ljubljana ob tej prireditvi, ki bo sama po sebi sicer strogo verska, vendar pa tudi splošno jugoslovanska, pokazala v najlepši luči, tako da bo ta kongres ostal vsam udeležencem v najlepšem spominu.**

Občinska uprava je v zadnjih letih direktno ali indirektno — o tem se bodo prepričali udeleženci — sledeč pobudam in navodilom arhitekta profesorja Plečnika storila mnogo, da se je uredila okolica ljubljanskih cerkev, teh dragocenih spomenikov zlasti baroka. Naj spomnim na prostor okrog stolnice, jezuitske cerkve, na trg pri svetem Jakobu, na stopnišče pri uršulinkah in Kongresni trg sploh, na okolico trnovske cerkve in stare cerkve v Šiški ter zlasti — least non least — na vzorno restavracijo cerkvice sv. Florijana. Letos pričakujemo obnovitve fasade in okolice Sv. Petra. Nova cerkev v Šiški in tako sijajno izvršena nova cerkev pri Sv. Krištofu sta bisera, ki ju vsak tujec občuduje. Udeleženci evharističnega kongresa bodo tako spoznali Ljubljano z najlepše strani in doživeli bogate pobude. Priporočal bi zato pripravljalnemu odboru, da jih že prej seznani z lepoto naših božjih hramov, ki so bili deloma v zadnjem času tudi na znotraj vzgledno restavrirani, in da sploh preskrbi pravočasno za vodič po Ljubljani in Sloveniji sploh.

Mestna občina ljubljanska bo s svojim tujsko-prometnim svetom rade volje podpirala stremljenja in želje pripravljalnega odbora. Staviti more na razpolago preizkušen aparat za nastanitev in prehrano udeležencev, za aranžiranje eventualnega sprevoda, za varnostno in zdravstveno službo. Bo pa tudi pomagala organizirati prireditve, ki so s kongresom morda le v indirektni zvezi, vendar pa povzdignejo njegov sijaj, kakor n. pr. predstave in koncerti na prostem itd. Rade volje bo tudi sodelovala pri sestavljanju zgoraj omenjenega vodiča.

Za svojo osebo sem uverjen, **da bo tudi ljubljansko prebivalstvo sploh, ki je brez ozira na fluktuacijo političnih struj in stremljenj globoko prežeto pristne in iskrene vernosti, — saj imate malo mest, kjer bi bile cerkve ob nedeljah tako polne — sprejelo svoje goste iz cele Jugoslavije z iskrenostjo in pristnim slovenskim gostoljubljem.**

Obisk v Šulincih v Prekmurju

Prekmurje je za mnogega Slovenca še dokaj nepoznana dežela. Res do konca svetovne vojne smo komaj vedeli zanjo, kvečjemu pod imenom »pokrajina ogrskih Slovencev«. A Prekmurje je vsestransko zanimiva pokrajina. Lani je postala celo svetovno znana po belgijskih stratosfercih, ki sta tam pristala. Torej o tem znamenitem Prekmurju sem doslej precej bral in čul. Zato sem hotel enkrat sam vse to opazovati in nekam kontrolirati, v koliko odgovarja resnici pisana in govorjena beseda.

Prekmurje se deli v glavnem v dva dela: zgornji je gričevit in hribovit, nekateri pravijo gorski, a gore nima prav nobene, Prekmurci pravijo temu delu »goričko Prekmurje«; dolnji je sama ravnina od Murske Sobote do Dolnje Lendave. Dolnji del je bogatejši in nekoliko naprednejši, gornji živi v večji preprostosti, je pa duševno bogatejši. Saj tak vtis sem dobil jaz. Prepotoval sem oba dela. Oči sem imel kar štiri in zato sem na vse strani gledal.

V okolici Petrovcev sem se zadržal dalje časa in šel tudi v nekatere podrobnosti kakor šola, cerkev, organizacije itd. Na piko sem vzel zlasti Šulince, kjer učiteljujeta dve ženski osebi: upraviteljica ga. Amalija Kaučič in gdč. Vera Bizjak. Šolo lahko imenujem vzorno, ker razmerje med učiteljstvom in šolskimi otroki je idealno, otroki brihtni in pridni ter šoli z vso dušo vdani, med učiteljicama krasna harmonija, odnosi med šolo in domom kar se da lepi. Vse to je pa uspeh velike njune požrtvovalnosti ne samo v šoli, ampak tudi izven šole.

Temu razmerju primeren je tudi napredek v šoli. S kakim veseljem odgovarjajo otroci, kako zaupno domače je njihovo obnašanje do učiteljstva! Odmev tega se opaža tudi na starših, ki le s spoštovanjem govore o svojih učiteljicah. Šola jim je zavetišče v težkih urah, četudi so šoli že zdavna odrasli. Tudi moški! Na splošno željo je začela gdč. Vera poučevati petje moškega zbora, iz tega se je razvil mali tamburaški zbor. Ta je rastel in napredoval, da danes že marsikako lepo pesem, koračnico, valček ali žalostinko pošteno zaigra. Nastopili so že večkrat s prav lepim uspehom.

Ljudstvo samo je zelo dobro. Njegovo življenje je pa težko, ker še huje čuti in nosi bremena gospodarske krize. Edini vir dohodkov je sezonsko

Šola v Šulincih

delo v Franciji. To pa ljudi zelo izčrpa vsestransko, da se skoraj vsakemu pozna celo življenje. Zaslužek je sicer dober ali garati je treba z vsemi močmi. Toda sila pritiska, da gre vse, kar je le za to sposobno. Bližnja soseda Madjarska pa Prekmurce bolj pisano gleda, zato tam ni tako lahko dobiti zaslužka kakor preje. Že po naravi so ti ljudje skromni v vsem svojem življenju, sila razmer pa to skromnost še bolj povečava. Ker jim je življenje res težko, zato so za nesebično ljubezen res hvaležni, zapostavljanje od strani kakih domišljavih priseljencev jih pa zelo boli in odbija. Ravno te bridkosti so pa na ljudstvo tako vplivale, da je postalo do tujca zelo nezaupljivo in skrajno previdno. Če pa najde pravo razumevanje in ljubezen, je pa konec te nezaupljivosti in ljudska duša se odkrije v toliki dobrini, da človeka prevzame in človek kar naravnost vzljubi to v korenini tako dobro ljudstvo.

Raznih drugod po Sloveniji znanih vse vrste organizacij v Prekmurju ni zlasti v gornjem delu, a ljudska vzajemnost je pa velika. Gasilni domovi so kakor male kapelice z visokim stolpom. Vasi so precej velike in v vsaki večji stoji lepa šola, zidana v svojem posebnem slogu; kakih 9 je popolnoma enakih in zelo praktičnih. Pred vhodom je mala lopa, da otroci ob slabem vremenu lahko pod streho čakajo, da se šola odpre. Potem je mala veža kot nekaka garderoba. Iz te se stopi v šolsko sobo, ki ima velika okna in ugodno svetlobo. V ozadju, popolnoma ločeno od šole, je učiteljsko stanovanje s svojim posebnim vhodom čisto zadaj. Tudi stranišča, ki so ponavadi po šolah huda nadloga za nos, so tako ločena od šolske stavbe, da se nikjer ne čuti. Ena sama pomanjkljivost je v tem, da ni sobe za učila in konferenčne sobe. Prav lahko bi se pa vmestila ena zraven druge med učiteljskim stanovanjem in šolsko sobo. S tem bi bila samo šolska stavba malo daljša, pridobljeno pa več prostora za napredek šolskega pouka. Učiteljsko stanovanje obsega malo vežico, desno malo shrambo, levo srednje veliko kuhinjo in dve sobi.

Tamburaški zbor v Šulincih

Obiskal sem tudi oba dušna pastirja, katoliškega župnika, duhovitega g. Antona Čiriča pri Nedelji in evangeljskega g. Štefana Godino v Gornjih Petrovcih. Oba sta radevolje razjasnjevala moje pojme o prekmurski zgodovini in ljudskem stanju. Hvala jima za gostoljubno prijaznost! Opazil sem, da vlada med njima lepa kolegialnost. Oba imata veliko šol, raztresenih daleč naokoli. Zato veliko potov po težkoglinastih tleh, ker nobena šola ni ene same veroizpovedi. Ljudje katoliške in evangeljske veroizpovedi so zelo pomešani med seboj. Skoro da so evangeljci bolj premožni ko katoličani. Svojega dušnega pastirja pa imajo oboji radi, bila je namreč ravno bira, a nisem nikjer videl kakih pustih obrazov, temveč veselo gostoljubnost. Pogrešal sem pa po vsem svojem potovanju veselega popevanja ali žvižganja. Čimbolj je bilo proti madjarski meji, tembolj pusto in tiho je bilo vse življenje. Morebiti je to že v značaju teh prebivalcev, da delajo in žive vse bolj mirno in tiho, dočim Kranjec rad poje in vriska.

Eno posebnost sem pa velikokrat opazoval in mi nikoli ni bila všeč, to so mala, zapuščena in večinoma neograjena pokopališča. Skoraj vsaka vas ima svoje. Za prostor niso nič izbirčni, da je le izven vasi. Ponajveč brez velikega, pri nas obveznega križa. Ker je vse preraščeno s travo, kaj malo spominja na »božjo njivo«. Evangeljska imajo več lepih spomenikov, katoliška manj — pač znamenje bogastva. Na evangeljskih nagrobnih kamenitih spomenikih je namesto križa vklesano žalujoče drevo z navzdol povešenimi vejami. Napisi večinoma v madjarskem pravopisju, precej tudi v madjarščini. Pač prejšnji časi in prejšnje razmere. ITD.

Mrzla vulkanizacija - nov domači izum

Za kolesarje in za avtomobiliste je velike važnosti mrzlo vulkaniziranje poškodovanih gumijastih plaščev na kolesih. Mrzlo vulkaniziranje ima to prednost, da kolesar ali avtomobilist pokvarjen plašč enostavno namaže z neko kemično zmesjo; seveda mora prej plašč dobro očistiti, najbolje s steklenim papirjem.

Maža se dobi v dozah, ki imajo dva dela: št. 1. vsebuje spojilo, s št. 2 označeni del pa vsebuje že popolnoma pripravljeno mažo za vulkaniziranje.

S to mažo se dajo vulkanizirati vsi predmeti iz gumija, kakor galoše, gumijaste rokavice, gumijaste cevi in tudi linolej.

Maža, ki je patentirana, se imenuje »Vulgoguma,« sestavil pa jo je g. Fran Dradler od Sv. Križa pri Ljubljani št. 71. Domačinu-izumitelju želimo obilo sreče.

Vi želite

nabaviti si dober svetlobni vir kadar kupujete žarnice. TUNGSRAM D žarnica Vam pove, koliko svetlobe bo dajala pri gospodarni porabi toka. Za manjše stroške dobite več svetlobe. Kupujte samo TUNGSRAM D žarnice, katerih nitka je zvita v dvojni vijačnici.

ŽARNICE TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijačnici - svetlobna množina v dekalumenih

Spomeniki kralju Aleksandru

Darujte za spomenik v Ljubljani

Nabiralna akcija za spomenik je v polnem razmahu. Požrtvovalni prijatelji so z nabiralnimi polami pridno na delu. Pisarna odbora je razposlala veliko število pozivov na razne ustanove, posameznike itd. za prispevke. Naj ne bo nikogar v dravski banovini, ki bi se hotel odtegniti tej plemeniti dolžnosti. Slehernik lahko daruje vsotico!

Tekmujmo med seboj, da omogočimo Ljubljani čimprej postavitev dostojnega spomenika našemu narodnemu vodji, ki je vse svoje — žal tako kratko življenje — z nadčloveškim samozatajevanjem posvetil blaginji svojega jugoslovanskega naroda in ki je padel v službi naroda.

Potrebne informacije se dobe v pisarni podpisanega odbora, ki je v palači Trboveljske premogokopne družbe (Gledališka ulica, IV. nadstr., tel. štev. 39-58).

Čuvajmo Jugoslavijo!

Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Spomenik v Ptuju

Iz Ptuja smo prejeli od več odličnih osebnosti naslednji dopis:

Kakor v vseh večjih krajih države, je tudi v Ptuju v teku akcija za postavitev spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Dne 13. t. m. so se na povabilo predsednika mesta Ptuja zbrali na sejo razni predstavniki društev, kjer se je sprejel sklep, da se postavi spomenik v obliki »Kulturnega doma«. Povsod, kjerkoli so se sestavili odbori za postavitev spomenika velikemu Pokojniku, so imeli pred očmi misel, naj bo to spomenik vsega prebivalstva dotične pokrajine. **Spomenik kralju mora biti jamstvo njegove ljubezni do vseh in enako tudi priča in znamenje naše vdanosti in hvaležnosti do njega.** Odobravati je treba že staro idejo o skupnem domu vsega ptujskega slovenstva, vendar pa, kakor vsi znaki kažejo, ideja »Kulturnega doma« nima tega namena...

Za postavitev omenjenega spomenika je predvidena vsota en milijon dinarjev, od katerih bi naj prispevala mestna občina 250.000 Din, Sokol 100.000 Din, ostalo pa prebivalstvo ptujskega okraja. Za današnje čase so to gotovo velike žrtve, ker bi prebivalstvo od tega načrta ne imelo velikih koristi, zlasti ptujski okraj ne, čeprav bi prispeval večino deleža.

Evo, gospodje: Ali bi ne bilo boljše in širokogrudnejše, ko bi se ozrli na belo Ljubljano, ki si je izbrala najidealnejši osnutek za spomenik »Dom trpečih — bolnišnice«? Ali naša ptujska bolnišnica naravnost ne kriči iz svojih tesnih prostorov po razširitvi? Že 20 let ne odgovarja potrebam obširnega ptujskega polja. Kaj pa jetika, ki tako mori baš v ptujskem okraju, zlasti v vinogradniških predelih? Ali bi ne bila človekoljubnejša rešitev spomenika, če bi omogočili zatočišče nesrečnežem, ki hirajo za kruto moriko zbog slabih gmotnih razmer?

Brez dvoma bo vsak resnično potreben in socialno čuteč prebivalec ptujskega okraja pozdravil tak spomenik blagopokojnemu vladarju, ki bo v blaginjo vseh, ne pa samo gotovim krogom.

Celjski poziv javnosti

Nabiralna akcija za postavitev spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Celju nikakor ni zaostala. Banska uprava je nasvetovala pripravljalnemu odboru, naj se sporazume z odboroma v Ljubljani in Mariboru. Sporazum se je poskusil, pa se ni dosegel. Odbor v Ljubljani bi našemu odboru samo dovolil, da smemo zbirati prispevke, kakor hitro bo dovršena nabiralna akcija za Ljubljano in Maribor.

Naš odbor namerava nabirati samo v okrajih, ki so nedvomno in od nekdaj navezani na svoje središče v Celju, namreč v okrajih Celje, Gornji grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Laško, Brežice. Ti okraji spadajo v področje okrožnega sodišča v Celju, istotako pod vojaško okrožje v Celju.

Mi hočemo nabirati, kakor je menda edino pravilno, samo za spomenik in nikakšen drug namen, naj bi bil ta namen še tako lep in dober.

Po našem soglasnem sklepu nasvetujemo oblastem, občinam, župnijam, šolam, sploh prebivalstvu v navedenih okrajih, da naj zbirajo in naklonijo svoje prispevke edino le za naš spomenik. Kdorkoli obeta kak prispevek na nabiralni poli, naj to stori le z dostavkom, da ga da za spomenik v Celju.

Pripravljalni odbor za postavitev spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Celju

Največje jaslice v Sloveniji

Ljubljana, 18. januarja.

Kogar pot slučajno zanese pol ure hoda od Ljubljane na Studenec, kjer skrivajo sivi zidovi umobolnice očem mimoidočih sto in sto strtih človeških življenj, je prijetno presenečen nad idilo, ki zaživi pred njim, če takoj ob vhodu prestopi prag hišnikove sobe. Na visokem lesenem podstavku so zgrajene mogočne jaslice, visoke skoraj dva metra in približno toliko tudi široke. Z občudovanjem se zazreš vanje, kajti takšnih jaslic pač še nikoli nikjer nisi imel prilike videti. Pristna slovenska domačnost diha iz njih, nič prisiljenega in izumetničenega ne kazi celotne slike. Veličasten obok neba je ves posejan z zvezdami, sredi njih pa visi žareč lunin krajec in zvezda vodnica nad hlavcem, v katerem leži Jezušček na slami. Pa niso te zvezde zlati papirčki, prilepljeni na obok. Prave, resnične lučke so, ki žarijo z neba. Nebo je izdelano iz pločevine, ki jo je g. Hribar pobarval s posrečeno nijanso nebesne modrine. V to pločevino je izvrtal drobne zobčaste luknje, zadaj je montiral žarnice — in nebo je dobilo svoj naravni sijaj.

Kar pa je pri teh jaslicah najlepše: g. Hribar jim je dal tudi pristno naš življenjski ritem, ki daje jaslicam čudovito razgibanost in poudarek plastike: velik mlin v desnem kotu. Klok, klok, klok, neprestano ropoče mlinsko kolo, vodni curki padajo z njega v ribnik, kjer plavata dve živi ribici, nad mlinom plezajo v hrib srne — vse v najlepši harmoniji. Palme, ki rastejo vsevprek, so prav tako ročno delo g. Hribarja, ki je s to svojo mojstrovino pokazal izreden okus in spretnost, a tudi umetniških ambicij in daru mu ne more nihče odrekati. V ozadju se dviga proti nebu mogočna stavba mesta Betlehema, sezidana iz mavca in vsa posejana z razsvetljenimi okni.

Vsekakor zasluži g. Hribar za trud in ljubezen, ki jo je pokazal pri stvaritvi teh tako pristno naših jaslic, da opozorimo na njegovo mojstrovino vse, ki se zanimajo za jaslice. G. Hribar pa s svojim delom še ni povsem zadovoljen. Hoče ga izpopolniti tako, da bodo njegove jaslice lahko služile vsakemu za zgled, kakšne naj bi bile slovenske jaslice — brez veiljive tuje navlake in izumetničenosti.

Sliko, ki jo prinašamo, nam je prijazno poklonil g. dr. Kanoni, asistent v umobolnici na Studencu in spreten fotoamater. Vsak fotoamater ve, kako težavno je dobiti čist, jasen posnetek predmeta, ki ga ne more pravilno osvetliti. Tem težje je dobiti za reprodukcijo ustrezajoč posnetek jaslic. Kljub tem oviram se je g. dr. Kanoniju posrečilo napraviti za reprodukcijo ustrezajočo sliko.

Ljubljanske vesti:

Zakaj se je zavlekla regulacija Ljubljanice

Naša javnost s izprašuje že od poletja sem, zakaj se ne nadaljuje regulacija Ljubljanice. Najboljše bo to vprašanje pojasnjeno, ako priobčimo vsebino spomenice, ki jo je zastopnik mestne občine že v novembru mesecu lanskega leta izročil v maršalatu dvora za kneza-namestnika Pavla, letos pa začetkom januarja meseca merodajnim ministrom, in sicer ministru za gradbe g. dr. Kožulu, finančnemu ministru dr. Stojadinoviču, čigar pomočnik Letica mu je dal priliko za daljši razgovor, in ministru socialne politike dr. Marušiču. Spomenica se glasi takole:

O priliki poklonitvene deputacije po 6. januarju 1929 so imeli zastopniki mesta Ljubljana priliko, da so Nj. Vel. pokojnega kralja Aleksandra opozorili na nujnost in važnost del za regulacijo Ljubljanice, ki bi se ž njo z ureditvijo odtoka vode osušilo in rešilo 16.000 ha rodovitnega zemljišča in ob enem asanirale higijenske razmere v mestu Ljubljana.

Vsled incijative Nj. Vel. je uspelo, da so se v letih 1931-34 dovršila dela v znesku 12,233.943.40 Din in to tako, da sta prevzela država in mesto po eno tretjino stroškov, po eno šestino pa dravska banovina in vodna zadruga. Nedovršena so pa ostala dela zaključnega sektorja od Novega trga do konca. Projekt za ta dela je odobrilo gradbeno ministrstvo 9. marca 1934, št. 3391 s proračunom 6,684.314.08 Din.

Trudu mestnega načelstva je uspelo, da je za ta dela dovolila Poštna hranilnica posojilo z gornjim zneskom. To posojilo je odobrilo ministrstvo financ z odlokom od 17. februarja 1934, št. 901/VII in to tako, da je država udeležena pri tem z eno tretjino, to je z zneskom 2,227.666 Din, kar se ji v dveh letnih obrokih odtegne od čistega dobička Poštne hranilnice, ki pripade državi.

To posojilo je odobrilo tudi notranje ministrstvo z odl. 22. marca 1934, št. 1039/IV. Za ta dela so se izvršile tri licitacije, in to: 9. julija, 11. avgusta in 6. oktobra 1934.

Medtem pa je glavna kontrola z odlokom od 3. sept. št. 89416 obvestila finančno ministrstvo, da **ne odobrava** udeležbe države pri posojilu, najetem pri Poštni hranilnici, ker ministrstvo financ za tako zadolžitev nima zakonske podlage.

Sto odločbo glavne kontrole je ogroženo vse dosedanje delo na regulaciji Ljubljanice v vsoti 12 milijonov Din. To delo bi moglo biti končano tekom leta 1935, rešeno bi bilo 16.000 ha rodovitnega zemljišča v bližini mesta Ljubljane in mesto zavarovano pred malarijo, ki se je že začela širiti.

Da se to delo dovrši, jo potrebno:

1. da odobri Glavna kontrola v soglasju s finančnim ministrstvom, ki je posojilo že odobrilo, vizum z rezervo;

2. da se odobri 3. licitacija s popustom 12.79%, tako znaša proračun le-še 5,829.390 dinarjev.

Znano nam je, da se je zlasti Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle osebno zavzel, da se to za Ljubljano vitalno vprašanje ugodno reši. Kakor čujemo, je uspelo, da je finančni minister dr. Stojadinović pristal na transakcijo pri Poštni hranilnici, od česar je odvisen vizum z rezervo Glavne kontrole, ki je samo formalnost. Treba je le, da ga naknadno odobri narodna skupščina. Odprto ostane pa še vprašanje, ali bo že razveljavljena licitacija kljub temu morda naknadno odobrena. Ako ne, se bo razpisala nova v skrajšanem roku 15 dni.

Ta vest bo gotovo razveselila Ljubljančane, zlasti pa še brezposelne, ki težko čakajo zaslužka.

Društvo za varstvo deklet — Kolodvorski misijon v Ljubljani

vljudno vabi k svoji

dobrodelni prireditvi

ki bo danes ob štirih popoldne v veliki dvorani hotela »Union«.

SPORED:

1. P. Krizostom: *Blagim srcem.* Deklamira Križar Ogrin Anton.
2. *Glasbeno društvo »Ljubljana«:* Brnobič: *Na poljani,* mešani zbor; Ferjančič: *Planinarica,* mešani zbor; *Pasel Janko tri voli.* Slovaška narodna.
3. *Kaj smo in kaj hočemo?* Govori društvena tajnica.
4. *Frančiškova mladina* izvaja pod vodstvom svojega voditelja g. generalnega lektorja p. Krizostoma Sekovanića sledeče božične pesmice: *Čitej, zvezdice božje . . .* *Sveta noč, blažena noč . . .* *Tam stoj pa hlevček . . .* *Prišla je lepa sveta noč . . .* *Nebo je nocoj razsvetljeno . . .* *Pastirci vi, kaj se vam zdi?* *Poslušajte vsi ljudje!* *Angelčki stopajo skozi nebesa.* *Po snegu mali Jezus gre . . .*

Pesmice bo spremljal na klavirju g. ravnatelj kora p. Frančišek Ačko. — Na harmoniko bo igral križar Perpar Viktor. — Simbolične vaje k nekaterim pesmicam bodo izvajali križarji: Kermavner Janez, Verovšek Marijan, Pelan Borut, Snoj Jože, Furlan Janez, Kveder Lojze, Žužek Ivan, Kovačič Jože in Juro, Čebin Branko, Zaje Anton, Volovšek Drago in Ogrizek Marijan. — Solo poje Ogrin Anton. — Skupno nastopi okrog 300 križarjev in Klaric.

Cene sedežev: Parter: Din 15, 10, 6 in 4; balkon Din 6; stojišča Din 2; galerija Din 4. — Predprodaja vstopnic dopoldne v unionski trafiki, eno uro pred začetkom pa pri vhodu.

Ker je čisti dobiček *namenjen vzdrževanju Kolodvorskega misijona,* najvljudneje vabi k prav obilni udeležbi

DRUSTVO ZA VARSTVO DEKLET V LJUBLJANI.

Zločini v Ljubljani

Ljubljana, 19. jan.

Ljubljanska policija je sestavila obsežno statistiko za l. 1934. Nekateri podatki iz te statistike so prav zanimivi. Tako navaja statistika, da je bilo lani v Ljubljani aretiranih 4277 oseb, od katerih je bil 1713 izročenih sodišču, drugim oblastem 1438, na svobodo spuščenih 1126. Stražniki so podali 10.544 ovadb, torej je bil povprečno lani vsak sedmi človek v Ljubljani ovaden. K tem se pridružuje še 4021 ovadb, ki jih je prejel dežurni uradnik. Lani je bilo v Ljubljani 8 umorov in 8 ropov. Dalje 10 nasilstev proti javnim organom, 44 deliktov zoper spolno moralo, 35 težkih telesnih poškodb, 4 požigi, 1601 tatvina, 128 utaj, 144 prevar, 47 primerov ponarejanja denarja, oziroma razpečavanja falzifikatov, 959 prekrškov javnega reda in mira, 12 žaljenj uradnih oseb, 4 prestopki zoper zdravje, 24 prestopkov zoper telesno varnost, dalje je bilo ugotovljeno 351 primerov prostitucij in 1687 primerov beračenja. Prestopkov zoper zakon o orožju je bilo 32, prestopkov zglasilnih predpisov 275, 2455 prestopkov zoper cestni red, 226 prekoračenj policijske ure in 1250 primerov kaljenja nočnega miru. Prestopkov krščanskega zakona je bilo 111.

Škoda, ki jo je policija ugotovila zoper tujo lastnino pri ropih, goljufijah, tatvinah in poneverbah, je znašala skupno 1,701.000, od te je policija vrnila oškodovancem 1,055.000. 53.000 Din je še ne povrnjene škode, ki so jo napravili znani storilci, nepovrnjene škode po neznanih storilcih pa je 593.000 Din. Iz Ljubljane je bilo odgnanih 1382 oseb, izgnanih pa 65. Samoumorov je bilo 28 in 33 poskusov samoumora. Policija je intervenirala pri 33 nezgodah, dalje je bilo lani 22 večjih požarov.

Pozimi, ko je hrana težka, in kri gosta, ostaja v krvi več strupenih tvarin, piti morate

RADENSKO!

Radenska nevtralizira kisline, preprečuje žgarvico in podriganje, pospešuje delo želodca. Z ojačenim mokrenjem (kot iz vodovoda) izpere in očisti kri in žleze škodljivih zaostankov. Radi tega se počutijo zdravo in dobro vsi oni, kateri redno pijejo RADENSKO!

Ljudska univerza v Ljubljani

V ponedeljek, dne 21. t. m. otvori Ljudska univerza v dvorani Delavske zbornice ob 8 zvečer drugo polletje svojega delovanja s predavanjem g. dr. Ivana Tomšiča, docenta na pravni fakulteti našega vseučilišča o »Zvezi narodov«.

Predavnje bo pokazalo ogromen pomen Zveze narodov, mednarodne organizacije, na katero se je mogla naš država po marsejskem zločinu obrniti z dokumentirano zahtevo, da se ugotove odgovornost in sankcije za ta zločin. Naša država je v Ženevi dobila zadoščenje; treba je le še, da Madžarska izvrši vse, kar se ji je predpisalo. Predavanje bo izpopolnjeno s skioptičnimi slikami. Vstop je vsakomur omogočen, ker ni vstopnine.

DRAŽBA KOŽ

divjadi na velesejmu

dne 28. januarja 1935.

Najavljeni so domači in inozemski kupci
Pošljite nemudoma blago na naslov
Ljubljana »Divja koža« — Velesejem.

⊙ **Ravnatelj »Air France« v Ljubljani.** Te dni se mudi v Ljubljani ravnatelj znane francoske letalske družbe »Compagnie Air France« g. E. J. Zamboni. V Ljubljano je prišel zaradi tega, da prouči pogoje letalskih poštnih zvez med Ljubljano in med obstoječimi poštnimi progami te družbe po vsem svetu, posebno pa z Južno Ameriko. Ta francoska družba »Air France« vzdržuje najhitrejše letalske poštne zveze z Daljnim Vzhodom in Južno Ameriko. Ker je v Južni Ameriki zelo mnogo slovenskih izseljencev, pridejo poštne zveze te družbe tudi za Slovenijo v poštev. Iz Ljubljane potuje ravnatelj Zamboni v Belgrad, da uredi vse potrebno za ureditev stalnega zračnega poštnega prometa med Ljubljano in Južno Ameriko.

Peliconove krofe poskusite!

Wolfova ul. 14 - Kongresni trg 18

⊙ **Za zgradbo cerkve sv. Družine v Mostah** so pred časom na nekatere ljubljanske naslove bile razposlane prošnje za podporo. Na te prošnje je bil odziv nepričakovano velik. Vsem blagim darovalcem bodi izrečena iskrena zahvala. Kdor pa se iz kateregakoli vzroka prošnji še ni odzval, ga odbor Društva za zgradbo župne cerkve sv. Družine v Mostah uljudno prosi, naj položnic ne zavrže, da bomo z združenimi močmi čimprej dosegli plemeniti namen. — Odbor.

⊙ **Mrk lune.** Včeraj je bil lunin mrk. Začel se je ob 16.4 ter je trajal do 17.31. Viden je bil po Evropi, severozapadno Severne Amerike, v Tihem in Indijskem oceanu, v Avstraliji, Aziji in Afriki, izvzemši njenega zapadnega kraja. Ker je bilo včeraj v Ljubljani jasno, je bilo lepo videti, kako prekriva zemeljska senca svetlo površino ščipa. Letos mrkne solnce petkrat in luna dvakrat. Razen včerajšnjega, ne bo pri nas viden noben mrk.

⊙ **Rokodelski oder** bo igral drevi ob pol osmih veseloigro: Konec stanovanjske krize. Ta duhovita burka s petjem bo gotovo izmed najbolj privlačnih iger, kar jih ima na sporedu Rokodelski oder. Za današnjo predstavo je veliko zanimanje in pričakovati je prav obilne udeležbe. Prosimo, da si slavno občinstvo oskrbi vstopnice že v predprodaji, ki je dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

⊙ **Lutkovni oder v Vzajemni zavarovalnici** bo danes zaprt. Za prihodnjo nedeljo pa pripravlja novo Kunčičevo igro »Čudodelno krepelce«, ki bo otrokom gotovo zelo ugajala. V njej nastopi Gašperček v povsem novi vlogi, v kateri bo pokazal vso svojo sposobnost in šegavost. In celo svojo himno bo zapel kakor pravi operni pevec in nam pokazal svoj najnovejši ples, ki ga je izumil sam. Razen njega nastopi tudi sv. Peter pred nebeškimi **vrati — več pa zaenkrat ne povemo. Pridite prihodnjo nedeljo in se prepričajte sami, kako zanimiva in zabavna je ta nova lutkovna igra!**

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima naravno vse, ki bolehajo na astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, zasluzenju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika v zavodu za fizzenkuro, o temi „Ali so pljučne bolezni ozdravljive?". Da omogočimo vsakemu takemu bolniku, da spozna vzrok svoje bolezni, samo se odločili v interesu splošnega blagra odposlati to knjigo na zahtevo popolnoma zastonj in poštnine prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 1·75) in jo odposlati na

PUHLMANN & Co., BERLIN 615 Müggelstrasse Nr. 25-25 a.

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko odelenje S. Br. 2416 od 12. XII 1933

⊙ **Led sekajo.** Po ljubljanskih ulicah so zdaj kar redni pojav visoko naloženi vozovi in tovorni avtomobili samega ledu. Pivovarna in razni drugi obrati se pridno zalagajo z ledom. Največ ledu sekajo v ribniku na Rakovniku, pa tudi drugod. Delo je zelo težko, vendar so delavci veseli, da imajo vsaj neka zaslužka. Marsikateri brezposelni je dobil zaslužek s sekanjem ledu.

⊙ **Nesreča na Masarykovi cesti.** Predsnočnjim je snažil 54 letni snažilec cestne železnice Vinko Medved na Masarykovi cesti, pri tem pa ga je povozil neki tovorni avto. Medved je dobil poškodbe na glavi in po životu. Naložili so ga na prvi tramvaj in ga prepeljali v bolnišnico.

Najlepše
ZIMSKE SUKNJE
J. Maček, Aleksandrova c.

⊙ **Žrtev pretepa.** V ljubljansko bolnišnico je včeraj prišel 37 letni poljski dninar Jakob Oven iz Strahomera pod Krimom, katerega je predsnočnjim med pretepom v Vrbljenjah nekdo hudo udaril po glavi.

⊙ **Kino Kodeljevo.** Danes ob: 5 in 8, in jutri ob 8: »Dobri vojak Švejk« in »Velika ljubezen mladega princa«. Ob 3 samo Švejk.

⊙ **Kmečki magazin** v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. — Obiščite to trgovino in prepričajte se.

⊙ **Mladinski sklad viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za PJS dravske banovine** je daroval g. Šantič Jerko, uradnik Pokoj. zavoda v Ljubljani mesto venca na grob blagopokojnega Antona Skubeca 100 Din. — Iskrena hvala!

⊙ **Mestno poglavarstvo v Ljubljani** ponovno razpisuje ca. 40.000 kg bencina in bencinske mešanice za potrebo mestnih uradov in podjetij v letu 1935. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu do 1. februarja 1935 opoldne, kjer se dobijo tudi vsa tozadevna pojasnila.

⊙ **Zopet vlom.** Vlomilska tolpa, ki zadnje čase »osrečuje« Ljubljano, vlamlja kar naprej, čeprav je en član že na varnem. Tako so neznani vlomilci v noči na včeraj vlomili v konfekcijsko trgovino Antona Preskerja na Sv. Petra cesti. Zdi se, da imajo vlomilci piko prav na to cesto. Vlomilci so odnesli lepo zimsko suknjo s kožuhovinasto podlogo, 4 navadne suknje in tri suknjiče, tri kompletne moške obleke, 12 srajc, nekaj kravat in 6 parov moških hlač. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

„Lintvern" je tu!

Na največji opazovalnici vsega javnega in zasebnega življenja cele dravske banovine, ki se nahaja v ljubljanski Knafljevi ulici in odkoder se vidi tudi skozi zidove, če so dovolj velike luknje v njih, so opazovali v petek velezanimiv pojav: dopoldne se je nebo nad dravsko banovino nenadoma stemnilo, skozi gosto temo pa je letela od Maribora sèm proti Ljubljani čudna pošast z majhno glavo, debelega in zavaljenega telesa, širokih netopirskih kril in od sile dolgega repa. Opazovalci v Knafljevi ulici so namerili na zverino svoj največji »rešpetlin« in so z grozo in strahom ugotovili (po slikah iz »Življenja in sveta«), da ta pošast ne more biti nič drugega kakor »lintvern«, pa ne »lintvern« navadne ljubljanske sorte, ki hodi skoraj vsak dan s košaro na trg klepetat in poštene ljudi obirat, ampak pravi klerikalni »lintvern«, ki je že nekaj let živel v Mariboru v miru in pokoju. Po »uradni« objavi tega nenavadnega pojava je pa zajel celo Ljubljano silen strah in ljudje so si na ulicah šepetali na ušesa: »Je že na vidiku!« — drugi pa so si šepetali, da je ta vražja žival celo že »na pomolu«, torej že čisto blizu Ljubljane. Prestrašena ljubljanska gospoda je pa trumoma drla pred magistrat na pomoč ljubljanskemu zmaju, da ga njegov »klerikalni« tovariš iz Maribora ne bi pognal iz toplega njegovega gnezda sedaj, sredi zime, na zledenele ljubljanske ulice . . .

Nevarnost še ni minila, ampak je vedno večja. Zato so sklenili modri ljubljanski možje, da bodo vso slamo, kar je imajo v Ljubljani ljudje v kleteh in glavah, zvozili pred magistrat in jo v odločilnem trenutku zažgali, da bodo »klerikalnemu lintvernu« pošteno podkurili. To je brez dvoma moder sklep, ker je znano, da je dim najboljše sredstvo za preganjanje nadležnih živali in za konserviranje — neumnosti . . .

Pevska zveza

Okrožnice za veliki cerkveni koncert, ki bo na Petrovo, 29. junija, ob priliki II. evh. kongresa v Ljubljani, smo razposlali. Prosimo zbore, naj nam priglase čimprej pošljejo, da bomo mogli vse potrebno takoj urediti. Če kateri zbor ni dobil, pa bi želel sodelovati, naj nam sporoči, da mu pošljemo okrožnico in prijavnico. Poslali smo le zborom, ki so dosedaj pri koncertih sodelovali.

»Pevec« se je zadržal vsled zamudnikov-naročnikov. Nujno prosimo vse, ki za leto 1934 še kljub opominom niso poravnali naročnine, naj nam jo nemudoma nakažejo, da bomo mogli dalje. »Pevec« izide prihodnji teden. — Odbor.

Organistom in cerkv. zborom

V smislu navodila g. knezoškofa ljubljanskega (C. Gl. št. 1/2 1935) priporočamo sledeče slovenske maše: **Beram Em.:** Tri slovenske maše za mešani zbor z orglami; part. 36 Din, glas a 5 Din; **Gerbič Fr.:** Slovenska part. 10 Din, glas a 3 Din; **Laharnar I.:** Vladar vesoljstva, maša za mešani zbor, 6 Din; Slovenska maša za mešani zbor, 16 Din; **Mav Al.:** Slovenska maša Slomšku na čast, za mešani zbor; part. 10 Din, glas a 2 Din; **Sattner p. Hugolin:** Slovenska maša »Kvišku srca«, za mešani zbor; part. 24 Din, glas a 5 Din; Miklošičeva slovenska maša »O sladka nra«, za mešani zbor; part. 14 Din, glas a 4 Din; **Tome M.:** »Stopil bom k oltarju«. Slovenska maša za mešani zbor; part. 20 Din, glas a 4 Din; **Venturini Fr.:** Slovenska maša za mešani zbor, 8 Din.

Za pet tihih minut

Na svatbi v galilejski Kani, na rodbinski svečanosti v galilejskem mestecu, je »storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo« (Jan 2, 11). Povabljen je bil med svate s svojimi prvimi učenci Janezom, Andrejem, Simonom Petrom, Filipom in Natanaelom. Tudi njegova mati je bila tam. Z drugimi ženami, znankami rodbine, je pomagala pripravljati, kar je bilo potrebno za svatbo, ki je po tamošnji šegi trajala več dni. Tako je vedela, kaj je bilo pripravljeno: kaj in koliko je zmogla hiša sama, kaj in koliko so poročencema podarili povabljeni svatje. Tako je tudi vedela, da je — morda drugi ali tretji dan — pohajalo vino, ko so še vedno prihajali novi gostje. Zato je z nežno skrbnostjo opomnila Jezusa: »Vina nimajo.« Njegova kratka prva beseda jo je na videz zavrnila, njegova druga skrivnostna beseda, da njegova ura še ni prišla, ji je dala zaupanje. V tem zupanju je naročila strežnikom, ki jih je poznala, naj storé, kar jim poreče njen Sin, in strežniki, ki so njo poznali, so jo poslušali, dasi je bilo Jezusovo povelje kaj čudno; napolnili so šest velikih kamnitih vrčev z vodo, zajeli iz njih tekočino in nesli starešini. Tako je Zveličar zase in za svojih pet spremljevavcev dal ženinu in nevesti svatovsko darilo.

»Beseda je meso postala in med nami prebivala,« človek med ljudmi, brat med brati. Pa ob »svoji uri«, kadar je prišla, je skriti Bog razodel svoje božje veličastvo. Jezusovi čudeži so v načrtu njegovega mesijanskega poslanstva prav tako kakor njegovo učenje, njegovo trpljenje in njegova smrt na križu. Jezusovi čudeži so zunanje potrdilo njegovega božjega poslanstva in božjega sinovstva: »dela namreč, ki mi jih je dal moj Oče, da jih izvršim, prav ta dela, ki jih izvršujem, pričujejo o meni, da me je Oče poslal« (Jan 5, 36). O namenu Jezusovih čudežev pravi apostol Janez na koncu svojega evangelija: »Še mnogo drugih znamenj je storil Jezus vpričo svojih učencev, katera niso zapisana v tej knjigi. Ta pa so zapisana, da bi se uverili: Jezus je Kristus, Sin božji, in da bi po veri imeli večno življenje« (Jan 20, 30. 31).

Za to jih je delal, za to jih tudi danes beremo v evangeliju.

† Dr. Ante Dulibić

Dne 18. januarja je v Šibeniku zatisnil svoje oči plemeniti sin hrvaškega naroda: umrl je neumorni in globoki dr. Ante Dulibič.

Rodil se je l. 1867 v Šibeniku, gimnazijo je dovršil v Zadru, pravne študije pa na Dunaju. Po končanih visokošolskih izpitih, katere je vse napravil z odličnim uspehom, se je posvetil sodnijski službi. L. 1904 je bil prestavljen k okrožnemu sodišču v Šibeniku, kjer je bil še isto leto izvoljen za državnega poslanca na Dunaju. To častno in težko službo je nad vse vestno opravljal do l. 1918. Kot prepričan katoličan in goreč Hrvat je bil v stalnih stikih s slovenskimi poslanci istega kulturnega naziranja. Ko se je na Dunaju ustanovil Jugoslovanski klub slovenskih in hrvatskih poslancev, je bil dr. Dulibič eden izmed njegovih najbolj vnetih članov. Naravnost neumoren pa je bil pri delu za Dalmacijo. To je bil mož, ki je menda noč in dal deloval.

Po prevratu je zopet zastopal — kot poslanec Hrvatske pučke stranke — Dalmacijo v belgrajski skupščini, in sicer kot član Jugoslovanskega odbora. Kot njegov zastopnik je v ustavnem odboru branil in zagovarjal ustavni načrt Jugoslovanskega kluba. V tem oziru so tudi nasprotniki temu možu priznavali iskrenost, globoko znanje in plemenite cilje. Toda — uspel pa vendar le ni.

Pri volitvah l. 1923 ga je podrl radičevski val, si čimer je Dalmacija izgubila najzvestejšega zagovornika. Po tem neuspehu se je umaknil iz političnega življenja ter se vrnil k sodstvu in postal predsednik okrožnega sodišča v Šibeniku. Pred 3 leti pa je bil upokojen.

Plemenitemu možu, praktičnemu katoličanu in iskrenemu Hrvatu bodi ohranjen tudi med Slovenci blag spomin. Naj počiva v Gospodu!

Servitor-vata

ne vsebuje nobene kisline, zato pri čiščenju ne razjeda kovine in ne pušča sledi drgnjenja

Servitor Vata

Dobite v vsaki železninski ali špecerijski trgovini.

Nastop mladine na evhar. kongresu

Na svetovnih in tudi drugih Evharističnih kongresih je eden najljubkejših in tudi najbolj učinkovitih prizorov — skupna služba božja in skupno sv. obhajilo šolske mladine. Saj je ta v svoji nepokvarjenosti in v svojem otroško zaupnem verovanju pač najbolj poklicana, da še posebno lepo izrazi svojo ljubezen do Prijatelja otrok v Najsvetejšem Zakramentu. Tako je samoposebi umljivo, da bo na našem ljubljanskem kongresu imela mladina priliko na čim mogočnejši način manifestirati za Evharističnega Kralja. Mladinska slavnost se bo vršila na dan 29. junija zjutraj. Mladina bo šla v svečanem sprevodu na slavnostni prostor, ki bo najbrž na Stadionu. Tam bo kratka pridiga, nato pa sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Med službo božjo bo mladina deloma pela, deloma glasno molila. Po službi božji, bo vsa mladina primerno pogoščena. — Na to prireditev je treba še posebno začeti takoj misliti. Gg. kateheti, učiteljstvo, vodstva Marijinih vrtcev in drugih mladinskih verskih združb, zlasti pa starši sami naj čim prej precenijo možnost udeležbe njihovih otrok. V Buenos Airesu je bilo pri taki svečanosti 107.000 mladine. Koliko je bo pri nas? Toliko, kot je v nas prave ljubezni do Presv. Rešnjega Telesa, kolikor je v nas prave ljubezni do mladine same in **kolikor je v nas duha požrtvovalnosti.**

Slovenci v Zagrebu

Proslava 10 letnice slov. Marijine družbe in druge društvene prireditve

Zagreb, 18. jan.

V nedeljo, 13. jan. popoldne je proslavila Marijina družba slovenskih deklet v Zagrebu svojo 10-letnico. To je lep in pomemben jubilej, ki ga je bilo vredno primerno podčrtati in ki so ga tudi zagrebški Slovenci pravilno razumeli ter s svojim obiskom počastili (proslave so se udeležile skoraj vse vidnejše osebnosti zagrebškega slovenskega življenja).

Kot uvod v proslavo je imel sedanji voditelj dekl. Marijine družbe, g. P. Kozelj S. J., izčrpen in skrbno sestavljen govor, v katerem je očrtal ves razvoj in zgodovino Mar. družbe, katere začetki segajo v l. 1922. Tedaj je izšel v »Bogoljubu« klic vsem slovenskim dekletom izven Slovenije, naj se organizirajo, in na povabilo gdč. M. Prislan je prišel v Zagreb g. Kalan J., tedanji urednik »Bogoljuba«. Kalan je navdušil dekleta in za stvar pridobil dekana Beštra. Tako je stvar lepo napredovala. Dekleta so imele sestanke na raznih krajih in si osnovale »Dekliško zvezo«. Našim dekletom so pomagale č. sestre v Gundulićevi ulici ter č. o. jezuiti (dr. Prešeren). V marcu 1923 so imela dekleta že prve duhovne vaje. In potem je šlo delo vedno bolj veselo naprej in kvišku. »Dekliška zveza« je rasla po številu in se utrjevala navznotraj. Vrstili so se cerkveni shodi in družabni sestanki, izleti in javne prireditve; razni odseki so naredili življenje še bolj pestro in živahno. Seveda gre v veliki meri zasluga zato prav č. o. jezuitom, in sicer voditeljema sedanjemu asistentu p. dr. Prešernu in p. Kozelju, ki še danes s toliko požrtvovalnostjo in skrbjo vodi naša dekleta po Mariji k Jezusu.

Po govoru je pevski zbor Mar. družbe lepo zapel pesem Brezmadežni in »Venček narodnih« (Kimovec), ki so vse navdušile, nakar so dekleta odigrala še štiridejanko »Madona v gozdu«. Igravke so rešile svoje vloge v splošno zadovoljstvo in čeprav so bile nekatere prvič na odru, so ogrele gledalce s svojo iskrenostjo in prisrčnostjo. Pri petju in pri igranju je bilo opaziti velik napredek.

Vsi, ,ki jim je pri srcu versko življenje zagrebških Slovencev, so veseli 10-letnega jubileja Mar. družbe in ji hvaležni za delo, ki ga je izvršila med našimi dekleti ter ji želijo še mnogo uspehov.

Prosvetni odsek Slomškovega društva pa je v nedeljo zvečer priredil predavanje, ki se ga je kljub proslavi v Jeronimski dvorani udeležilo lepo število poslušalcev. Predaval je g. dr. J. Klemenc, kustos narodnega muzeja, o starem Zagrebu. Predavatelj nam je na poljuden način predočil razvoj Gornjega grada in Kaptola, njune medsebojne odnošaje in povedal še mnogo drugih zanimivosti iz srednjeveškega mestnega življenja. Prihodnjo nedeljo se predavanja nadaljujejo.

Za zimski sport **NIVEA-Creme**

Zlasti v hladnih dneh potrebuje Vaša koža — da ne razpoka in ne postane raskava — močno zaščito pred vremenskimi vplivi. Nadrgnite vsled tega vsak večer in tudi čez dan obraz in roke dobro z Nivea-Creme. Na ta način nit oster in hladen zrak ne bo škodoval Vaši koži; ostala bo nežna in elastična.

Odkod to delovanje? Od eucerita! Prav ta napravi Nivea-Creme tako učinkujočo.

70 let matere 15 otrok

Kdo bi ji prisodil že toliko. Saj opravlja še popolnoma vsa dela v hiši in zunaj hiše, kakor v svojih najboljših letih. Da jo le vidite, kako mladostno se še zasuče pri vsakem opravilu; dan od zore do mraka je ena sama nepretagana veriga dela. — In sredi obilega dela na svojem lepem posestvu na Lešnici v. Št. Petru pri Novem mestu, obhaja Neža Janc, ta blaga in vzgledna slovenska žena in mati, znana po širni Dolenjski, jutri svoj 70. god.

Dala je življenje 15 otrokom, 8 hčeram in 7 sinovom, od katerih jih 13 še živi, dva je pa pobrala svetovna vojna. Poročenih je 5 hčera in 3 sinovi, izmed katerih sta 2 v Ameriki. Koliko prečutih noči, skrbi in trpljenja je bilo treba prestati, preden je doraslo vseh teh 15 otrok, ve le mati, ki je dala življenje tolikim otrokom. Često se sliši, da Bog da dočakati samo izvoljenim visoko starost in o naši mami se sme v polni meri reči, da je izvoljenka. Geslo njenega življenja je: delo in molitev.

Zavedajoča se največje krščanske zapovedi ni odpravila nikoli nobenega siromaka od hiše brez podpore in tolažbe. V polni meri je izpolnjevala besede, naj ne ve levica, kaj daje desnica.

Mamici Neži pa želimo k njenemu jutrišnjemu godu vso srečo in zadovoljstvo. Bog daj, da bi čez dve leti čila in zdrava obhajala zlato poroko s svojim dobrim možem, ki ji je zvesto stal vse življenje ob strani.

Kaj pravijo „smučarji"? „Da brez Petričkovega prepečenca „Smuk" ni — prave smuke!"
Omot 6 komadov Din 3·—

Brezposelni zahtevajo delo

Dne 14. t. m. se je, kakor smo že poročali zbrala množica brezposelnih v občini Dev. Mar. v Polju in zahtevala nekoliko socialnih pravic, ki jih je utemeljila v posebni resoluciji in jo izročila predsedniku občine, ki jo je poslal okrajnemu glavarju. Predsednik občine je pripomnil, da občina ne more pomagati, dokler ji davčna uprava ne nakaže dolžnega denarja v znesku 200.000 Din.

Deputacija brezposelnih je odšla k okrajnemu glavarju, ki jo je sprejel in poudarjal, da je med brezposelnimi mnogo pijancev in nepotrebnih sezonskih delavcev ter se skliceval na predvojne čase. Brezposelni so g. okrajnemu glavarju razložili, da sezonski delavci ne morejo izhajati ob sramotno nizkih mezdah, ki jih dobe, kadar so zaposleni. Za vso ljubljansko okolico je bilo 25 občinam nakazanih 65.000 Din podpore za brezposelne, dočim je samo papirnica Vevče plačala v enem letu nad 100.000 Din prispevkov v bednostni fond, mnogo pa seveda tudi drugi obrati v ljubljanski okolici.

Končno je g. okrajni glavar sprevidel resnično potrebo ter je obljubil pomoč in odgovor v teku štirih dni. Brezposelni sedaj čakajo na izpolnitev dobljenih obljub.

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opeka
dobi kdor kupi
celo zbirko do 15. III. 1935
Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466·— s popustom pa samo Din 349·50.
H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Jubilej delavskega organizatorja

Včeraj je dopolnil 75. leto eden prvih organizatorjev in odbornikov krščanske strokovne organizacije vevških delavcev, gosp. Vinko Pokovc iz Vevč. Gosp. Pokovc je pred 40. leti po navodilih dr. Kreka, Gostinčarja in kaplana Riharja ustanovil vevško krščansko delavsko strokovno organizacijo ter je bil njen prvi odbornik in blagajnik. Gosp. Pokovc si je pridobil mnogo zaslug za stari Društveni dom, kjer je imela organizacija svoje prostore in kjer je bilo združeno vse prosvetno delo v fari. Nabiral je prispevke za društveno zastavo ter je bil 20 let zastavonoša. Ustanovil je tudi konsumno društvo, ki mu je ostal tudi do danes zvest. V službi je bil dolga leta izvežban in priljubljen delavec in pogumen borec za delavske pravice. V zakonu se mu je rodilo 5 otrok, od katerih 4 še živijo in so vsi že preskrbljeni. Pred tremi leti je bil po 43 letih dela s skromno pokojnino upokojen. Vevško delavstvo kliče svojemu prvemu organizatorju: Bog ga živi še mnogo let.

Koledar

Nedelja, 20. januarja. (2. nedelja po Razglašenju Gospodovem.) Fabijan in Sebastijan.

Ponedeljek, 21. januarja. Neža (Janja), devica mučenica.

Novi grobovi

† **Videm ob Savi.** Umrl je v Stari vasi, domače videmske župnije, J. Lapuh, posestnik in upokojeni železničar. Več let je potrpežljivo prenašal zavratno bolezen kostne jetike, ki ga je tudi spravila v prerani grob, saj je umrl v najlepši moški dobi 52 let. Kal bolezni si je pa nakopal med vojno, saj je nič manj kot 33 mesecev prenašal vojne grozote. V večnost je odšel vdan v voljo božjo in previden s svetotajstvi. — Naj v miru počiva!

Ostale vesti

— **Prva prošnja in poziv!** Glavni pripravljalni odbor za II. Evharistični kongres za Jugoslavijo je izdal proglas ljubljanskega in krškega škofa za kongres v obliki lepakov. Te lepake bomo prihodnje dni dostavili vsem ljubljanskim trgovinam, ki jih nujno prosimo, da lepake izobesijo v svojih izložbah. Ti lepaki naj do izida oficijelnih lepakov nekako na zunaj označujejo Ljubljano že sedaj kot kongresno mesto. Prepričani smo, da ne bo niti ene trgovine, ki ne bi vsaj s tem lepakom pričala, kako je vsa Ljubljana že sedaj pripravljena na veličastno prireditev kongresa. — Istočasno pa prosimo tudi, naj bi ljubljanski trgovci tudi sicer v svojih izložbah na primeren način povdarjali letošnje poslanstvo Ljubljane kot mesta velike Evharistične svečanosti.

E — lop, lop, lop!

V višinskem soncu in snegu je **Kamila krema** nedoseglijva. Smučarji, rabite jo tudi pri vseh kožnih poškodbah Kamila cvetna krema je v rumeno-modri škatlici.

— **Vsem državnim upokojencem,** upokojenim po 1. aprilu 1934. Društvo drž. upokojencev v Ljubljani je dne 28. decembra 1934 poslalo g. ministru financ brzojavko, v kateri je zaprosilo za najhitrejšo odpomoč in otvoritev kredita partije 54 v svrho izplačila pokojnine za december 160-im drž. upokojencem iz dravske banovine, upokojenim po 1. aprilu 1934. Naslednji dan je društvo še s posebno pismeno vlogo na finačno ministrstvo vnovič prosilo za takojšnjo odpomoč. Finančno ministrstvo je nato brzojavno odredilo otvoritev kredita za mesece januar, februar in marec 1935, dokler ne stopi v veljavo novi drž. proračun, je društvo že storilo potrebne korake.

— **V Zagrebu cepijo proti tuberkulozi.** Te dni je bila na banski upravi v Zagrebu konferenca, na kateri so sklepali o uvedbi cepljenja proti jetiki na podlagi znane Galmette-jeve metode s cepivom BCG. Sklenjeno je bilo, da se tako cepljenje organizira najprej v Zagrebu, nato pa v vsej savski banovini. Cepljenje z BCG cepivom se je zadnjih 10 let razširilo po vsem svetu in ga tudi že v naši državi v manjši meri izvajajo nekateri socialno-medicinski zavodi. Metoda je zelo enostavna in jo more izvajati vsaka dojilja. Otroku se da namreč cepivo kar v usta, kakor vsako drugo zdravilo, mora pa biti dano v prvih dnevih življenja. Prisotni so se sporazumeli, da bo cepljenje prostovoljno in brezplačno, toda dostopno vsakemu otroku. Zdravniki bodo prejemali cepivo od Higijenskega zavoda v Zagrebu.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravlja S. štev. 249 od 19. II. 1932.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine od 19. t. m. je objavljena »Naredba o ženitvi častnikov, vojaških uradnikov, podčastnikov, kaplarjev in redovov (mornarjev) pri vojski, mornarici, obmejni četi in orožništvu«, dalje »Navodilo za plačevanje letne takse za bicikle«, »Odredba o reflektornem steklu na vozilih«, »Objave o sklicanju banskega sveta dravske banovine«, »Razglas navodila za prevoz blaga z motornimi vozili« in »Razglas o gasilskih aparatih za avtobuse«.

— **Zasledovan načelnik vlomilske tolpe.** Policija zasleduje 31 letnega Franca Omerzo iz vasi Rožna v občini Blanca pri Brežicah in po poklicu mizarskega pomočnika. Omerzo je bil glavar velike vlomilske tolpe, ki je na debelo vlamljala in kradla po brežiškem in krškem okraju in deloma tudi po celjskem. Njegova tovariša Urh Janez in Ciril Bregar sta že v rokah oblasti, Omerzo pa se najbrže skriva kje pri svojih prijateljih.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— **Strašno prelivanje krvi v Tuzli.** V Tuzli je te dni prišlo do strašnega prelivanja krvi med orožniki in kmeti. Dogodek se je pripetil v gozdu »Jelova gorica«, ki je last gozdarskega podjetja Jadrina. V ta gozd so kmetje iz okoliških vasi stalno hodili sekat drevje, čeprav so jim celo oblasti to prepovedale. Te dni pa je gozdar Maksimovič zaprosil intervencijo orožništva. Prišlo je deset orožnikov, v gozdu pa je bilo 60—70 kmetov, ki so sekali, da se je vse kadilo. Orožniki so kmete pozvali, naj nehajo s sekanjem in zapuste gozd, v katerem nimajo ničesar opraviti. Kmetje so sicer prenehali s sekanjem, toda so s sekirami v rokah obstali in niso kazali volje, zapustiti gozd. Orožniki so nato oddali nekaj strelov v zrak. Toda tudi to ni oplašilo kmetov. Takoj zatem pa je nastalo divje streljanje, katerega izid je bil strahoten. — Štirje kmetje so obležali mrtvi, okrog 20 pa jih je težko in lažje ranjenih.

— **Pri motnjah prebave,** želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljaju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— **Edvard Kocbek: Zemlja.** Ta najnovejša pesniška knjiga vzbuja splošno pozornost in priznanje. Ocene posebej poudarjajo njeno duhovno globokost, živ občutek sedanjosti in lepoto podob, s katero pesnik slika našo zemljo. »Zemlja« je gotovo najboljša pesniška zbirka v našem najnovejšem slovstvu. Založila jo je Nova založba v Ljubljani. Cena: broš. 28 Din- vez. 36 Din.

— Doraščajoča mladina naj zavživa zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseza vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih.

— **Tri litre žganja popil za stavo.** V zagrebško bolnišnico usmiljenih sester so te dni pripeljali 31 letnega kolarja Evgena Schama, ki ima hudo zastrupljenje z alkoholom. Scham je šel z nekim znancem stavit, da bo popil toliko žganja, kolikor ga mu bo on plačal. Najprej ga je spil 20 kozarčkov po pol decilitra, to je en liter. Ker pa je bil njegov prijatelj še pripravljen plačevati, je pil še naprej in izpil še 46 kozarčkov. Potem pa se je onesvestil. Izpil je torej tri litre in tri decilitre žganja.

— **Avto z dijaki padel v prepad.** Mostar je že nad teden dni odrezan od sveta. Pretekli torek se je nekemu Biliču posrečilo, da je prevozil s svojim avtomobilom pot Mostar—Široki Breg. V sredo je šofer Marodič, misleč, da je cesta popolnoma odprta, s svojim velikim luksuznim avtomobilom hotel prepeljati 15 dijakov, ki obiskujejo frančiškansko gimnazijo v Širokem Bregu. Med potjo pa je avto padel z dijaki vred v globino 45 m. K sreči ni bil noben dijak prehudo poškodovan, eden si je zlomil nogo, drugi so pa odnesli le manjše poškodbe.

— **»Boj proti tuberkulozi.«** Protituberkulozna liga v Ljubljani bo pričela s 1. februarjem 1935 izdajati svoj vestnik »Boj proti tuberkulozi«. List bo izšel prvo leto štirikrat, vsaka številka na 16. straneh. Vabimo, da naroče list vsi, ki znajo ceniti važnost protituberkulozne organizacije za izvedbo smotrenega skrbstva za tuberkulozne. List bo prinašal poljudno znanstvene članke iz vseh področij zdravstvene borbe zoper jetiko, kakor tudi poročila o delovanju za pobijanje jetike doma in v inozemstvu. Naročnina za list znaša prvo leto 10 Din. Kdor želi list naročiti, naj javi svoj naslov na Upravo Narodne protituberkulozne lige, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. Prosimo tudi tvrdke, da podpro izdajanje lista z naročilom inseratov.

— **Kupujte samo robo znanih znamk!** Vrednost zlata in dragih kamnov merimo v karatih. Ako je zlat predmet 14-karaten, pomenja to, da vsebuje vsakih 24 gramov 14 gramov čistega zlata. Malokdo to ve, ko kupuje dragocenosti, pač pa vsakdo ve, da je 18-karaten zlat predmet več vreden kakor pa 14-karaten. Tudi žarnice morajo imeti podatek, ki omogoča razločevati boljšo žarnico od slabše. V ta namen je svetlobna množina novih Tungsram D žarnic podana v mednarodnih dekalumenih, a poraba učinka v wattih, pri čemer sta svetlobna množina in gospodarstvenost povečani do 20%, kar omogoča važen izum v dvojni vijačnici zvite nitke. Od dveh žarnic je po kakovosti boljša in gospodarnejša ona, ki oddaja več mednarodnih dekalumenov (Dlm) svetlobe, a troši manjši učinek (w). Oba ta podatka morete prečitati na novih Tungsram D žarnicah, kateri nitka je zvita v dvojni vijačnici in vam je na ta način že pri nakupu mogoče pravilno presoditi gospodarnost in vrednost žarnice.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Nadaljnji prispevki za Evh. kongres: Mohorjani Podbrezje 40 Din; mohorjani v Sodražici 45.50 Din; mohorjani v Mavčičah 50 Din; mohorjani na Ponikvi ob j. ž. 35 Din; naročniki časopisov v Lepoglavu 10 Din; mohorjani na Turjaku 10 Din; uprava »Knjižice« pri salezijancih na Rakovniku 1000 dinarjev; mohorjani pri Sv. Juriju ob Taboru 50 Din; Mladinski dom na Kodeljevem 114 Din; neimenovani 100 Din; mohorjani v Prečni 50 Din; Valjavec Franc 3 Din; mohorjani v Lešah 7 Din. — Vsem naj Bog povrne!

Prispevke za Evh. kongres pošiljajte na posebni račun pri Ljudski posojilnici v Ljubljani ali pa potom položnic na novo odprti račun št. 11.059 pri ljublj. Poštni hranilnici.

Nujna prošnja poverjenikom Mohorjeve družbe. Večina gg. poverjenikov je delo za Mohorjevo družbo zaključila. Prosimo vse gg. poverjenike, da takoj odpošljejo od mohorjanov nabrani denar za Evh. kongres. Doslej je le-še malenkostno število župnij storilo v tem pogledu svojo dolžnost. Bis dat qui cito, to velja v tem slučaju še prav posebno, ker se stroški s pripravami silno množijo.

»Proglasi,« katere so prejeli Pripravljalni odbori odnosno župni uradi, naj se povsod nalepijo na cerkvena vrata. Davčni urad v Ljubljani je na tozadevno vprašanje odgovoril, da se lahko ti proglasi nalepijo **brez kolka.**

Podobice so že razposlane na župne urade. Pripravljalni odbor prosi, da bi podobice razdelili med vernike ob priliki, ko se bo vršilo cerkveno darovanje (ofer) za kongres, kar je ljubljanski škofijski ordinariat dovolil. Preostale podobice pa naj bi se razdelile posebno med šolsko mladino.

»Jezus med nami« je naslov knjižice za duhovno prosveto. Vsebina knjižice je posvečena sv. Rešnjemu Telesu. Zato jo toplo priporočamo pripravljalnim odborom in župnim uradom za vporabo pri predavanjih in verskih govorih. Naroča se tudi pri Pripravljalnem odboru za II. evharistični kongres v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7; stane 1 dinar.

Mariborske vesti:

Proračun Mestnih podjetij

Maribor, 19. januarja.

Snoči se je vršila seja upravnega sveta Mestnih podjetij, na kateri se je razpravljal proračunski predlog za leto 1935. Upravni svet je proračun odobril v predloženi obliki. Kakor smo že poročali, predvideva proračun 30,370.101 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Mestna podjetja bodo izdala za pokojnine in mezde 7,027.766 Din 44 par. obrestovanje, amortizacija, tok in takse 15,131.213 Din 56 par, materijal za vzdrževanje 1,529.138 Din, materijal za obrtovanje 2,506.780 Din, inventurne nabavke in materijal za nove graditve za lastno uporabo 1,173.524 Din, za tujo uporabo pa 294.475 Din, materijal za dela na račun tretjih 313.954 Din, materijal za prodajo 2,393.350 Din.

Novi proračun je sestavljen po načelih industrijskega budžetiranja. Za sestavo stvarno in formalno pravilnega in po obsegu ter vsebini popolnega proračuna te vrste je predpogoj točno urejeno računovodstvo s podrobno razčlenitvijo vseh vrst stroškov in razčlenitvijo obratov do najnižjih delovnih edinic, kakor tudi kontrola in medsebojna primerjava podatkov v proračunu z obračunom. V pričujočem proračunu tega še ni opaziti, ker najbrže še ni bilo za to potrebne podlage, ki bo izvedena šele v tekočem letu. Radi tega tvori sicer novi proračun prvi temelj industrijskega proračuna MP, ki ga bo mogoče izgraditi v celoti najbrž šele v prihodnjem letu.

Proračun je sestavljen po podatkih, ki so bili letos prvikrat zbrani in urejeni za vse obrate enotno. Materialni izdatki so zbrani po podrobnih podatkih obratov ter kažejo znatno tendenco po varčevanju. Nematerialni podatki so izračunani po podatkih računovodstva in so v splošnem neizpremenjeni. Prejemki so ocenjeni ob upoštevanju trenutnega gospodarskega stanja. V finančnem pogledu je proračun uravnovešen, ker se poedine vrste izdatkov in prejemkov v medsebojnem razmerju krijejo. Stvarno pa je izravnan proračun s postavko predvidenih izterjanih zaostankov v iznosu od 1,171.843 Din, ki odpade deloma na račun mestnega zaklada, sreskega načelstva, pretežno pa (919.943 Din) na za 25% reducirane zaostanke pri odjemalcih. Že po svoji strukturi pa postavlja proračun kategorično zahtevo po varčevanju in bo njegova izvedba odvisna res od doslednega varčevanja tudi v najmanjših postavkah, ker sicer ne bo mogoče ohraniti likvidiranosti MP.

Proračunski predlog je glede sestave mojstrovina za se; obseg je obširna knjiga velikega formata, Radi boljšega pregleda vsebuje poleg absolutnih številk tudi še relativne in radi lažjega umevanja je vsebina treh glavnih pregledov izražena tudi še grafično. O podrobnostih tega zanimivega proračunskega predloga bomo še poročali.

Zanimanje za Pohorje

Maribor, 19. jan.

Pred nedavnim časom je javljalo belgrajsko časopisje, da se zanima angleška filmska družba Paramount zelo živo za naše kraje ter da namerava v letošnji zimi izvršiti posnetek filma v kakem manjšem zimskosportnem kraju naše države. V poštev bi prišel pri tem edino kak kraj v Sloveniji, ker bo rabilo filmsko podjetje tudi veliko število izvežbanih in dobrih smučarjev za razne tekme. Dejanje filma se bo odigravalo v zimskosportni postojanki in v njeni okolici, okvir pa mu bodo tvorile razne smučarske prireditve. S filmanjem se bo pričelo najbrže v prihodnjem mesecu. Naše ministrstvo za trgovino, ki vodi tudi tujski promet, se je odločilo, da se izvrši filmanje v Sloveniji ter se je obrnilo na razne tujskoprometne ustanove glede predlogov. Iz Maribora je bil te dni poslan tozadevni konkretni predlog. Po tem bi se dejanje filma odigravalo v zimskosportnih postojankah na področju Pohorja, v poštev bi še prišla Logarjeva dolina, Rimski vrelec, Uršška gora. Ker zahteva filmska družba, da se dejanje odigrava v malem gorskem trgu, bi prišli v poštev kot nalašč krasni in slikoviti naši popohorski kraji, kakor Sv. Lovrenc na Pohorju, Ribnica itd. Alpski hotel bi predstavljala Ribniška koča, ki je reprezentativno in moderno urejeno tujskoprometno poslopje ter leži v najlepših smučarskih terenih.

★

☐ **Veliko delo za naše zdravje.** Mestni fizikat je ustanova, ki bedi nad zdravjem celega mesta. Svojo nalogo pa ne izvršuje šele pri nastopu bolezni, glavno skrb posveča fizikat, da nas očuva bolezni sploh. V tem pravcu je fizikat v preteklem letu izvršil veliko delo. Mestni desinfektorji so izvršili 163 desinfekcij, od tega 36 zaradi škrlatinke, 105 zaradi davice, 4 zaradi šena, 10 zaradi jetike, 2 zaradi suma griže, 1 sum tifusa, 3 pa profilaktične. Za desinfekcije so porabili 118 kg formalina, 114 kg špirita, 9 kg amonijaka, 37 kg lizola, 50 kg apna in 11 kg žvepla. Razkužili so 118 sob in 51 šolskih prostorov. Infekcijskih prevozov se je lani izvršilo 73, od tega 21 izven mestnega okoliša.

☐ **Proračunska seja preložena.** Prvotno je bilo določeno, da se vrši proračunska seja mestnega sveta 22. t. m. Zaradi nepredvidenih težkoč pa se je seja preložila na kasnejši termin, bo pa na vsak način še januarja.

☐ **Bogojavljenje.** Včeraj so praznovali mariborski pravoslavni verniki praznik Bogojavljenja. Slovesna blagoslovitev vode se je izvršila na Trgu Svobode, kjer je bil postavljen oder, na njem pa velik križ iz leda. Obred je opravil prota Trbojevič.

☐ **Mednarodni avtomobilisti v Mariboru.** Jutri opoldne bo pasiralo Maribor 35 inozemskih avtomobilistov, ki se udeležujejo mednarodne tekmovalne vožnje v Monte Carlo. V Mariboru se ne bodo ustavili, temveč nadaljevali vožnjo naprej. Posebnih priprav za kak sprejem v Mariboru ne bo. Na ulicah, po katerih se bodo vozili skozi mesto, bodo kazale smer posebne puščice. Na važnejših križiščih na cesti izven mesta pa bodo stali cestarji, da ne bi kdo zašel. Skozi Maribor se bodo inozemski avtomobilisti peljali predvidoma okoli poldneva.

☐ **Upokojeni orožniki.** Upokojeni so narednik-vodnik Alojz Nekrep, poveljnik orož. postaje v Prevaljah, narednik Ivan Kocutar, poveljnik orož. postaje na Muti, narednik Alojz Glavan, poveljnik orož. postaje pri Sv. Marjeti ob Pesnici, narednik Franc Vajda, poveljnik orož. postaje v Rušah in narednik Jožef Golob, pisar v štabu orožniške čete v Mariboru.

☐ **Pobiranje za pomožno akcijo.** V ponedeljek začnejo pooblaščenci mestne občine pobirati po hišah prispevke za Pomožno akcijo. Prosimo hišne lastnike in najemnike, da gredo tem pobiratelјem na roko in po svojih možnostih prispevajo. — Vodstvo Pomožne akcije v Mariboru.

☐ **Teren pripravljajo.** Na prostoru, kjer nameravajo graditi Magdalensko šolo, so začeli v petek mestni delavci z odkopavanjem terena, da ga tako pravočasno pripravijo za zgradbo, ki naj bi se po možnosti pričela na pomlad.

☐ **Smrt kosi.** V bolnišnici so umrli: Jakob Gungl, vojni invalid, star 38 let. — Šnofl Marija, prevžitkarica, stara 74 let. — Borovnik Marija, zasebnica, stara 73 let. — Lang Matilda, vdova, stara 75 let. — Naj počivajo v miru!

☐ **Kako so Mariborčani lani umirali.** Na prirojeni življenjski slabosti jih je lani umrlo 17, na jetiki 101, od pljučnice 60, difterije 12, škrlatinke 1, trebušnega tifusa 1, kolere infantum (povzročene zaradi nesnage ali zastrupljenje z mesom) 5, bolezni zaradi okuženih ran 30, drugih infekcijskih bolezni 12, od kapi 32, na boleznih krvnih žil in srčne napake 121, od raka 74, od smrtnih poškodb po naključju 27, zaradi samoumora 16, nasilne smrti 43, ostali slučaji naravne smrti 134; skupaj 653. Od tega pa je bilo 254 primerov tujih oseb, ki so se prišle zdravit v mariborsko bolnišnico, kjer so umrle.

☐ **Regulirana mezda.** V petek se je vršila seja Pomožne akcije, na kateri se je razpravljalo v glavnem o mezdah delavcev, ki jih Pomožna akcija zaposljuje. Te mezde so se regulirale tako, da so se nekoliko znižale pri neoženjenih delavcih, zvišale pa pri onih, ki imajo družine s številnimi otroci. Mezde Pomožne akcije znašajo sedaj 1 do 4.50 Din na uro.

☐ **Poledica.** Na Slomškovem trgu je zdrsnil 11 letni Milan Haber ter si zlomil levo nogo. — Na dvorišču hiše na Ruški cesti 3 je padla na ledu Marija Veras ter si zlomila desno roko. — Oba ponesrečenca so reševalci prepeljali v bolnišnico.

☐ **Nočno lekarniško službo** vršita od 20. do 26. januarja Vidmarjeva lekarna »Pri Arehu« na Glavnem trgu in Albaneževa lekarna »Pri sv. Antonu« na Frankopanski cesti.

☐ **Hranilne knjižice** prevzamem pri nakupu pohištva v plačilo s polno vrednostjo. Ernest Zelenka, Maribor, Ulica 10. oktobra.

☐ **Danes otvoritev nove slaščičarne** na Glavnem trgu.

☐ **Nož in pest.** Na Grabrovskem vrhu je nekdo napadel viničarja Gumzeja Jakoba ter mu zasadil nož med rebra. — V Taborski ulici je neznanec napadel 17 letnega kleparskega vajenca Bogomirja Kočevarja. Pobil ga je na tla, da si je fant zlomil nogo.

— **Nosečim ženam** in mladim materam pomore naravna »**Franz Josefova**« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Celje

Skioptično predavanje o zgodovini evharističnih kongresov. Ljudska čitalnica vabi občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži jutri, v ponedeljek ob 8 zvečer skioptičnega predavanja o zgodovini evharističnih kongresov. Predavanje bo v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

Darovi za Vincencijevo konferenco. Na mesto venca na grob pokojnega g. Maksa Janiča sta darovala za Vincencijevo konferenco odvetnik g. dr. A. Rakun 150 in primarij g. dr. čm. Watzke 200 Din. Odbor izreka obema najtoplejšo zahvalo.

Licitacija za regulacijo Savinje odobrena. Finančni minister g. dr. Stojadinović je odobril licitacijo za regulacijska dela na Savinji. Dela se bodo pričela pri Tremerjih in jih bo vodila tvrdka Tašković iz Skoplja kot edini ponudnik.

Pozor pred nakupom. G. Grobelnik Mariji, zasebnici na Krekovem trgu je bila v petek med 19 in 20 s hodnika njenega stanovanja ukradena 3 m dolga in 2 m široka preproga. V omenjenem času je prosil podpore neki neznani moški, jo tudi dobil in v zahvalo odnesel še 1000 Din vredno preprogo. V imenu lastnice svarimo vsakogar pred nakupom.

Komisijske poizvedbe in obravnava glede prošnje mestne občine celjske za dovoljenje za stalno čiščenje prodišča struge Savinje pri Levcu, za pridelovanje gramoznega materijala za posipanje cest bo dne 23. t. m. ob 10.30 na kraju samem.

Komisijski ogled za regulacijo Sušnice na ozemlju okoliške občine. Občina Celje-okolica je predložila načrt za regulacijo Sušnice v njenem območju. Komisijska razprava bo v petek, dne 25. t. m. ob 9 dopoldne pri tovarni Pyrota na Ostrožnem, nato bo ogled Sušnice.

Amnestija v Celju. Iz jetnišnico okrožnega sodišča v Celju je bilo na podlagi zadnje amnestije izpuščenih 12. t. m. 62 jetnikov.

Oddaja plemenskih merjaščkov po znižani ceni. Okrajni kmetijski odbor v Celju bo posredoval nakup plemen. merjaščkov nemške žlahtne pasme po znižani ceni. Interesenti naj se javijo do 22. t. m. v pisarni občinskega urada na Bregu, kjer dobe tudi natančnejša pojasnila.

Škocjan pri Mokronogu

Kolportaža »Slovenca«. Nedeljski »Slovenec« se dobi vsako nedeljo ob 8 zjutraj pri Stanku Jeriču. Za bore 2 Din veliko lepega in koristnega beriva!

Občni zbor »Sadjarskega društva«. V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnjega »Sadjarskega društva« in sicer v osnovni šoli. Člani so odobrili in pohvalili delo dosedanjega odbora in zopet izvolili odbor z gosp. Fr. Kovačičem kot predsednikom in tajnico gdč. učiteljico Komljančevo. Občni zbor je navdušeno sklenil poslati priznalno in zahvalno pismo bivšemu šolskemu upravitelju gosp. Janku Malešiču v Žetale, ki je bil ustanovitelj in dolgoletni marljivi in požrtvovalni tajnik in s tem duša društva. S tem so tudi popolnoma pobite zlobne govorice nekaterih odgovornih domačih glav, ki so mu po njegovi premestitvi očitale nekaj glede drevesnice.

»Rdeči križ« ustanovljen. Isto nedeljo se je vršil tudi ustanovni občni zbor »Rdečega križa«, istotako v osnovni šoli. Prvi predsednik je po »soglasni« izvolitvi postal naš župan gosp. Ivan Globevnik. — Do tu vse v redu; protestirati pa moramo proti temu, da se vabilo ni dostavilo vsem priglašenim članom!

Trbovlje

Nesreča pri smučanju se je pripetila gospej obratovodje Verbiča, da je padla in si zlomila nogo.

Zadnjič ponovijo igro »Mlinarjev Janez« danes v Društv. domu. Pri dosedanjih uprizoritvah je igra dosegla popoln uspeh.

Bloke za brezposelne je izdala občinska uprav v pomoč resnično brezposelnim in da se odpravi beračenje in nadlegovanje delomržnežev. Namesto denarja naj vsak daruje prosečim izkaznice za »Pomoč potrebnim«, ki jih bo potem občina vnovčila po ugotovitvi in preudarku z nakazili v živilih ali za obleko in obutev. Občinski uslužbenci bodo prihodnje dni obiskali vse hiše in ponudili v nakup bloke z omenjenimi izkaznicami.

Vojaški obvezniki se morajo zglasiti na občini do 15. februarja in sicer oni, ki so rojeni v letih 1908. do 1915. in 1917. Prinesejo naj seboj potrebne listine, posebno če gre za oprostitev oz. za skrajšan službeni rok. Prijaviti se morajo vsi, četudi niso tukaj rojeni. Odsotne morajo javiti njih domači.

Huda konkurenca. Pri licitaciji za vožnjo pošte od kolodvora na obe pošti je šel najnižji ponudnik na 8000 Din. Svojčas je bila vožnja pošte oddana za 36.000 Din — sedaj si pa avtobusni podjetniki nagajajo — pošti v prid. S 1. februarjem začne voziti pošto avtopodjetje Kačnik.

Čudno varčevanje. Iz enega rudniškega obrata je bil dodeljen na drugega neki preddelavec, češ da tam ni treba dveh in da vse delo lahko vrši en sam, ki je še tam ostal. Par tednov pozneje pa je bil na to izpraznjeno mesto postavljen drugi z razliko, da je plača tega okoli 600 Din višja ko prejšnjega, ki je bil prestavljen iz »varčevalnih razlogov«. Tako težko je verjeti, če potem kak gospod zatrjuje, da se premestitev ni izvršila iz nobenih strankarskih vidikov, ampak le radi varčevanja.

»Narod, ki pozablja brate v sužnjosti, tepta svojo čast! — »Bran-i-bor« se briga zanje. Pristopajte!«

Hubertus MILO pere vse

Doma Vas čaka

kup neopranega perila — Pri trgovcu na polici ta »Hubertus« milo in »Persil« pralni prašek. — Kupite ju! Perilo bo takoj opreno. Domača izdelka sta!

Svoji k svojim!

Kamnik

Cecilijansko društvo v Kamniku priredi v četrtek, dne 24. januarja ob 8 zvečer v Kamniškem domu predavanje o evharističnih kongresih s skioptičnimi slikami. Predaval bo gosp. Vinko Zor, ki je bil sam udeleženec svetovnih evharističnih kongresov. Predočil nam bo lepoto in vzvišenost teh velikih evharističnih zborovanj. Pridite, ne bo vam žal.

Vsi mladeniči, rojeni 1915 in bivajoči v Kamniku, se morajo od 21. do 31. januarja zglasiti v občinski pisarni zaradi vpisa v rekrutni neznam.

Šmartno p. Šmarno goro

Sadjarsko in vrtnarsko društvo je imelo preteklo svoj redni občni zbor. Na tem občnem zboru je bil v pretežni večini izvoljen stari odbor.

Tatvine so na dnevnem redu. Danes izginejo temu kokoši, jutri drugemu race, zdaj temu drva, krompir iz kleti ali druga živila itd. Ljudstvo je postalo pozorno napram gotovim delomržnim tipom. Pričakuje se, da se bo prav v kratkem posrečilo razkrinkati te dolgopristneže in jih prijaviti oblasti, da bodo prejeli zasluženo plačilo.

Inserate za »Slovenca« in »Domoljuba« oskrbi in daje točna pojasnila za tukajšnji okoliš g. Alojzij Lavrih, Šmartno pod Šmarno goro št. 32.

Iz San Paola v Santos

Brazilska kava in banane

Pismo iz Brazilije

Zadnjič sem poročal o nebotičnikih v Južni Ameriki, danes bomo pa spregovorili nekaj o brazilski kavi in o bananah.

Z g. Stojkovim sva se zmenila, da se popeljeva v nedeljo v Santos, izvozno ter uvozno luko San Paula, ker dan obeta biti krasen. Hotelskemu slugi, zamorčku, v lepo prikrojeni uniformi, sem naročil, naj me zbudi, ker je bilo treba iti zgodaj na vlak.

San Paulo je tretje največje mesto v Južni Amerikik in šteje skoraj milijon in pol prebivalcev. Kolodvor je ogromen, saj je San Paulo velevažno železniško križišče Južne Amerike. Da pripelje vlak na periferijo mesta, mora prevoziti kakih osem kilometrov. Vse velemesto se pa razprostira šestnast kilometrov na široko. Ko sem se tako čudil morju hiš, mi je moj spremljevalec razložil, da je San Paulo duša Brazilije. Tega se uče že v osnovni šoli. In res to mesto dela čudeže.

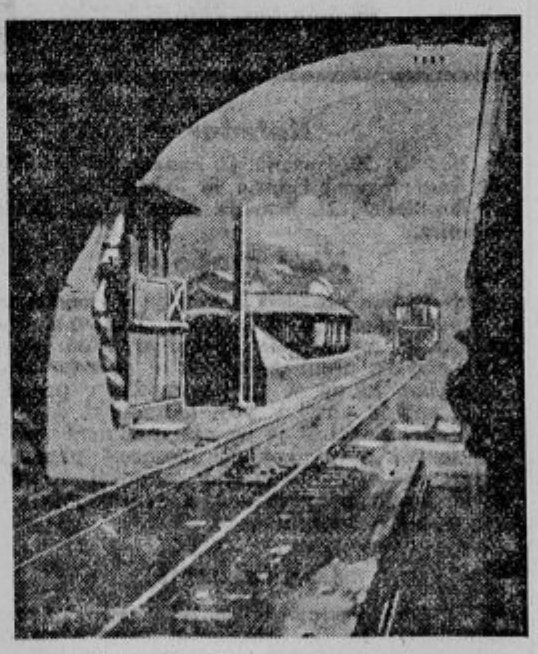

Železnica San Paolo—Santos

Njegovo prebivalstvo je naraslo v 11 letih za 120 odstotkov. Prevzelo je vodstvo v industriji Rio de Janeiru in Bouenos Airesu, tako da je danes največje industrijsko središče Južne Amerike. Danes ni stroja ali zgradbe, da jih ne bi izdelali v San Paulu. Čudovito napreduje v vseh smereh in njegovi sinovi ga ljubijo: »Pro San Paulo fiant eximia«...

Od morja je oddaljen 60 km, leži pa na Piratiningksi planoti 800 metrov nad morjem. Z oceanom je vezan z železnico Saint Paul Raylvay Company (Angleška) in s cesto, ki je široka 30 metrov in vsa asfaltirana. V gradnji je pa še ena železnica Mairynk-Santos, ki bo pa obšla obrobno gorovje.

Prvih 35 km smo se vozili po planoti, ki zavzema skoro ves teritorij San Paulske zvezne države (Brazilijo tvori dvajset držav, 1 teritorij Acre — ni še država, ker ima premalo prebivalcev, in provizorični Districto Federal z glavnim mestom Rio de Janeiro, dokler ne prenese glavnega mesta v osrednjo planoto Goyaz), katera obsega 285.000 kvadratnih kilometrov, torej več nego Jugoslavija.

Planota je rodovitna, a sem se zaman oziral po kavinih nasadih. G. Stojkov mi je pa razjasnil, da so kavine plantaže v notranjosti Brazilije, kakih 400 km od obale, kjer je zemlja zelo ugodna za kulturo te brazilske »preciozne rubiacije«. Plantaže so ogromne. Posamezne se rastezajo do 30 kilometrov na široko. Lastniki plantaž imajo na svojih veleposestvih od 500 do 3000 družin (colonos), ki delajo samo za gospodarja, mu pomagajo bogateti in razsipno živeti, sami pa nimajo nobenih ugodnosti, ter skromno živijo. Seveda danes, ko kava, tako rekoč, tudi preživlja krizo, se jim več ne godi tako, ne prvemu, ker ne more več prodajati kave tako ugodno, ne drugim, ki so po večini zapustili vse in jeli delati v industriji.

Večina brazilske kave se zbira v Santosu, odkoder jo pošiljajo po vsem svetu. San Paulo (država) ima 1.700 milijonov kavinih dreves. Obiranje kave je končano koncem maja, kajti zima se prične že 21. junija. Seveda to ni zima, kakor jo poznamo v srednji in severni Evropi, ampak nastopijo le mrzli vetrovi od južnega tečaja, ki včasi spravijo živo srebro v termometru tudi pod ničlo, v višjih hribih pa se pokaže tudi nekoliko snega, seveda le ponoči..

Vlak je privozil na rob Piratiningske planote, nazvane Alto da Serra. Do morja imamo še okrog 25 kilometrov, a smo še vedno 800 metrov nad morjem. Od tu se spušča železnica strmo k obali s 35° padca. Vlakovo kompozicijo so razdelili in po dva vagona polagoma spuščajo, privezana na jeklenih vrveh po vzpenjači. Iz nižine pa istočasno dviga teža naših vagonov enako število vagonov navzgor, s pomočjo mehanizma, ki deluje nad vrvmi, in ki je skrit pod tiri.

Ker imava še dovolj časa, preden prideta na vrsto naša vagona, se odločiva da greva v kolodvorsko restavracijo na Alto da Serra, prijaznemu natakarju pa g. Stojkov naroči: »Dois caffés simples... cariocas«.

Natakar prinese štiri skodelice, v prvih dveh kavo, v ostalih pa je bila vroča voda. Kava je namreč tu zelo močna, in si jo lahko z vročo vodo poljubno razredčiš.

Kava stane 200 reis-ov (80 par), 20 brazilskih cigaret pa stane 500 reisov, (po našem 2 dinarja). Čeprav so poceni, je njihova kvaliteta mnogo nad evropskimi cigaretami. Sopotnika vprašam, če v Braziliji ni monopola na tobaku... — Monopol? To je zopet en evropski izum, ki ga tu hvala Bogu ne poznamo, pač imamo pa monopol v San Paulu in to je pogrebni zavod (Empreza Rodovalho). Začudil sem se.

Čudite se?... To je zopet ena amerikanska posebnost.

Kupila sva si še banan in ko sta prišla najina vagona na vrsto, da ju spuste po strmini, sva morala vstopiti. Banane, ki sem jih jedel, so bile mnogo boljše od onih, ki se dobe v Evropi. Banan je namreč več vrst. Vrsta, ki pride v poštev za izvoz, nazvana »nanica«, rabi dolgo časa, da dozori in se torej delj časa ohrani. Te, ki sem jih

Zrele banane obirajo

tu jedel, se zovejo po portugalski »banana ouro« (občevalni jezik v Braziliji je portugalski), dobe se pa tudi banane vseh drugih sort: »da terra«, dobre za peči, »maçâ« »d'agua« i. t. d.

Dospeli smo v Piazza Guerra, na vznožje obrobnega gorovja. Od tu se razprostira k obali prostrana ravnina. Po tej bujno zeleni ravnini, vsej posejani s prostranimi plantažami banan, smo imeli že okrog 20 minut hitre vožnje. Tu je vse polno bananovih sadik, visokih od 3 do 4 metrov, ter sajene na 4 metre oddaljene ena od druge. Vsajene so v močvirnata tla. G. Stojkov mi pojasni, da so tu skoraj same sadike takozvanih banan »nanica«, ki se izvažajo po vsem svetu.

Kmalu je bilo lepe in zanimive vožnje konec. Bližali smo se Santosu (300.000 prebivalcev), o katerem bom natančneje sporočil drugič.

Carlos Rado Paternostr.

Življenje v gozdovih in močvirjih

Živali v gozdu so filmali ...

S filmskim, fotografskim in zvočnim aparatom nad jelene, lisice in ptiče

Nemčija si zadnje čase vse prizadeva, da bi v zvočni film ujela vse zanimivosti, katere je mogoče na nemških tleh videti ali slišati. Posebno za naravopisno stroko vlada veliko zanimanje. Pred kratkim so posneli 16.000 m filma iz življenja lovcev, gozdarjev itd. To delo je trajalo od marca do decembra l. 1934. Filmali so v zahodni in vzhodni Nemčiji, ob Severnem morju in pod Alpami. Tu so filmovci videli lose, ki so korakali skozi stare gozdove, tam so se jeleni med rukanjem srdito napadali, ob Meklenburških jezerih so cvrčale cele jate ptičev, drugod so peli divji petelini. Vse to so posneli filmovci na zvočni film.

Nikakor pa ni bilo lahko z nerodnimi aparati živalim se tako približati, da bi jih ne bile začutile. To delo je bilo silno naporno. V bičju ali pa na vrhovih visokih dreves so možje skrili svoje mikrofone in po njih posneli glasove, ki so prihajali iz gozda, ter jih prinesli domov.

Le lisica jih je ukanila

Cele dneve so filmovci tičali skriti za grmovjem kakih 80 m od lisičine. Kakor dolg top je objektiv posnemovalnega aparata molel iz grmovja, vsak hip pripravljen, da ujame na filmski trak plazečo se lisico, ki se bo priplazila iz luknje, ali pa, da preseneti mladiče, ki se bodo igrali pred lisičino. Toda filmovci so delali račun brez lisice. Neke noči namreč je lisica s svojim zarodom skrivaj in čisto na tihem izginila iz lisičine in odšla bogvekam. To je bilo za filmovce veliko razočaranje. Zato pa so kmalu nato imeli tem večjo srečo, ko se jim je posrečilo posneti s sliko in glasom igrajočo se jazbečevo družino.

Čivkanje v jajčku

Ob bregovih severno-nemških jezer je v bičju polno življenja. To življenje lahko slišiš, vidiš pa ga malo. Bobnarica, kadar se skriva, je na primer med bičjem čisto podobna bičju ter se skoraj ne loči od njega. Čopasti potapljač skrbno pokrije z listjem svoje gnezdo, kadar gre iskat hrano. Toda filmovci so vendarle uganili zvijače teh krilatih prebivalcev bičevja. Posneli so vodni ples čopastih potapljačev ter jih ujeli na filmski trak, ko so gradili svoje gnezdo. Pri tem so ugotovili, da ptiči gnijoče listje devljejo pod gnezdo, da tako povečajo toploto, katera je potrebna pri valjenju jajc. Posneli so ljubko sikanje bobnarice, ko je samec samici delal kratek čas, dokler je sedela v gnezdu. Kakor pa je petje samca bobnarja ljubko, dokler samica vali, tako neznosno postane njegovo kričanje potem. Filmovcem se je celo posrečilo, da so v mikrofon ujeli čivkanje, ki je prihajalo iz jajčka, iz katerega se še ni bil izvalil ptiček. Celih 20 ur prej, preden je ptiček zagledal beli dan, je mikrofon že zaznamoval njegovo čivkanje. Toda filmovci so morali majhen a močan mikrofon že cele tedne prej skrivaj pritrditi v bičje.

Žerjavi lete

Na ta način so imeli filmovci dostikrat kaj mirno življenje na istem kraju po cele tedne. Nekega dne pa je prišla neka brzojavka, da so se ob tem in tem jezeru spustili na tla žerjavi. Žerjavi prihajajo v Nemčijo le posamič. V celih jatah prihajajo pač od Nila ter lete nad Nemčijo v Skandinavijo. Le redkokdaj se zgodi, da bi se cela jata spustila na tla k počitku ob kakem jezeru. Kadar se to zgodi, tedaj se koncert žerjavovskih trobent sliši cele kilometre daleč. Tudi sedaj so filmovci nemudoma pobrali svoje stvari, se vsedli v avtomobile in odbrzeli tja, kamor jih je brzojavka klicala. Posrečilo se jim je posneti tudi to zborovanje žerjavov.

Jelen je previden

Filmski lov na kralja gozdov — jelena pa je treba pripravit z vso previdnostjo. Jelen tako dobro voha, da že na 300 m daleč začuti, kaj mu prihaja nasproti. In če je to kaj nevarnega, pa izgine v goščavo. Pač pa se gozdne živali počasi navadijo na stvari, katere vsak dan vidijo in o katerih vedo, da jim niso nevarne. Zato srnjad in jelenjad ne beži, če vidi, da kmetje vozijo les iz gozda. Tak voz z lesom naložen ima svoj duh. Jelen ga dobro pozna, vsled česar se niti ne zmeni ne, kadar prihaja voz z lesom, ampak se mirno pase in skače. To okolnost so porabili filmovci, ko so se jim poprej ponesrečili vsi poskusi, da bi filmali jelene. Tako so svoj filmski aparat naložili med sklade klaftrskih drv. Voz je ta aparat z drvmi vred vlekel skozi gozd 50 m mimo plašnih živali. Tako se je posrečilo posneti vse načine življenja jelenje družine med mesecema marcem in oktobrom.

Smučar dirka z belo smrtjo

Iz Celovca poročajo o zanimivi smuški drami, ki se je zgodila 15. t. m. pri smučanju na Plešici. Dva mlada celovška smučarja sta šla na Plešico. Spotoma se jima je pridružilo še 14 drugih smučarjev. Ko so se po strmem pobočju vračali v dolino, sta oba Celovčana vozila prva. Pri tem se je zgodilo, da je tisti, ki je bil drugi, sprožil snežni plaz, kateri je naglo začel drveti v dolino — tik za prvim smučarjem. Ta je takoj opazil smrtno nevarnost in je drvel pred belo smrtjo za žive in mrtve. Toda bela smrt je bila vedno bliže ter ga je že skoro dohitela, ko se je smrtna dirka v dolini končala.

Drugi smučarji so z roba vsi v največji grozi gledali to strašno dirko med človekom in plazom. Plaz je vedno bolj dohiteval smučarja, ki si je pomagal z rokama tako, da je mahal kakor bi plaval. Končno so iz snežene gmote videli le še njegove visoko dvignjene roke. Ker se je v tem plaz ustavil, so smučarji vedeli, kje naj ga iščejo.

Petnajst tovarišev je takoj šlo na delo, da ga izkopljejo. Po nekaj urah so ga res rešili iz snega in leda — živega. Bil pa je zelo slab ter so ga morali podpirati, da je prišel do Celovške koče. Tu so mu brž dali gorkih okrepčil, da si je opomogel in se začel celo šaliti. Naenkrat pa se je nezavesten zgrudil na tla. Revežu je plaz prizadjal tako resne notranje poškodbe, da so ga morali odpeljati v celovško bolnišnico.

V Rusiji se širijo verske sekte

Versko življenje v sovjetski Rusiji je zaradi preganjanja cerkva zelo siromašno. Zato pa so se tem bolj razmnožile razne skrivne sekte. Zadnje čase so v Rusiji našteli celih 160 takih verskih ločin. —

Te ločine se skoro v vsem razlikujejo od ločin, katere so že prej životarile v Rusiji. Sedaj ne slišite več o flagelantih, duhoborcih in škopcih. Zato pa so nastale nove, ki imajo pa vse neko krščansko podlago, čeprav je seveda zmota hudo pomešana z resnico. Ker je cerkvena organizacija ruske pravoslavne cerkve skoro prenehala ter sploh zelo primanjkuje pravovernih duhovnikov, te sekte žive samostojno življenje ter dosegajo med neukimi ljudmi velike uspehe.

Prav posebno je zanimiva sekta »vzvišenih«, ki je najbolj razširjena na Povolžju. Mladina, ki sedaj dorašča, se vzgaja brez vere. Pa ravno med to mladino je opažati vedno večje zanimanje za krščanska načela o življenju. Na tej želji brezversko vzgojene mladine po krščanski resnici in njenih vzorih pa temelje »vzvišeni«. Njihova vera sicer nima nobenih pravih verskih resnic, vendar verujejo v enega Boga, imajo tudi svoj katekizem, v katerem pa ni nobenega evangeljskega besedila, pač pa je v njem precej krščanskih resnic. Tako n. pr. uče, da je treba bližnjega ljubiti. Mnogi izmed teh »vzvišenih« se odreko svetu in gredo v puščavo, kjer se kot puščavniki pripravljajo za dela ljubezni. Ti reveži ne vedo ničesar o cerkvi, o cerkveni zgodovini, nikdar niso slišali ničesar o cerkvenih očetih in učenikih, ne poznajo krščanskih mučencev in junakov vere, znano jim je le ime Jezusa Kristusa, vanj verujejo in ga po svoje molijo. Vse versko življenje so boljševiki uničili, sedaj pa njihove žrtve, ki o veri ničesar ne vedo, razglašajo, da je vendar le Bog, katerega je treba moliti.

Spočetka, ko so boljševiki še razdirali cerkve in cerkvene organizacije, so take sekte celo sami podpirali, hoteč ž njimi pospešiti razkroj pravoslavne cerkve. Sedaj pa, ko so se znebili cerkva, jih pričenjajo vznemirjati sekte. Vznemirja jih posebno to, da te sekte, ki so nastale v različnih krajih in različnih razmerah, druga drugi niso sovražne, če se kje srečajo, ampak se celo podpirajo. Zato so boljševiki zadnje čase začeli ostreje nastopati proti sektam, posebno proti »vzvišenim«. Zgodilo se je že, da so boljševiki za njimi poslali v puščavo posebne ekspedicije, kjer so jih napadli, ko so se zbirali k molitvi.

Evangelija v Rusiji ne moreš dobiti v roke. Če pa uradni organi pri kom zalotijo evangelij ali sv. pismo, temu je gorje! Zato pa se širijo krivi nauki, ker ljudstvo nima od nikoder zajemati resnice. In zanimivo je, da se boljševiki tudi krivih naukov pričenjajo bati.

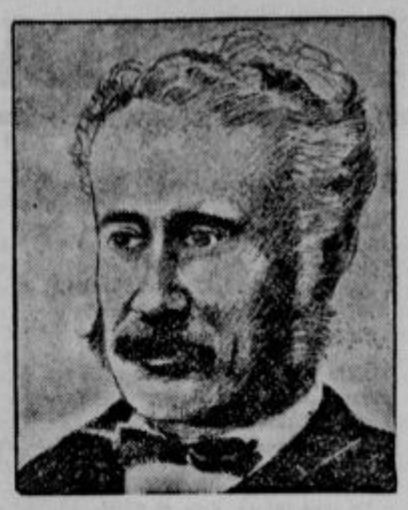

Charles George Gordon, angleški guverner in poveljnik v Hartumu v Sudanu, ki je 26. januarja 1885. leta po junaških bojih padel v boju z Mahdijevimi četami. Uporniki so mu odsekali glavo. Mahdijevega vladanja pa je bilo kmalu konec in za njim je Sudan zasedla zopet Anglija

Najstarejši škof na svetu umrl

Za novo leto je kruta smrt ugrabila Novi Zelandiji njenega nadškofa ekscelenco Redwood-a v Wellingtonu. Eksc. Redwood je bil najstarejši škof na svetu. Rojen je bil v škofiji Birmingham dne 8. aprila 1839 ter se je komaj triletni deček preselil s starši na Novo Zelandijo. Leta 1863. je prejel mašniško posvečenje in 1874 je bil v Londonu posvečen za škofa od poznejšega kardinala Manninga. Papež Leon XIII. pa ga je leta 1887. imenoval za nadškofa v Wellingtonu. Neumorni nadpistir je komaj 1913 v 74. letu starosti prevzel koadjutorja v osebi msgr. O' Shea, ki ga je sam posvetil v mašnika.

Ker je nadškof nenavadno mladeniški izgledal, so ga večkrat, ko se je na ulici prikazal v spremstvu svoejga koadjutorja O' Shea in kljub razliki 31 let, zamenjali s toliko mlajšim koadjutorjem.

Umrli nadpastir je 21 krat potoval v Evropo in Ameriko. Bil je sprejet od petih papežev v avdijenco ter se je udeležil mnogo evharističnih kongresov, tako v Montrealu (1910), Lurdu (1914), Amsterdamu (1924), Chicagu (1926), Sydneyu (1928) in Dublinu (1932). Kot odličen muzik se ni nikoli niti na potovanjih ločil od svojih preljubih gosli.

Njegova dolga življenjska pot je bila izredno plodonosna za cerkev v Novi Zelandiji in za vsa druga polja, kjer se je neumorno trudil, da bi dvignil krščansko kulturo, zlasti pa je slovel kot nenavadno dober organizator srednješolskega pouka. Zavod sv. Patricka v Wellingtonu je njegovo delo Kot apostolskemu možu pa mu je bil misijon Maoris do zadnjega trenutka najbolj pri srcu.

Poroka španske princezinje

Te dni se je v Rimu vršila poroka hčerke bivšega španskega kralja Alfonza XIII., infantinje Beatrice, s princem Aleksandrom Torlonia.

Čeprav španska kraljevska rodovina živi v pregnanstvu, vendar so to poroko obhajali z vsem sijajem, kakršen je bil doma na španskem dvoru. Na svatbo je prišlo nič manj ko 50 princev z vseh strani sveta. Toda princi so kar izginili v silni množici španskih monarhistov in privržencev kralja Alfonza XIII. Teh je prišlo na svatbo kar 3000. Nekateri so na skrivaj prišli s Španskega, drugi pa od drugod, kjer žive v begunstvu. Vse te svoje pristaše je bivši kralj Alfonz XIII. po poroki sprejel v avdijenci.

Poročne obrede je opravil španski kardinal Segura v cerkvi Srca Jezusovega, v kateri ima rodovina princa Torlonia svojo posebno kapelo. K poroki so mogli samo princi, ker za druge v kapeli ni bilo več prostora. Po poroki je bil sprejem pri papežu, ki je novoporočencema dal svoj blagoslov.

Novoporočenca sta dobila mnogo poročnih daril. Kralj Alfonz XIII. je svoji hčerki podaril neprecenljivi biserni niz, ki ga je nosila nekoč njegova mati kraljica Marija Kristina; ženin pa ji je daroval krasen prstan s safirjem, sam pa je dobil manšetne gumbe iz rubina.

Roman za stare in mlade

17

Pikica in Tonček

»Najbolje bi bilo, da ostaneš doma,« je izjavil Tonček. »Kadar tvoji starši izvedo, ne bi bil rad v tvoji koži.«

»Meni nič mar,« je odgovorila Pikica. »Ali sem jaz sprejela gospodično Blaginjo za vzgojiteljico v našo hišo, ali jo je mama?«

Tonček je vzel papirnati prtič, ko je ležal na nasprotni mizi, ga zvil v škrnicelj in položil vanj šest narančnih rezin. Potem je položil škrnicelj v svoj ročni kovčeg. Pikica ga je vprašujoče pogledala, on pa ji je v zadregi pojasnil:

»Za mojo mamo!«

»Še nekaj sem se spomnila!« je vzkliknila Pikica in brkljala po svoji torbici. »Ga že imam!« Držala je nekaj med prsti.

Tonček se je sklonil, da bi bolje videl.

»Zob,« je ugotovil. »Si ga že izdrla?«

»Oh, kako neumno izprašuješ,« je užaljeno dejala. »Ali ga hočeš?«

Deček pa ni imel nobenega posebnega razumevanja za zobe, zato ga je vteknila nazaj v torbico. Potem je prišla gospodična Blaginja. Poznalo se ji je, da je »v rožicah.«

»Zdaj pa domov!« je ukazala.

Šli so skupaj do Cesarjevega mostu in se tam poslovili.

»Sklopek se imenuje vaš razredник?« je vprašala Pikica.

Tonček je pokimal.

»Jutri popoldne pridem spet na obisk,« je obljubila.

Radostno ji je stresel roko, se priklonil gospodični Blaginji in stekel proti domu.

★

Pikica in gospodična Blaginja sta brez nezgod prispeli v stanovanje. Starši so bili še zmerom pri generalnem konzulu. Pikica je legla v posteljo in zaspala kakor ubita. Dudek je polglasno renčal, ker sta ga zbudili. Gospodična Blaginja je odšla v svojo sobo, zaprla beraške cape v predalčnik in nato tudi ona legla spat.

Tonček še ni mogel v posteljo. Po prstih se je splazil po hodniku mimo materine sobe v kuhinjo. Prižgal je luč, skril svoj kovčeg, sedel k mizi, si podprl glavo z rokami in zdehal, da bi si bil kmalu staknil čeljust. Potem je privlekel iz žepa majhen moder zvezek in svinčnik. Segel je v hlačni žep, položil kupček drobiža na mizo in začel z vso vnemo šteti. Naštel je šest in trideset dinarjev in pe in šedemdeset par. Če ne bi bilo prijaznega gospoda in Pikice, bi imel zdaj samo pet in dvajset par, je pomislil in vknjižil nočni izkupiček v zvezek.

Skupaj z ostankom, ki ga je imel dobro skritega v omarici, je znašalo njegovo premoženje pet in šestdeset dinarjev. Šestdeset dinarjev mora dati hišnemu gospodarju na račun najemnine, torej mu ostane samo pet dinarjev za hrano. Pogledal je v shrambico. Krompirja je bilo še malo. Na rezalni deski je ležala debela koža od slanine. Če jo jutri vrže v ponev, bo morda še dala toliko masti, da bo lahko napravil pražen krompir. Z jetrno klobaso pa tudi topot še ne bo nič. In ravno jetrna klobasa mu je tako dišala!

Položil je narančne rezine na krožnik, sezul čevlje, ugasnil luč in se splazil iz kuhinje. Pred materino sobo je obstal in pritisnil uho na vrata. Mati je spala. Slišal je njeno enakomerno dihanje, da, včasih je celo polglasno zasmrčala. Tonček je pobožal vrata in se nasmehnil, ker je prav v tem hipu mama spet zasmrčala. Potem se je splazil v svojo sobo. Slekel se je kar v temi, obesil suknjič na stol, položil denar v omarico, zlezel na zofo in se pokril.

Ali je zaklenil vrata na hodnik? In plinsko pipo — ali jo je zasukal? Nemirno se je nekaj časa premetaval zdaj na to, zdaj na ono stran. Potem je vstal in šel gledat, če je vse v redu.

Bilo je vse v redu. Znova je legel na zofo. Računske naloge je dovršil. Obšlo ga je tiho upanje, da gospod Sklopek ne bo poslal materi pisma. To bi bilo hudo. Vse bi potem prišlo na dan: da stoji vsak večer na Cesarjevem mostu in prodaja igle za čevlje. Ali ima igel še dovolj? Rjavih bo kmalu zmanjkalo. Vse kaže, da ljudje raje nosijo rjave stezne igle kot črne. Ali pa se rjave igle prej strejo?

Tonček se je obrnil na drugo stran. Mama bo gotovo kmalu spet zdrava, je še svetlo pomislil in zaspal.

Sedmo premišljevanje govori:

o resnobi življenja

Zadnjič sem bil na sejmu. Ulice, ki se počevno spuščajo v Varnovo, so bile polne stojnic, in spodaj na nabrežju so veselo plesali vrtiljaki. Postal sem še sam dobre volje. Utaboril sem se pred sladčičarno in zahteval za dva dinarja turškega medu. Na vso moč mi je teknil.

Pa je pricapljal mimo deček z materjo. Pocukal jo je za rokav in dejal:

»Še en kolač!«

In je imel že pet kolačev pod pazduho. Mati ni dejala ne bev ne mev, kakor da je gluha. Tedaj je deček obstal, udaril s nogo ob tla in zavriščal:

»Še en kolač!«

»Pet jih že imaš,« ga je mati karajoče pogledala. »Pomisli, revni otroci nimajo niti enega.«

Ali veste, kaj je deček odgovoril?

Jezno je zakričal:

»Mene revni otroci prav nič ne brigajo!«

Tako sem se prestrašil, da bi bil kmalu turški med s papirjem vred požrl. Otroci, otroci! Ali je kaj takšnega sploh mogoče na svetu?

Ima takle deček nezasluženo srečo, da je sin bogatih staršev, pa se postavi tja in kriči: »Mene revni otroci prav nič ne brigajo!« Namesto da bi od svojih petih kolačev podaril revnim otrokom dva ali tri in se veselil, da je tudi njim napravil majhno veselje!

Življenje je resno in težko. Če tisti ljudje, ki se jim dobro godi, ne bodo hoteli drugim, ki se jim godi slabo, prostovoljno pomagati, se bo nekoč vse to še hudo končalo.

Nadaljevanje

MLADI SLOVENEC

J. V.

Jaka se smuča

Jezno reče stari Jaka:
»Šmenta vendar, saj ni taka,
da bi smučati ne smel,
če sem prav v lase že bel!«

Jaka v kožuh se zavije
sodu doge dve izbije,
brž na noge ju naveže,
v gnnu palice odreže.

Jaka brž hiti na sneg,
tja nad potok, kjer je sneg
še pritrdi si klobuk —
Vse pripravljeno je... Smuk!

Juh, tako gre kot Eilja!
Po strmini ne zavija,
bops! po zraku odfrči,
bums! v potoku obleži...

Še eno „Kolumbovo jajce“

(Kako postavim jajce na glavo, ne da bi ga strl)

Jurček je skočil s postelje in stekel k oknu. Hu! Kakšen grd dan. Zunaj je snežilo in deževalo — vse obenem. Debele deževne kaplje, pomešane s snežinkami, so polzele po šipah in vihar je tulil kakor divja zver. S šolskim izletom ne bo nič. Joj, in Jurček se je že tako veselil!

Ves potrt se je začel umivati in si čistiti zobe. Vlil je vodo v svoj kozarec, ki je ležal na marmorni plošči umivalnika, po nesreči pa je zlil nekaj kapljic vode tudi na ploščo. Ko je na zobno ščetko iztisnil zobno čistilo, je hotel kozarec dvigniti. Pa ni šlo. Ves presenečen je strmel v kozarec. Kaj takega se mu še ni pripetilo. Še enkrat je zgrabil kozarec in ga hotel dvigniti. Pa je bil tako trdo prilepljen, kakor da je zraščen s ploščo skupaj.

V tem hipu je stopil v sobo Jurčkov oče. Krepko je prijel kozarec s prsti in ga vlekel s plošče. Pa ni šlo zlepa; tudi on je moral uporabiti silo.

Jurček je hotel takoj vse vedeti in razumeti. Vprašal je očeta, zakaj je bilo tako težko dvigniti kozarec.

»Vidiš, to je takozvana privlačna sila — latinsko »adhesion«,« je odgovoril oče. »Ta naravna sila povzroča, da se dva predmeta, ki prideta v stik, krepko združita. In kozarec se tembolj prime plošče, ker razlita voda izpolni skoraj nevidne krivine dotikalnih površin in tako doseže še tesnejšo vez. — Tudi deževne kaplje se samo zaradi privlačne sile (adhezije) držijo okenskih šip. Brez te sile ne bi mogli ljudje nobene reči zlepiti skupaj.«

Tako se je Tonček spet nekaj novega naučil. Ko so ga zvečer obiskali tovariši, jim je povedal svoj doživljaj s kozarcem in jim razložil tudi vzrok, zakaj se je kozarec tako trdo držal plošče.

Oče je poslušal njegovo razlago. Potem je vstal in odšel v kuhinjo. Ko se je vrnil, je prinesel s seboj jajce in dejal:

»Pokazal vam bom zanimiv poskus s privlačno silo. Zgodbo o Kolumbovem jajcu gotovo že poznate vsi. Če bi bil jaz Kolumb, ne bi jajčje lupine strl, ampak bi to napravil drugače. Poglejte!«

Oslinil je z jezikom zgornji del jajca in postavil jajce na namizni prt. Čez nekaj časa je roko odstranil in jajce je na največje začudenje vseh stalo pokoncu!

»Kako sem to napravil, bi radi vedeli? Zelo enostavno. Nasul sem naskrivaj nekaj zrnc kuhinjske soli na to mesto in pritisnil nanje oslinjeni konec jajca. Nekaj zrnc se je oprijelo jajčje konice in ta zrnca so podpirala jajce, da je stalo pokoncu.«

Jurček in njegovi tovariši so začeli zdaj kakor za stavo posnemati Krištofa Kolumba. Jajce je stalo povsod: na svetli namizni plošči, na gladki površini kozarca in tudi na noževi konici. Da, Jurčku se je celo posrečilo, postaviti jajce na konec prsta. —

Otroci, ali verjamete vse to? Poskusite sami, pa boste videli! Samo previdni bodite — drugače se bo »Kolumbovo jajce« spremenilo v jajčjo jed!

Mirko Kunčič:

Pismo v tujino

Ljubi očka!

Dolgo je že tega,
kar si šel od nas.
Vsak dan je objokan
materin obraz.

Veš, kaj si obljubil,
ko jemal slovo si
in poslednjič gorko
segel nam v roko si? —
Da tam daleč, daleč
v rudnikih tujine
nikdar ne pozabiš
svoje domovine.
Da vsak mesec dvakrat
pošlješ nam pozdrave
in da kmalu vrneš
v rodne se dobrave.
Potlej bomo srečni:
kupiš nam vrh holmca
hišico prelepo,
polno rož in solnca.
Meni pa — še veš? — celo
jagenjčka obljubil si,
ko na pragu še enkrat
gorko me poljubil si — — —

Zdaj glasu od Tebe
ni že leto dni.
Kaj je s Tabo, očka,
tam v Vestfaliji?

NALOGA

Iz številk 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9 sestavi tri skupine po tri številke tako, da bo število, ki ga da druga skupina, še enkrat večje, kakor število prve skupine, število tretje skupine pa dvakrat večje, kakor število prve skupine.

Rešitev: 219, 438, 657.

Volk Krvolok in zviti pastir

Bili so hudi časi, ko se ljudje niso upali iti v gozd. Niso mogli nabirati dračja, gob, borovnic, malin in drugih dobrin, ki jih je v gozdu dovolj za pridne ljudi. Dandanes vam je lahko, ko smuknete v gozd, kaderkoli se vam zljubi in imate časa na pretek za potepanje. Kdor je pa v tistih časih zašel v gozd, se ni vrnil živ nazaj. V gozdu je bilo polno volčin. V volčinah so prebivali hudobni volkovi. Kdor jim je prišel pod zobe, je lahko izročil svojo dušo Bogu. Zanj ni bilo več pomoči! Volkovi so bili grozna nadloga za ljudi in živali.

V gozdu, ki je bil pol ure oddaljen od vasi Volčji potok, je živel volk Krvolok. Niso mu zastonj dali tega imena! Bil je najkrvoločnejši med vsem volčjim krdelom, ki je prebivalo v onem gozdu. Svoje tovariše je presegal po velikosti in moči. Nihče mu ni bil enak! Ko je začutil, da mu pajek prede po trebuhu, se je upal ob belem dnevu iz gozda. Splazil se je kot tat k ovčji čredi, grozno zazijal s svojim velikanskim žrelom in hitro pograbil najdebelejšo ovco za grivo ter jo odnesel v svoj brlog. Tam se je dobro imel, dokler ni spet postal lačen.

Stari pastir Kozoprsk pa ni privoščil volku Krvoloku mastnih grižljajev in brezskrbnega življenja. Saj ne bi nič rekel, si je mislil pastir Kozoprsk, če bi enkrat, dvakrat v letu prišel na oglede v mojo čredo, toda vsak dan, to pa res ne gre. Tudi Krvoloku bo slaba predla, če ovc nekega lepega dne zmanjka! Tako je modroval stari pastir Kozoprsk. Res je, njegov pes je že star in nima

več zob. Kako naj ubrani čredo? In tudi Tončka, ki mu pomaga pasti ovce, se Krvolok prav nič ne boji, še celo tako nesramen je, da mu tik pred nosom odnese najlepšo ovco.

Pastir ni imel več mirne minute. Povpraševal je po vasi, toda nihče mu ni mogel svetovati. Pastir je začel sam tuhtati, kako bi se rešil volčje nadloge in jo je nazadnje iztuhtal. Prosil je vaščane, naj mu posodijo tri najmočnejše in največje pse, ki so imeli ostre zobe in so znali pošteno ugrizniti. Klicali so jih za Sultana, Peruna in Rolfa. Kozoprsk si je mel roke: Zdaj naj pa le pride spet, nepridiprav! Topot mu bo slaba predla. Ne bo odnesel zdrave kože.

In res se je kmalu začela oglašati lakota v Krvolokovem brlogu. Nič ni premišljal, kar naravnost proti Kozoprskovi čredi je krenil. Ovce so začele meketati in se v strahu stiskati skupaj. Že se je pripravil na skok, ko je zagledal pred seboj tri rdče se pasje čeljusti, ki so se kar bliskale samih ostrih zob. Krvolok je koj spoznal, da ne bo dobro zanj in se je raje umaknil. Kar potuhnil se je in izginil v grmičevju.

Odslej so imele ovce mir. Dolgo ni bilo Krvoloka na spregled. Zato je pastir Kozoprsk vrnil pse lastnikom. Toda Krvolok je samo čakal, kdaj se bo spet ponudila ugodna priložnost. Komaj je opazil, da je pri čredi samo stari ovčarjev pes, že je planil iz svojega skrivališča in odnesel lepo mlado jagnje v svoj brlog.

Pastir je spoznal, da tako ne gre več dalje. Volku Krvoloku je treba ovčjo pečenko tako zabeliti, da mu ne bo več dišala! Zaklal je tri debele ovce in prodal meso vaščanom. Kože pa je obdržal in oblekel v nje Sultana, Peruna in Rolfa, da so izgledali kakor nedolžne ovce.

Pastir Kozoprsk se je postavil na prečo z debelo gorjačo v roki in čakal, kaj bo. Volk Krvolok je previdno pokukal izza grmičevja. Ko je videl, da je pri čredi samo stari ovčarjev pes, jo je hrabro mahnil k ovcam. Skočil je na prvo ovco, ki mu je prišla pod zobe — toda imel je smolo. Ovca je bila — Sultan. Na pravega je naletel! Takoj so ga imeli na tleh in ga pošteno premikastili, Sultan, Perun in Rolf. Tudi pastir je s svojo gorjačo pomagal, kolikor so mu dale moči.

Komaj, komaj jim je ušel. Strašno so ga zdelali. Še dolgo so ga psi zasledovali. S težavo se je privlekel do svojega brloga, kjer se je zavalil kakor mrtev na svoje ležišče. Njegovi tovariši so slišali pasje lajanje in gonjo po gozdu, pa so prišli pogledat, kaj je. Ko so videli njegove strašne rane, so od strahu kar onemeli. Krvolok pa je tulil od bolečin in zavijal oči, kakor bi hotel tovarišem povedati: Bežite, kar vas neso noge! Ovce grizejo kakor psi!

Volkove je prevzel grozen strah in razbežali so se na vse strani. Tekli so iz enega gozda v drugega, dokler niso do smrti utrujeni popadali po tleh. Strah se je širil od vasi do vasi, od gozda do gozda, od volčje črede do volčje črede. Volkovi so v smrtni grozi bežali, bežali, bežali. Nazadnje ni bilo nobenega volka več v deželi.

Volk Krvolok je storil žalostno smrt, kakor si jo je zaslužil. Ko so se njegovi tovariši razbežali, so prišli za njegovo sledjo tri ovce-psi in ga raztrgale na drobne kose. Sultan, Perun in Rolf so bili pohvaljeni in živijo sedaj na svojih domovih. Pastir Kozoprsk pa bi bil takrat od veselja nad svojo prekanjenostjo najraje skakal do stropa, če ne bi imel starih nog. Tako se je pa samo veselo režal in srce mu je poskakovalo v prsih kakor ovčji repek.

Slomšek mladini!

Očeta in mater v časti imejte. Kdo je prvi poslušal vaš jok, kakor vaš oče, ki vas je zibal in pestoval, kdo vas je povijal in snažil, če ne vaša dobra mama? Oče in mati sta se vas prva usmilila, ko še drugi za vas niso vedeli. Prvo čast za Bogom jim skažite tudi vi! Iz vsega srca spoštuj svojega očeta in nikoli ne pozabi bolečin svoje matere; pomisli, da si od njih rojen! Kako jim boš povrnil, kar so ti dobrega storili? (Sirah 7, 29—30.)

ZA ŽIDANO VOLJO

Brihtnost. Pat je dobil delo pri nekem zidarskem podjetniku. Polir mu je naročil, naj pripelje s skladišča dvoje samokolnic. Pat je ubogal in kmalu se je vrnil, toda le z eno samo samokolnico.

»Ali ti nisem rekel, da pripelji dve?« se je jezil polir.

»Seveda ste mi, a dveh hkrati nisem mogel tiščati pred seboj.«

»Tepec, zakaj pa nisi naložil drugo vrh druge?«

»Lej, lej, na to pa nisem pomislil,« je dejal Pat ter se obrnil, odkoder je prišel, a s samokolnico vred.

»Pusti to tu!« je zakričal preddelavec.

»Kako pa naj naložim ono drugo samokolnico, če ne bom imel te?«

* * *

Doberník je imel vedno doher apetit in nekoč si je v Kranju naročil juho, goveje meso, grah, pečenko, solato, ocvrtega piščanca in še neke manjše prikuhe kot krompir, omake, brusnice in hren v omaki. Izpil je dva litra vina.

Natakarica je široko zijala, vzela je računski listek ter dejala Doberniku, naj vse to, kar je zahteval, napiše in podpiše.

»Zakaj pa to?« se je začudil Luka.

»Zato, da se bomo lahko izkazali pri mrliškem ogledniku in da ne bomo mi krivi, če vas bo razneslo.«

Preteklost in sedanjost.

Učitelj: »Jakec, povej mi kakšen stavek v preteklem času.«

Jakec: »Moj očka je kupil zlato uro.«

Učitelj: »Zdaj mi pa prestavi ta stavek v sedanjost.«

Jakec: »Zlata ura je v zastavljalnici.«

★

»Z menoj je pri kraju, gospod doktor, ne verjamem, da bi še kdaj ozdravel.«

»Neumnost, čemu obupavati, jaz sem imel pred leti prav tako bolezen, kot jo imate vi, pa me danes poglejte, kako sem močan in čvrst.«

»Že res,« je dejal bolnik s slabotnim glasom, »ampak, vi ste imeli gotovo dobrega zdravnika.«

Izpolnjevalka: Punčka noče spati

Naša punčka noče spati.
Pridi, pridi, škrat — — —
in povedi jo s seboj
v črno hosto še — —

Tam se slabo bo godilo
punčki naši: v črno — —
jo čarovnica bo dala
in jo trdo — — —
Včasih prav ves dan bo sama.
Milo bo kričala: — —!
Mame pa ne bo nikjer.
Potlej pride črna —

Naša punčka noče spati.
Že prihaja škrat — — —
Pa ga nič več treba ni:
punčka že — —, — —

Na mestih, kjer ležijo črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog. Ena izmed pravilnih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtka, 24. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Križem kražem

Telovadba v sobi je posebno pozimi, ob mokrem vremenu, ko se ne moremo toliko gibati na prostem, nujno potrebna. Tu je pa važno, da telovadimo vedno le v dobro prezračeni sobi in da se med telovadbo ne dviga prah. Saj med telovadbo hitreje in globlje dihamo kakor običajno in je zato neobhodno potrebno, da je zrak, ki ga vdihavamo, svež in čist.

Ciganski kralj

Na svetu je okrog 300.000 ciganov. Dobra tretina teh živi na Poljskem. Cigani na Poljskem imajo tudi svojega kralja, katerega si izvolijo sami. Oblast ciganskega kralja traja pet let, po petih letih pa ga vržejo s »prestola«, če jim ni všeč, in si izberejo drugega. Zelo modro in pravično!

★

Angleške tovarne čokolade izdelajo te sladčice vsako leto za okroglo 12 miljard Din. Pri tem je zaposlenih nad 70.000 ljudi obojega spola.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! Večkrat sem že držala peresnik v roki, a vedno sem ga spet odložila. Nisem Ti upala pisati zaradi Tvojega požrešnega koša. Danes pa sem peresnik le obdržala in tako Ti pišem. Prosim, uvrsti me med svoje kotičkarje!

Ali se kaj sankaš? Če v Ljubljani ni nič snega, se pridi sankat k nam. In če nimaš svojih sank, se boš lahko sankal z mojimi. Z veseljem Te bomo sprejeli! Mama Ti bo skuhala največjo kranjsko klobaso. Pa moraš prav gotovo priti! Prišli Te bomo čakat na kolodvor. Kar hitro se odpravi na pot!

Prisrčne pozdrave Ti pošilja čez hribe in doline Tvoja Kati Klinar, učenka VI. razreda na Jesenicah.

Draga Kati! Večkrat si že držala peresnik v roki, pa si ga vedno spet odložila, ker... Rad verjamem. Tudi jaz sem zadnja leta tisočkrat in tisočkrat vzel peresnik v roko. Hotel sem napisati gromovito pridigo na račun tega in tega in onega in onega. Pa sem ga vedno znova odložil, kajti sem zaslišal grozovito rohnenje neznane pošasti z rdečim jezičkom pred seboj. Tako je tista gromovita pridiga ostala nenapisana, v srcu zamolčana. Vesoljnemu svetu je lahko žal, da je prikrajšan zanjo. Je bila namreč ta pridiga takšne redke sorte, da bi nekateri nad njo popokali od smeha, drugi pa od ljute razkačenosti — pretužna jim majka vsem skupaj!

Pa sem spet nekam zašel. Saj pravim, takšni smo stari ljudje! Hočemo splezati na Triglav, pa sedemo raje na stol in modrujemo. Hočemo zadeti zajca, pa nam strel pogodi volka...

Torej sankat naj se pridem k vam? Od srca rad bi se odzval Tvojemu povabilu, kajti imam za sankanje zavidanja vreden talent, samo škoda, da sanke tega ne vedo. Ali pa vedo, pa mi ne privoščijo slave in časti, ki bi si jo priboril v junaškem tekmovanju z drugimi sankači. Oh, te sanke, te neusmiljene sanke! Komaj sedem nanje in zdrčim po strmini navzdol — juhejsa, juhej! — že grdo zahreščijo: resk! in jaz nežno poljubim z nosom beli sneg in ga prijateljsko pozdravim: »Ajsa!« Takšnega poljubovanja in pozdravljanja pa se najvljudnejši in najolikanejši človek nazadnje navelča. Zategadelj se raje požvižgam na svoj sankaški talent in se pri topli peči sankam brez sank.

Srce mi krvavi, da moram takole odkloniti Tvoje povabilo. Krvavi mi še prav posebno zaradi klobase, ki jo že kar vidim v duhu, kolikšna je: tolikšna kot konjski komat. Uboga klobasa, kako ji bo hudo, ko bo izvedela, da me ne bo! Pa jo boš že potolažila, saj si iznajdljive glave in imaš srce na pravem kraju. Po mojem skromnem mnenju boš žalostni klobasi še najbolj ustregla, če jo podariš prvemu lačnemu siromaku, ki potrka na vaše duri. Daj, stori tako!

Prav lepo mi bodita pozdravljeni obe: Ti in klobasa! — Kotičkov striček.

Dragi Kotičkov striček! Spet se oglašam. Sicer ne vem ničesar novega, toda ko gledam skozi okno in vidim vrteče se snežinke, mislim nate. Morda gledaš tudi Ti skozi pisarniško okno in misliš bogve kaj. Najbrž na kotičkarje!

Ali kaj občutiš mraz? Glej, da se ne prehladiš. Saj veš, kako globoko si zapisan v naših srcih. Za nas, kotičkarje, bi bil »Slovenec« ob nedeljah brez Tebe pust in dolgočasen.

Iskren pozdrav! — Olga Kuré, učenka III. razreda višje narodne šole v Zagorju.

Draga Olga! Čudno je to. Toliko zgodb in pesmi o Trbovljah, Hrastniku in Zagorju sem že bral, in skorajda v vseh je bilo napisano, da tamkaj ni solnca. In vendar je bil dozdaj še vsakemu pismu, ki sem ga odondod prejel, priložen droben, a zato tolikanj bolj topel in svetel solnčni žarek. Le kje jemljete te solnčne žarke? Saj pravite sami:

»Mi smo pa od tam doma,
kjer se solnce ne smehlja...«

Res čudno je to.

Tudi Tvojemu današnjemu pismu je priložen takšen solnčni žarek. Mrzlo in pusto mi je bilo pri duši, zdaj mi je prijetno in toplo. Tako prijetno in toplo, kakor da že trka pomlad na moje okno in je nagelj na njem že ves v cvetju. O, ti mala čarodejka iz Zagorja! Zdaj vem: solnce imate skrito v srcu. Če ga še tam ne bi imeli, potem res ne vem, kaj bi bilo z vami. Tako vam vsaj to solnce ogreva mrzle dni: to je vera v boljše, lepše čase, ki morajo priti.

Da, tudi jaz v tem hipu gledam skozi okno in mislim na svojo mlado prijateljico v črni zagorski dolini. Mislim nanjo in na vse, ki so mi ljubi in dragi. Morda bo ta ali oni kotičkar ob teh besedah nevšečno zavihal nos in dejal: »Kaj bi mislil na nas, raje objavi naša pisemca, ki že toliko let ležijo v tvoji torbi in čakajo, da se jih usmiliš!« In bo zraven zagodrnjal še nekaj o teti protekciji, s katero sem baje v sorodu, ker vsako pismo iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja takoj objavim, drugih pa ne. Kaj naj mu odgovorim? Najbolje nič, kajti bi mu vsega tega pač ne bi mogel razložiti tako, da bi razumel do kraja.

Prehladil pa se ne boin, ne boj se! Gorenjske korenine ne izruje vsak vihar. Že marsikdo si je skrhal na njej zobe in še marsikdo si jih bo. Mnogo je starih, nadušljivih dedov po slovenski domovini, katerim kar ne gre v račun, da ima Kotičkov striček toliko mladih prijateljev in prijateljic vsepovsod. Ti bi se režali v pest, če bi ga botra pljučnica položila na posteljo, bela žena smrt pa potlačila v hladen grob. Pa jim tega veselja ne privoščim, zato bom napovedal ljuto vojno vsakemu prehladu, ki me bo hotel stisniti za vrat!

Prisrčno Te pozdravlja — Kotičkov striček.

Med ljudožrci

Divjaki so ujeli posadko neke ladje, med drugimi tudi ladijskega kuharja in njegovega pomočnika. Ko je ljudožrski kuhar vrgel vse tri v kotel z vodo in zakuril pod njimi, se je ladijski kuhar oglasil:

»Slišite, gospod kolega! Zdi se mi, da se na kuharsko umetnost ne razumete posebno dobro. Če boste juho preveč solili, stavim glavo, da bo vaša!«

ŽENA IN DOM

Strokovna izobrazba za gospodinjski poklic

Za vsak poklic je potrebna posebna strokovna izobrazba: nauki, odnosno uk z skušnjo ob sklepu. To daje pravico do poklicnega naslova in izvrševanja poklica pod določenimi pogoji. Kdor hoče v poklicu napredovati, se mora navadno še dalje učiti in strokovno izpopolnjevati ter prestati nadaljnje skušnje. Za duševne poklice se je treba dolgo vrsto let šolati in stane to šolanje ne samo starše, marveč tudi državo in občino veliko denarja. Pa tudi obrt in trgovina zahtevata vedno temeljitejše strokovne izobrazbe svojih bodočih članov, ki morajo mimo praktičnega uka obiskovati tudi nadaljevalno šolo. Samo za poklic gospodinjskih pomočnic, domačih uslužbenk dozdaj pri nas ni predpisana nikaka priprava, nikaka strokovna izobrazba. In vendar je ravno njihov delokrog tako važen, tako občutljiv, da ima nesposobnost in nepoklicanost ravno tu najbolj usodne posledice. Saj deluje gospodinjska pomočnica v družini, njena služba velja neposredno človeku, in če je ta služba slaba, pomanjkljiva, trpi zaradi tega človek neposredno, jo občuti na svoji koži družina. Kakor je dobra, sposobna pomočnica prava sreča za hišo, tako je slaba, nesposobna, zanikarna — nesreča. Službeno pa sta enakopravni ali če hočete, enako brezpravni: nobenih veljavnih določb ni, po katerih bi imela prva vsakomur razvidno prednost pred drugo, pravico do višje plače, višje službene stopnje. Obe sta enostavno **služkinji**, kakor se je dozdaj nazival ta poklic. Ta naziv vsebuje nekak grenak, poniževalen sozvok, ki bistveno izvira prav iz okolnosti, da se to delo, ta služba ne ocenjuje kot resničen, strokovno opredeljen, na določeno vrednost in sposobnost in s tem na določene pravice vezan, svoboden poklic, marveč kakor nekako poniževalno, suženjsko razmerje v gospodarjevi hiši, kakoršno so zavzemale nekoč revne, podložniške »kršćenice« v bogatih hišah imenitnikov.

In dejansko se to razmerje povečini še danes pojmuje tako, in to celo na zakonodajnih mestih, kakor priča najnovejši načrt za poselski red. Potem se ne smemo čuditi, če se v količkaj izobraženem dekletu dviga odpor, da bi postala »služkinja« in bila takorekoč oropana osebne svobode in pa vsake možnosti za socialni napredek. Saj je res, da življenje tudi tu najde izhod, da se talent in pridnost slednjič tudi tu uveljavita in omogočita napredek in uspeh, a od tega imajo svojo zasebno korist le posameznice, stan kot tak pa ostaja na isti nizki stopnji.

Boljša dekleta stremijo za mesti v imenitnejših hišah, da pada tako vsaj žarek te imenitnosti tudi nanje. To je tembolj obžalovati, ker je ravno za skromnejše družine, ki imajo navadno več otrok pa znatno manj sredstev, največjega pomena, da dobe v gospodinjski pomočnici resnično pomoč: vrlo, gospodarno delavno moč, pametno odgojiteljico in vzgojevalko otrok in prijateljico celokupne družine.

Seveda zahteva taka delovna moč primerno plačo in oskrbo, je pa še vedno neprimerno cenejša kakor najslabša začetnica. Sicer pa vsaka gospodinja iz lastne izkušnje ve, da so najsposobnejša, najboljša dekleta običajno znatno skromnejša v svojih zahtevah, kakor pa zanikarne norice, ki jim za resno delo sploh ni in mislijo, da je njihov poklic v tem, da se gosposko oblačijo in uganjajo maloprid nosti. Vsekakor nosi tudi zanje odgovornost predvsem slaba ali nikaka domača vzgoja in pa brezbrižnost javnih činiteljev za dobrobit ljudskega ženskega naraščaja in za napredek gospodinjske stroke.

Splošna blaginja, dobrobit družin in važne narodnogospodarske koristi zahtevajo, da se slednjič tudi pri nas lotimo gospodinjske izobrazbe, ki je mora postati deležno prav vsako dekle, in posebej ureditve delovnega razmerja gospodinjskih uslužbenk. V tem pogledu koraka danes na čelu vseh dežela pač Nemčija. Tam bo poslej vsako dekle, ko zapusti šolo, deležno enoletnega gospodinjskega pouka, za kar ji bodo odprte naslednje poti:

1. Gospodinjski praktični uk v zasebni hiši;
2. gospodinjski enoletni razredi, ki so priključeni višjim in ljudskim šolam;
3. gospodinjske šole za hčere premožnih krogov;
4. enoletna splošna delovna služba (Arbeitsdienst);
5. tabori za premembo poklicne izobrazbe (Umschulung);
6. kmetijsko leto.

To je pa le splošna gospodinjska izobrazba; za gospodinjsko **poklicno** izobrazbo se zahteva dveletni praktični uk z obrtno-nadaljevalno šolo in petmesečnim pospeševalnim tečajem ali pa gospodinjsko leto in štiri- ali večmesečne večerne gospodinjske tečaje, nato izpit za izprašano domačo pomočnico. Nadaljnja praksa, šolanje in izpiti opravičujejo do naslova in službenega položaja ključarice in gospodinjske mojstrice.

Kakšna pota za gospodinjsko šolanje in izobrazbo bi bila najbolj primerna v naši državi in banovini, morajo določiti naši strokovni krogi v sporazumu z ženskimi organizacijami.

Zakonski načrt za poselski red

Določba tega načrta so v glavnem naslednje: Razmerje med delodajalcem in poslom se dogovori medsebojno pismeno ali ustno. Posel mora prejeti plačo do 5. v mesecu, če ni bilo drugače dogovorjeno. Gospodinja služkinji ne sme nalagati dela, ki je zdravju škodljivo in nevarno za življenje. Dajati ji mora dobre in zdravo hrano in zdravstveno neoporečno stanovanje. Delovni čas služkinje traja od 6 zjutraj do 9 zvečer. Če družina šele ob devetih večerja, se mora čezurno delo izravnati z odnosnim prostim časom podnevi. Vsi posli morajo biti zavarovani v delavskem zavarovanju.

Vsako škodo, ki jo napravi, mora služkinja delodajalcu povrniti. Brez dovoljenja ali vednosti delodajalca se služkinja ne sme odstraniti iz hiše. Posli v gospodarjevi hiši ne smejo sprejemati sploh nobenih obiskov.

Za odpoved velja štirinajstdnevni rok. Odpovedana služkinja mora do zadnjega dneva delati. Imeti pa mora ta dva tedna po dve uri na teden prosto, da si more poiskati novo službo. Če pa novosprejeta služkinja ni sposobna za prevzeto delo, če je morebiti okužena in v še nekaterih drugih slučajih, more delodajalec služkinjo odpustiti brez odpovedi. Pa tudi služkinja more brez odpovedi odiiti iz službe, če delodajalec z njo grdo ravna ali zahteva od nje protizakonita dejanja ali je izpostavljena nadlegovanju moških članov družine ali pa ne dobiva redno plače.

Določbe glede letnega dopusta ostanejo neizpremenjene.

Če živi posel najmanj deset let pri enem ter istem gospodarju, ima ob izstopu iz službe pravico do odpravnine v višini trimesečne plače in za vsako nadaljno leto 5 odstotkov več. Vendar najvišja odpravnina ne presega enoletne plače.

Spore med delodajalci in posli rešuje politična oblast prve stopnje. Kazni za obe stranki se gibljejo med 50 do 500 dinarjev.

Zdravniki proti nepretrganemu delavnemu času

Zdravniški odsek Nemške družbe za obrtno zdravstvo je izdelal smernice za ureditev delovnega časa in odmorov. V njih zdravniki odklanjajo nepretrgan delovni čas, ker da iz zdravstvenih ozirov ni priporočljiv. Kjerkoli dovoljujejo obratne in prometne razmere, naj se uvede dveurni opoldanski počitek, da more delovno osebje domov na kosilo. Kjer te možnosti ni, naj velja nepretrgan delovni urnik, toda v obratu samem mora biti poskrbljeno za to, da more dobiti delavstvo **toplo** kosilo. Dalje zahtevajo zdravniki za posadno delo (Schichtarbeit) proste nedelje, skrajšanje delovnega časa ob sobotah in uvedbo poletnega časa. Pri reševanju vprašanja o zadostnem letnem dopustu naj se upošteva, da potrebujejo mladostni in postarni delavci ter delavci pri nezdravem delu več odpočitka kakor ostali.

Cenena grejača. Iz močnega, gostega blaga sešito blazino ali vrečico napolnimo s plevami in zašijemo. To blazino ali vrečico segrejemo na ognjišču ali v pečici, oblečemo v toplo pralno prevlako in položimo v postelj. Grejača ostane topla vso noč in ni nobene nevarnosti, da bi se poškodovala, čeprav v spanju ležemo nanjo.

*

Naj mati z besedami hčer še tako lepo uči — materina dejanja, ki besedam nasprotujejo, vse dobre nauke zopet izbrišejo.

Ljudem, ki so pravih misli in poštene volje, bi se zdelo pod njihovo častjo, da bi zgolj uživali in ničesar ne storili za splošnost.

Hrana pozimi

Pozimi, ko je zunaj mraz, moramo nakopičiti v telesu več toplote, da vzdržimo njegovo toploto na običajni višini. Poleti, ko je tudi zrak okoli nas topel, je to čisto drugače. Dokazano je, da se pod vplivom mraza uniči in zgori v našem telesu do 33 odstotkov več masti kot sicer, s čimer se oddaja telesne toplote na mrzlo okolico poravna in izenači. Telesu moremo pomagati na ta način, da mu dovedemo pozimi tako hrano, ki proizvaja posebno veliko toplote, in zlasti, da **mnogo več jemo** kot poleti. Posebno pri otrocih moramo gledati na to, da veliko jedo. Saj tudi poleti otrok mnogo več jé, če se je pošteno v mrzli vodi skopal. »Voda jé«, pravijo ljudje, in imajo prav.

Maščoba je najboljši proizvajalec toplote; en gram maščobe da 9.4 kalorij, en gram trstnega sladkorja ali beljakovine pa samo 4 kalorije. Dalje vemo, da proizvaja 100 gramov maščobe ravno toliko zgorivne toplote kot 232 gramov škroba ali 234 gramov trstnega sladkorja ali 243 gramov mišičastega mesa. Vse to se praktično pravi, da moramo v mrzlem letnem času uživati v prvi vrsti **mastne jedi**, oziroma da jedilom pridenemo dovolj masti, s čimer telo dobro zakurimo. Eskimi imajo najrajši ribje olje in prvotni prebivalci Vzhodne Sibirije pijejo stopljeno sirovo maslo kar v velikih čašah. — Šele v drugi vrsti pridejo vpoštev **ogljikovi hidrati**, to je moka v raznih oblikah in sladkor. Njih prednost je ta, da morejo sprejeti mnogo masti, da so torej dobri »**nosilci maščobe**«. Spomnimo se le na kruh, s sirovim maslom namazan, na riž, na slanino s kruhom itd.

Od mok je najboljša ovsena moka; vsebuje šest odstotkov masti, dočim ržena moka samo dva odstotka, pšenična pa celo samo 1.4 odstotka.

(»Zdravje.«)

MODNE NOVOSTI

Bela večerna jopica iz ročno tkanega blaga. Rokavi segajo do kolen in so od komolcev nizdol razporejeni.

DELAVSKI VESTNIK

Delavske mezde padajo

Opetovano smo na tem mestu že opozarjali na občutno padanje delavskih mezd in na vse posledice, ki jih ima ta »pojav« ne samo za delavce, ampak tudi za ostale stanove. Najnovejša statistična poročila ljubljanskega Okrožnega urada nam to še posebno jasno prikazujejo.

V vseh mogočih listih, domačih in tujih, smo imeli priliko brati o nastopajočih znakih, ki naj pomenijo bližajoči se konec gospodarske krize in ponoven dvig vsega svetovnega gospodarstva. Tudi pri nas se je prikazalo kot tak znak — dalno zmanjšanje brezposelnosti. Istočasno pa moramo ugotoviti, da brškone krize še ne bo tako kmalu konec. Gospodarska kriza je bolezen, ki kaže pač razne slabe posledice. Najvidnejša in najobčutnejša posledica je pač brezposelnost, ki še ni pojenjala. Nič manj slaba posledica pa ni stalno krčenje dohodkov delavnih slojev — delavcev, obrtnikov, malih trgovcev in kmetov.

To padanje dohodkov lahko postane prav tako usodepolno za celotno družbo, kot je brezposelnost, in bo na isti način in prav tako slabo vplivalo na vse gospodarsko življenje, če ne bomo znali ali pa hoteli pravočasno poskrbeti, da se ta pojav zajezi in njegove posledice vsaj kolikor mogoče omilijo. Vsa borba zoper brezposelnost pri nas nam je pokazala, da smo reševali ta težak socialni problem skrajno delikatno in nesistematično. Izgubljali smo čas in denar za razne akcije, ki nikakor niso prinesle prizadetim one pomoči, ki so je bili potrebni, temveč so celo včasih popolnoma zgrešile svoj namen in se izpreverglе v zlo. Naj omenimo le dajanje podpor, ki so bile samo majhne, da niso tistim maloštevilnim, ki so jih bili deležni — navadno samo krajšo dobo — mogle nuditi niti najnujnejše za življenje in pa odpravljanje tako zvanega dvojnega zaslužkarstva, ki je prav težko udarilo številne revne družine javnih nameščencev, medtem ko pravi dvojni zaslužkarji po večini niso bili prizadeti. Lahko bi še kaj naštel, a ni naš namen brezplodno kritizirati. Povdariti hočemo, da naj bodo take slabe izkušnje dovolj drago plačan primer, kako se socialnih vprašanj ne sme reševati.

Padanje delavskih mezd ni osamljen pojav gospodarske krize. Temveč je to v organični zvezi z vsemi ostalimi gospodarskimi in socialnimi pojavi, ki izhajajo iz nje. Zato mora vsa družba s sredstvi, ki so ji na razpolago, skušati ozdraviti zlo pri koreninі. Jasno je, da tako prizadevanje ne more privesti v kratkem času do čim popolnejšega gospodarsko-socialnega ravnovesja. Vendar pa mora vsak ukrep za dosego tega cilja biti smotren napredek v tem pravcu, čeprav je bil storjen radi trenotno potrebne hitre odpomoči. Ni slabšega, nego polovičarsko eksperimentiranje, ki zlo dosikrat le poveča, namesto, da bi ga odpravilo.

Tudi pri reševanju vprašanja, kako zajeziti in preprečiti stalno padanje mezd, moramo dobro premisliti vse, kar je treba storiti, da se temu odpomore. Opetovano je bila iznešena zahteva po zakonu o minimalnih mezdah, tako od strani Delavske zbornice kot zakonite zastopnice delavskega stanu, kakor od strani raznih delavskih in nameščenskih organizacij. Taka zahteva je popolnoma upravičena, ker niti posamezni delavci niti njihove organizacije v današnjih razmerah ne zmorejo v konkurenčnem boju z delodajalci doseči onih pravic, ki jim gredo, in ker to ni samo vprašanje delavskega stanu, temveč celokupne družbe. Povdariti pa moramo, da bi tak zakon, ki bi najbrž določal minimalne mezde le za gotove industrijske panoge, gotovo ne dosegel v celoti svojega namena. Izkušnja nas uči, da so našli delodajalci dosedaj še vedno možnosti, da so se izogibali odredbam raznih socialno-zaščitnih zakonov, bodisi radi neizvajanja od strani oblasti, bodisi radi prav majhnih sankcij, ki nikakor niso bile v skladu s smotrom zakona in voljo zakonodajalca. Radi tega bo zakonsko poseganje v področje določevanja delavskih mezd imelo dober uspeh le, če bo upoštevalo pravične zahteve in prave potrebe gospodarstva v državi na eni strani, na drugi strani pa zaščitilo delavce proti brezvestnemu izkoriščanju na način, ki bo izključeval vsako izbegavanje in omalovaževanje zakonitih predpisov. Ni pa potreben le tak zakon, potrebno je tudi, da se stori vse, kar bo temu zakonu šele onogočilo pravi učinek. Predno se napravi kak korak v tem pravcu, je treba točno ugotoviti vse posledice, ki bi nastale, bodisi dobre, bodisi slabe. Pretehtati je prej vse možnosti, nato pa odločno posegi v gospodarska dogajanja ter jih uravnati tako, kot to zahtevajo koristi celotne družbe.

V zvezi s tem moramo ugotoviti, da je ljubljanski Okrožni urad v polnem razumevanju perečih socialnih problemov začel zbirati statistični material, ki bo lahko služil pri reševanju problema, kako delavstvu zagotoviti minimalne mezde. Naj bi se temu prizadevanju pridružile tudi druge gospodarske in socialne ustanove ter tako pripomogle k pravični in pravilni rešitvi tega perečega vprašanja.

Zaščita za delavske dolgove

V naši državi uživajo kmečki dolgovi posebno zakonito zaščito. S tem popolnoma soglašamo. Kmet je brez lastne krivde zašel v tako težak položaj, da mu je nemogoče vračati posojila in odplačevati dolgove, ki jih je bil naredil v povzdigo svojega gospodarstva v času, ko je mogel z gotovostjo računati, da se mu bodo investicije izplačale. Prav je, da država zaščiti naš najštevilnejši stan in ga varuje, da ne propade.

Ni nam pa razumljivo, zakaj ne stavi država v isto vrsto s kmečkimi dolgovi tudi delavskih dolgov. Delavski stan je v naši državi za kmetskim drugi najštevilnejši stan, ki je s kmečkim stanom v enako težkem ali pa še težjem položaju. O važnosti zdravega in trdnega delavskega stanu, mislimo, da ni treba povdarjati.

Zato je res nerazumljivo, da niso zaščiteni tudi dolgovi, ki so nastali radi gospodarske stiske, ki je pa ni povzročilo delavstvo. Delavski dolgovi so deloma nastali v onih dobrih časih, ko je delavec upal na stalno zaposlitev in primeren zaslužek, pa je na to upanje najel posojilo in si zgradil skromen lastni dom, deloma pa izvirajo iz časov gospodarske stiske, ko zaslužek — če je delo sploh imel — ni zadostoval niti za najnujnejše življenjske potrebščine. Isti razlogi, ki so govorili za zaščito kmečkih dolgov, govore tudi za zaščito delavskih dolgov. Ni samo kmet steber države, tudi delavski stan vrši važno socialno funkcijo. Kako važna je ta funkcija, bi spoznali šele tedaj, če bi dopustili, da delavski stan propade.

Nekateri se upirajo uredbi zaščite za delavske dolgove s trditvijo, da delavski dolgovi zato ne potrebujejo zaščite, ker so itak neizterjljivi. S takšnimi neresnimi trditvami se ne bomo bavili; žalostno pa je, da so v današnjih časih take izjave sploh mogoče.

Eno je gotovo: delavski stan je na robu propada. Če mu ne bomo takoj zasigurali vsestranske zaščite, je katastrofa neizbežna. Zaščita pa ne sme obstojati le v lepih besedah, ampak v krepkih in res učinkovitih dejanjih. In zaščita delavskih dolgov bi bila resnično velikega pomena za naše delavstvo.

Krščanske strokovne organizacije po svetu

V Krščanski strokovni internacionali (Utrecht) včlanjeno delavstvo in nameščenstvo je utrpelo zadnja leta na številni moči precejšnje izgube. V Italiji, Nemčiji in Avstriji so namreč države odpravile svobodno organiziranje in s tem vred tudi krščanske strokovne organizacije. Dne 1. januarja 1934 je znašalo število krščanskih strokovničarjev po posameznih državah:

1. Belgija 304.010; 2. Francija 102.000; 3. Jugoslavija (Slovenija) 2673; 4. Luksemburg 2349; 5. Nizozemska (katol.) 194.155, krščansko narodna strok. organ. 117.193; 6. Avstrija 102.000; 7. Švica (kat. strok. zveza 40.500, (evang. zveza) 11.000; 8. Španija 40.000; 9. Češkoslovaška (nemška organ.) 39.357, (češka organ.) 17.600; 10. Madjarska 50.000. Internacionala je štela torej 1,022.837 članov.

Ker je avstrijska krščanska strokovna zveza prenehala obstojati v letu 1934, šteje internacionala sedaj le 920.837 delavcev in nameščencev. V gornjih številkah pa še ni všteto članstvo nekaterih strokovnih mednarodnih zvez, in sicer:

Od nameščenske internacionale:

Španija 3000, Finska 3000, Poljska 3800, Češka (nemški namešč.) 22.000.

Od rudarske internacionale:

Poljska 12.000.

Od kovinske internacionale:

Poljska 18.000, Poljska (Gornja Šlezija) 4500.

Vštevši še to članstvo, šteje krščanska mednarodna zveza delavskih in nameščenskih organizacij članov 987.137. — Če primerjamo številke s prejšnjimi leti, vidimo porast pri Belgijcih, Luksemburžanih, Nizozemcih, Švicarjih, nazadovanje pa pri slovenski, češki in madjarski organizaciji.

Povračilo stroškov za privatnega zdravnika

Mnogokrat se pripeti, da pokličejo zavarovanci Okrožnega urada ali Bolniške blagajne TBPD privatnega zdravnika na svoj dom in prosijo nato za povračilo teh stroškov. Kdaj sta dolžna urad, oz. blagajna povrniti te stroške?

Samo v tem primeru, ako je obstojal nujni primer. Nujni primer pa obstoja vedno tedaj, kadar član ali njegov svojec tako oboli, da je potrebna nujna zdravniška pomoč in bi lahko bilo vsako odlašanje usodepolno. V tem primeru sme poklicati najbližjega zdravnika, čeprav ni uradov zdravnik. Če je seveda uradov zdravnik približno enako oddaljen ali pa drugače lahko dosegljiv (po telefonu i. dr.), potem Okrožni urad ne povrne stroškov za privatnega zdravnika. V vseh drugih primerih pa jih mora povrniti in jih tudi povrne.

Prošnji za povračilo je priložiti račun neuradovega zdravnika in izjavo uradovega zdravnika, da je bil primer res nujen.

Važno je še to vprašanje: ali je možno še nadaljnje zdravljenje pri privatnem zdravniku. Ne, to ni mogoče. Čim odpade nujni primer, je član dolžan poklicati uradovega zdravnika. Praktično vzeto sme torej član poklicati privatnega zdravnika le, da mu nudi prvo pomoč.

Isto velja za zdravljenje v privatnih bolnišnicah in privatnih sanatorijih. Stroške za te povrača urad le, ako je zopet podan nujni primer, kar pa se le redkokdaj pripeti. Gresta pa Okrožni urad in Bolniška blagajna TBPD članom toliko na roko, da tudi v nenujnih primerih povračata toliko, kolikor bi stala oskrba v javni bolnišnici. Prošnji za povračilo je priložiti račun privatne bolnišnice..

Mednarodna zveza strok. org. tobačnih delavcev

Mednarod. zveza tobačnih delavcev, ki ima svoj sedež v nizozemskem mestu Eindhoven, je utrpela z izgubo nemških tobačnih delavcev hud udarec, ker ni izgubila le članstva, temveč tudi svojega vodjo in predsednika G. Cammana. Mesto predsednika še vedno ni zasedeno.

Sedanje vodstvo mednarodne zveze se je sestajalo večkrat in prerešetavalo razna aktualna vprašanja. Predvsem si je prizadevalo nadomestiti članske izgube, kar se je deloma posrečilo s pridobitvijo novih članov v Nizozemski in Belgiji.

Iz „Socialne pravde“

»Socialna Pravda« je glasilo hrvatskih krščanskih strokovničarjev. Že večkrat smo opozorili naše delavstvo na ta, sicer skromen, toda borben, načelno jasen, v katoliških socialnih načelih zasidran list.

Iz decemberske številke posnemamo, da je borba naših tovarišev silno težka. Nimajo namreč nasprotnikov samo v kapitalističnih vrstah, še večje nasprotnike imajo v marksistih, ki jih pri delu za delavstvo ovirajo, kjer le morejo. Nedavno so hoteli hrvatski strokovničarji registrirati svojo strokovno organizacijo pri moravski Delavski zbornici. Ta zbornica, v kateri vladajo marksisti, pa je odklonila sprejem te organizacije v Delavsko zbornico, ker je organizacija krščanskih delavcev.

Tako torej: v očeh marksistov krščanski delavec ni pravi delavec in se ne sme organizirati v svoji organizaciji! Trdno pa smo uverjeni, da bodo tudi naši somišljeniki po vsej državi dočiveli čas, ko se bodo smeli svobodno razmahniti.

Brazilija se brani Japoncev; dočim je prejšnje leto dovolila, da se vseli v njene dežele 27.000 Japoncev, je letos to dovoljenje skrčila na 2800 oseb.

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

I. K. G. **Višnjevo-rdeč nos**, ki srbi in se luščí? Ko ne poročate nič ne o postanku in trajanju bolezni in o svoji starosti ne o poklicu ne o zdravstvenem stanju ne o navadah ali razvadah vsakdanjega življenja, je odgovor težak, posebno v tem letnem času, ki nam priganja ščinkavce iz gozdov v bližino selišč. (Ščinkavec je bil nekdaj običajen izraz tudi za ozebel nos.) Počakajte, da se ščinkavci sprelete, medtem si mažite nos z mažami zoper zimske škodljivosti, ki jih dobite v vsaki lekarni. Menda ni za vas primeren recept, ki ga je nekoč zvit slepar razpošiljal lahkovernim žrtvam svojega oglasa. V tem oglasu se je bralo, da dobi, kdor mu pošlje en goldinar (okoli 25 dinarjev sedanje veljave), preskušeno vodilo, kako se odpravi rdeč nos. Odgovor je bil odrezav: Pijte mirno naprej, da vam nos pomodri. Pa brez zamere!

F. P. T. **Zapiranje vode (prav za prav zastajanje seča)** nastaja pri ledvičnih boleznih ali srčnem oslabljenju. Pri vas je bržkone srce oslabelo zavoljo stare naduhe, trebalo bi vam torej krepila za srce. Lekarniških zdravil je mnogo in dobrih, domačih pripomočkov pa malo, izvzemši kavo, čaj (ruski) in kakao, tudi kafra (v obliki cveta) učinkuje marsikdaj ugodno. Opojnine (vino in žganje) so dvorezen meč ; čašica kaminovega ali janeževega cveta na dan morda ne bo priletnemu človeku v škodo. Dolga je vrsta domačih sredstev, ki ženejo na seč, kakor so vsi deli peteršilja ali brine, brezovo, jagodovo ali koprivovo listje, korenika luštreka, šaša, bodeče neže ali gladeža itd., a vse to se napravlja in jemlje v obliki čajev ali povrelic, kar ni brezpomembno z ozirom na množino tekočine. Mnogokrat sem svetoval žvečenje brinovih jagod, 10—20 na dan, uspeh je bil časih prav povoljen. Prehrana bodi kar se da brezmesna in malo soljena, en dan v tednu se hranite zgolj s sadjem, presnim ali kuhanim.

P. V. Lj. **Samo skozi nos je dihanje pravilno**, v tem se zdravniška veda strinja z vašim »prepričanjem«, kako uveljavite to svoje prepričanje tudi v spanju, ko se navzlic trdnemu sklepu zvečer redno zbujate zjutraj z — odprtimi usti? Imejte nizko zglavje, ležite samo na strani, in če to ne zadošča, pritrdite si z rahlo obvezo brado tako, da se vam usta ne odpro v globokem spanju, ko ohlapnejo mišice. Bržkone spravite tudi ponočno dihanje v soglasje s svojim prepričanjem, če ne takoj, pa z vztrajno vajo. Če bi to ne uspelo, **treba** zdravniškega pregleda vašega nosa, če ni morda vzrok njegovi trmi kakšna krajevna ovira, ki naj se odstrani čimprej!

V. G. P. **Hud kašelj v blagoslovljenem stanju** je dvojna nadloga. Ali res ne zmorete zdravniške pomoči? Saj je kašljev toliko vrst, da jim vsem domača zdravila niso kos. Lapuh, slez, planinski mah, preni čaj kot čaji sami ali z mlekom in medom, vroče mleko s slatinsko vodo, so znani domači pripomočki, lekarniških na zdravnikov predpis je več in uspešnejših za hujše primere.

F. L. L. **Razkuževanje z žveplom** je primerno za sode, kleti shrambe in druge prostore, ne pa za stanovanjsko sobo! Kako spravite zoperni duh iz nje? Prebelite jo in pustite nekaj dni odprto.

Isti. **Glavobol in zaprtje** sta brezdvomno v vzročni zvezi. Ker mi ne poročate nič o svojih življenjskih razmerah (starost, poklic in dr.), je nemogoč točen odgovor. Zaprtja si ne odpravljajte zgolj z zdravili. Morda vam treba več gibanja na prostem, morda premembe v prehrani. Če že ne gre brez odvajalnih sredstev, uživajte na tešče skledico ali krožnik presnega kislega zelja, zabeljenega z navadnim namiznim oljem.

M. K. J. **Belo perilo** je znak različnih bolezni. Če količkaj sumite, da je kužnega izvora, pojdite tja, kjer je točna preiskava in smotrno zdravljenje zagotovljeno — v bolnišnico ali zdravilišče. Če je okužba izključena ali če je kužno belo perilo zares ozdravljeno, kar naj izjavi zdravnik, smete misliti na zakon. Sicer bo lahkomiselnost tepla najbolj vas.

A. K. G. **Srbečica** od gležnjev do kolen se vam je pojavila, odkar nosite neke nove nogavice? — Vzročna zveza je verjetna. Morda niso bile nogavice poprej oprane, da je prešlo kakšno kemično dražilo na kožo? Mnogo kož je, ki ne prenašajo volne, taki ljudje nosijo na goli koži bombažaste nogavice, vrh njih pa volnene. Zoper srbež navadno zadošča drgnenje kože z razredčenim cvetom (samim ali kafrnim ali karbolovim ali formolovim) in posipanje s smukcem.

F. B. T. **Zastoj v govoru** pri malem otroku ni tako redek pojav. Otrok, ki je govoril že v stavkih, preneha z govorjenjem iz znanih (možganske bolezni, poškodbe) ali neznanih vzrokov. Ako je otrok razumen in sliši, bržkone kmalu spregovori kakor prej, zlasti če se mu že posreči marsikaka beseda. Ne tiščite preveč v otroka, da ga ne zbegate! Če je sicer zdrav, mu ni treba posebnih zdravil! hranite ga primerno njegovi dobi, oranža ali jabolko je priporočljiv vsakdanji dodatek.

A. V. Lj. **Hrenov duh** zoper glavobol? »Nastrgan hren pokrijem s kozarcem, časih ponjuham zelo oster duh, ki se nabira v kozarcu. Glavobol mine prej ko po drugih sredstvih.« Vaše sredstvo ni napačno, pri nekih vrstah glavobola se obnašajo močna živčna dražila kar dobro; kakor hren, vpliva tudi čebula, črna redkev in razne lekarniške priprave, kakor goršičje, kafrni, mravljinji cvet, razni etri itd. V prejšnjih časih je bilo njuhanje tobaka običajno domače sredstvo, časih celo njuhanje prahu iz telogove korenine, ki pa je radi hude strupenosti nevarna. — Opozarjam vas na odgovor glede glavobola, ki je bil priobčen letos na praznik sv. Treh kraljev.

A. V. C. **Ozebline na nogah?** Spadate v krog zanikarnih obiskovalcev ali bolje pritepencev v našo šolo. V božični številki našega lista je bilo na široko opisano sredstvo zoper ozebline, v prejšnjih pa še druga. Za letošnjo zimo menda dovolj. **Drugim — drugič!**

Kmetijski nasveti

Nega starih češpljevih dreves ter podsajanje in sajenje mladih. Imam mnogo češpljevih dreves, ki se povečini spodaj lupijo, cvetejo sicer še, a nimajo že par let nič sadu. Bila so prejšnja leta od kaparja napadena. Ali naj se še pustijo ali posekajo? Nekatera drevesa so že zelo staruhasta; ali naj se jih nekaj odstrani, kjer jih je po 3—5 komadov čisto blizu skupaj in se nova nasadijo? V. L. J. p. Č. Odpadanje večjih ploskev lubja z debel ali vej, je posledica pozebe sadnega drevja v zimi l. 1928/29. Slični pojavi se opažajo zlasti na zanemarjenem sadnem drevju. Tako drevje hira in se sčasoma posuši. Najbolje je sadno drevje čimprej posekati in sežgati, kajti na njem se zbira razna, sadnemu drevju škodljiva golazen. Ostalo drevje, ki je še zdravo, morate temeljito očistiti in krone primerno razredčiti. Spomladi morate drevje, predno začne odganjati, ob suhem in neprehladnem vremenu poškropiti z osemodstotno raztopino arborina, ali z dvajsetodstotno raztopino žvepleno-apnene brozge. Verjetno je, da Vašemu drevju primanjkuje hrane v zemlji, zato Vam svetujemo, da drevje izdatno pognojite s hlevskim gnojem. Ako pa tega nimate dovolj na razpolago, tedaj pognojite vsako drevo z okroglo 3 kg nitrofoskala. Starikavo drevje, ki je še zdravo, morate postopoma pomladiti, tako da skrajšate vse glavne veje na tretjino njih dolžine. Večkratno pomlajevanje krone pri češpljah je zelo priporočljivo. Ako tega opravila sami niste dovolj vešči, tedaj pokličite na pomoč izkušenega sadjarja, po možnosti absolventa kmetijske šole.

Podsajevanje sadnega drevja istega plemena ni priporočljivo, ker je zemlja po istem že preveč enostransko izčrpana. Na mestu, kjer so več let rastli koščičarji, priporočamo saditi pečkarje in nasprotno. Ako pa vendar želite starejši češpljev nasad podsajati z mladim češpljevim drevjem, tedaj skopljite tekom zime 2 m široke in 50—60 cm globoke drevesne jame. Zemljo iz jam morate po možnosti vso zamenjati z zemljo iz kraja, kjer ni že več let rastlo kakšno drevje.

Kupite si takoj Priolovo brošuro »Več koščičastega in lupinastega sadja«. Dobite jo pri kmetijskem referentu za 2 Din.

Slinjenje živine radi krmljenja detelje. Imam večjo množino strniške detelje, ki sem jo pravilno posušil. Opazil pa sem, da kadar krmim deteljo, se živina slini cel dan. Kaj je temu vzrok? S. B. v Š. Slinjenje povzroča krma, ki je napadena od žitne rje ali pa od nekih glivic, ki so po navadi na ječmenovih resah in v slami. V vašem slučaju najbrže rja povzroča slinjenje. Poskusite krmiti strniško deteljo na ta način, da jo zrežete v rezanico in jo nekaj časa pred krmljenjem poparite z vrelim kropom.

Svinja mi je bila 14 dni po porodu obolela. Dobila je rdeče lise na vimenu. Kmalu nato so tudi prašički oboleli. Dobili so rdeče lise po trebuhu, okoli ušes in rilčkov. Trije mladiči so poginili. Ali bi bila stara svinja še za pleme? O. A. v O. Gotovo je, da je Vaša svinja obolela na nalezljivi bolezni. Iz popisa je sklepati, da gre za prašičjo rdečico, ali mogoče tudi za prašičjo kugo. Zdravljenje živinskih kužnih bolezni pa mora vršiti uradni živinozdravnik. Zato je potrebno v takih slučajih prijaviti bolezen občinskemu uradu, ali pa naravnost uradnemu živinozdravniku. Pri nalezljivih boleznih plača potne stroške živinozdravniku država. Posestnik plača le zdravila (cepivo).

Razpoznava med prašičjo rdečico in prašičjo kugo ni vedno lahka pri živem prašiču, ker sta si včasih bolezni precej podobni. Mnogokrat šele bakterijološki zavod točno ugotovi bolezen. V vašem slučaju je to radi tega važno, ker bi radi imeli svinjo za pleme. Ako je bila svinja obolela na rdečici, potem jo lahko obdržite za pleme, ako je pa bila kuga, pa Vam to odsvetujemo, ker ostane svinja lahko po ozdravljenju še vedno bacilonosec in bi mladički najbrže zboleli, čeprav bi svinja ostala zdrava.

Če bi bilj bolezen prijavili uradnemu živinozdravniku, bi bila točno ugotovljena bolezen, v dvomu pa bi bil živinozdravnik poslal organe poginulega prašička v bakterijološko preiskavo. To vse se vrši brezplačno.

Zelena krma za kokoši pozimi. Nimam krmske pese za kokoši. Ali lahko nadomešča zeleno krmo pozimi tudi korenje ali strniščna repa? M. T. K. Zdi se, da je pri kokoših najbolj priljubljeno zeleno krmilo pozimi krmska pesa, ker jo tako vstrajno in tako dolgo kljujejo, ako jim jo damo, dokler je kaj pod lubom. Pri pomanjkanju krmske pese pa lahko rabite mesto nje prav tako uspešno tudi korenje ali strniščno repo, pa tudi vsakovrstne zelenjavne ostanke, zlasti one zelja in ohrovta. Pa tudi storži ali kocni zelja, ohrovta ali drugih kapusnic, ki največkrat ostanejo pozabljeni na vrtu ali njivah (zeljnikih) prihajajo zelo v poštev tudi za zeleno krmo pozimi. V to so najbolj porabni mehki deli ali sveža sredica štorov kapusnic. Brez zelene krme ali zimskih nadomestkov zelene krme pa kokoši nikar ne puščajte, ker bi takšna pomanjkljivost pri zimskem krmljenju utegnila neugodno vplivati na nesnost kokoši.

Dobava plemenskega petelina. Kje bi lahko dobil dobrega petelina štajerske pasme? L. R. S. Dobrega plemenskega petelina čiste štajerske kokošje pasme si lahko nabavite le v vzrejališčih, kjer se gojijo štajerske kokoši in se vrši tudi stroga plemenska odbira. Tako vzrejališče, ki je Vam najbolj blizu, je tudi na banovinski kmetijsko-gospodinjski šoli na Mali Loki, p. Velika Loka, kamor se lahko obrnete glede dobave dobrega petelina za plemensko rejo.

Kašelj pri konju. Konj mi dela precej skrbi, ker vsako jutro med 4. in 6. uro prične kašljati. Čez dan le redkokedaj kašlja. Kašelj se pojavlja pri večjem delu in pa poleti v hujši meri. Kaj je temu vzrok? L. St. v St. Kašljanje je znamenje vnetja v goltancu, sapniku, dušniku ali tudi v manjših dihalnih cevkah, ki vodijo zrak v pljuča. Vzrok tega vnetja je največkrat prehlajenje. Tudi prašna krma more povzročiti vnetje imenovanih organov. Posledica tega vnetja so sluzasti, pa tudi gnojni izmečki.

Zdravljenje bronhijalnega katarja — kakor se ta bolezen imenuje — je potrebno že v začetku, ker se drugače bolezen dostikrat razširi na manjše dihalne cevke in zapira pot zraku v pljuča. Koliko manj nadušljivih konj bi bilo, če bi se malo več pozornosti obračalo bronhijalnemu katarju! V Vašem slučaju izgleda, da je ta katar že zastaran in bo radi tega potrebno zdravljenje po živinozdravniku, dočim se da bolezen v začetku mnogokrat ozdraviti s tem, da konj počiva nekaj časa v toplem in prezračenem hlevu.

Razkuževanje svinjaka in odtegovanje vlage v njem z živim apnom. Večkrat rabim živo apno, ki ga pustim, da razpade na zraku v prah, za razkuženje svinjaka. Mislim, da zmanjša tako apno v svinjaku tudi vlago, katere je preveč notri v svinjaku. Ali apno škoduje gnoju in živalim? A. H. C. Gnoju škoduje apno v toliko, ker izžene iz njega dušičnato spojino z imenom amoniak, ki se tvori v njem. Ker je dušik, kakor vam je znano, najbolj draga rastlinska hranilna snov, zato je treba vedno vse napraviti, da nam ne bo uhajal v obliki amoniaka v zrak in ga ohranimo čim več in čim boljše v hlevskem gnoju, kar se da doseči le s pravilnim ravnanjem hlevskega gnoja. Zato pa tudi ne sme priti v svinjaku raztrošeno apno nikdar v dotiko z gnojem. Pred vsakim trošenjem apna morate najprej skidati in spraviti gnoj ven iz svinjaka na gnojnik in šele nato smete trositi apno po svinjaku. Po uporabi apna za razkuževanje svinjaka je najboljše, da apno posebej pometete in pometeno apno ne vržete na gnoj, pač pa na kompost. Boljše je, da rabite za razkuševanje svinjaka mesto na zraku v prah razpadlega ali sprašenega živega apna, naravnost sveže žgano apno, ki ga razdrobite v prah in nato raztrosite v svinjaku. Takšno sveže žgano apno, ki ga razdrobite pred uporabo v prah, bolj razkuži svinjakova tla in tudi boljše vleče nase zračno vlago in suši tako zrak v svinjaku. Za odtegovanje ali zmanjšanje odvišne zračne vlage, ki more zelo škodovati zdravju prašičev zlasti pozimi, je živo apno izvrstno sredstvo v prevlažnih svinjakih. Na zraku sprašeno apno ali sveže žgano in neposredno z zdrobljenjem sprašeno apno lahko škoduje živalim, ko je apno še lugasto in jedko ter pride v dotiko s parklji živali. Če ostane apno že tako dolgo na zraku, da se ne le spraši, temveč tudi zopet spremeni v ogljikovokislo apno (apnenec), potem ne škoduje več živalim, toda tudi ne uničuje več bolezenskih klic.

Krompir v kleti obvarovati pred gnilobo. I. K. R. Krompir v kleti vam je začel gniti in se bojite, da vam nastane velika škoda iz tega. Gnilobo bi radi zaustavili, pa ne veste kako. — Ste pač jeseni pri spravljanju premalo pazili in uzimili vmes tudi gnil krompir. Če je bilo gomolje gnilo v notranjosti, ste morali vsega razkužiti z apnom. Če ga hočete sedaj obvarovati pred nadaljnjo gnilobo, postopajte tako-le: Najprej preberite ves krompir in odstranite vsega nagnitega in mokrega. Prostor, kamor bodete spravili zdrave gomolje, temeljito očistite in vsaj dvakrat pobelite z apnenim beležem. Če je vreme ugodno, odprite podnevi okno, da se klet prezrači in presuši. Tla, kamor pride krompir, najboljše so deske, potrosite precej močno z žganim apnenim prahom, ki je najboljše razkuževalno sredstvo. Na to naložite eno plast popolnoma zdravega krompirja in ga povrhu potrosite z apnenim prahom. Tej sledi druga plast in apno itd., dokler ni ves krompir zložen in poapnen. Apno krompirju ne škoduje, niti njegovi kaljivosti, niti človeškemu zdravju, saj se da lahko oprati z gomolja. Tako boste svoj krompir obvarovali pred gnilobo in ga zdravega ohranili do spomladi. Če ima pa notranjo gnilobo, ki zunaj ni vidna, tedaj smo proti njej brez moči.

Iz česa izdelujejo apneni dušik. K. V. S. Apneni dušik je umetno gnojilo, ki vsebuje 16—20% dušika. Izdelujejo ga v tvornicah za dušik, v Sloveniji v Rušah pri Mariboru, iz žganega apna, premoga ali koksa in zračnega dušika v posebnih električnih pečeh. Žgano apno in premog se zdrobita, zmešata in vržeta v peč, kjer se pri vročini 3000° C raztopita in spojita. To vročino da elektrika, ki je napeljana v visoki napetosti v to peč. Raztopina apna in premoga da karbid, ki ga rabimo za razsvetljavo. Raztopina se iz peči odtoči v male vagone, ki se odpeljejo, da se vsebina strdi in ohladi. Ta karbid se zdrobi in zmelje v prah, naloži v vagone in zapelje v drugo peč, ki je neprodušno zaprta. V njo se vodi zračni dušik, ki je bil pridobljen drugod; in ta se spoji s karbidom, da nastane vročina 1500° C. Pri tej vročini se karbid spoji z dušikom in raztopi. Tako je napravljen apneni dušik, ki se potem zdrobi in zmelje v fin prah; deloma se ga obdela z oljem, da se lažje trosi, in takega spravi kot dušično umetno gnojilo v promet.

Pravni nasveti

Zakonca nimata pravice do nujnega deleža. F. K. Lj. Vprašate, koliko znaša delež, ki ga mora mož kot najmanjši po zakonu predpisani delež zapustiti svoji ženi. — Zakonec, v Vašem slučaju žena nima sicer pravice na dolžni delež, pač pa ji gre, dokler se zopet ne poroči, spodobno vzdrževanje iz moževe zapuščine, v kolikor ni to vzdrževanje že krito z zakonitim dednim deležem ali z volilom v oporoki. Iz lastne krivde ločeni zakonec nima zakonite dedne pravice, niti nima pravice za vzdrževanje iz zapuščine.

Nepošten pomočnik. M. M. M. Poleti je prišel k Vam mizarski pomočnik in je rekel, da ima neko delo za 900 Din, ki bi moralo biti v kratkem času gotovo. Ker pa tega sam ne zmore, da to delo prevzamete Vi in Vam bo naročnik vse to plačal. Delo ste izvršili in ga je prevzel pomočnik, ki je dobil od naročnika plačanih 900 Din. Ker je pomočnik ves denar zadržal sebi, ste zahtevali plačilo od naročnika. Ta se pa brani, češ, da je delo že plačal onemu pomočniku. Vprašate, od koga lahko terjate plačilo, ali od pomočnika, ki Vam je delo preskrbel, ali od naročnika, ki ima izdelek v rokah. — Plačilo lahko zahtevate samo od pomočnika, ki je pri Vas delo naročil in tudi izdelek prevzel. Z naročnikom niste imeli nobene pogodbe in ni dolžan dela tudi Vam plačati. Lahko prijavite nepoštenega pomočnika policiji in ga bo sodišče kaznovalo radi utaje, če se bo izkazalo, da je naročnik pomočniku izročil denar z naročilom, naj ga izroči Vam.

Zastavni popis pohištva. Vprašate, če je hišni posestnik upravičen pridržati vse pohištvo stranke, ki je pri njem stanovala, a ni plačala najemnine, ker je brez zaslužka, medtem, ko je stranki zabranil nadaljnje bivanje v stanovanju. — V zavarovanje najemnine ima hišni gospodar zastavno pravico na prineseno pohištvo in premičnine, ki so last najemnika ali njegovih, z njim v skupnem gospodarstvu živečih rodbinskih članov, v kolikor niso izvzete od rubeža. Ako se najemnik izseli, a najemnina ni plačana ali zavarovana, sme gospodar pridržati stvari na svojo nevarnost, toda mora v treh dneh prositi sodišče za zastavni popis zadržanih stvari. Potrebne postelje in posteljnine n. pr. za Vas in Vaše družinske člane ne sme gospodar zadržati, ker so te stvari izvzete od rubeža.

Zavrnjeni ženin. V. J. G. Nameravali ste poročiti hčerko posestnice, katera Vam je že dala 5000 Din na račun dote. Sedaj se pa dekle noče z Vami poročiti in si iščete drugo nevesto. Vprašate, če morate vrniti prejšnji nevesti na račun dote prejetih 5000 Din, ker Vi niste krivi, da se je razdrla zaroka. — Pravico imate, če res niste dali nikakega utemeljenega vzroka za odstop od zaroke, da zahtevate od bivše Vaše neveste povračilo resnične škode, za katero morate pa dokazati, da ste jo res imeli radi tega odstopa. Do višine te morebitne škode lahko zadržite od sprejetega denarja, ostanek morate pa vsekakor vrniti. Če se glede škode ne sporazumete, bo pač pravda pokazala, koliko in če Vam gre kaj odškodnine.

Najeto, pa odpovedano stanovanje. Meseca septembra ste se ustmeno dogovorili z nekim hišnim posestnikom, da prevzamete določeno stanovanje in ste celo ponujali aro in zahtevali, da napravite pismeno pogodbo, kar pa je gospodar odklonil, češ, da je to odveč. Medtem ste hišnemu gospodarju odpovedali, da stanovanja ne prevzamete, gospodar pa zahteva, da mu plačate stanovanje, čeprav se niste vselili in po Vašem mnenju niste napravili nikake pogodbe. — Če ste se Vi s hišnim gospodarjem dogovorili, da se ob določenem terminu vselite v njegovo hišo in da mu plačate določeno najemnino ter je hišni gospodar bil s tem sporazumen, je bila to ustna najemna pogodba, obvezna za Vas in gospodarja. To pogodbo ste lahko odpovedali in sicer v dogovorjenem odpovednem roku, oziroma v običajnem odpovednem roku v Vašem mestu. Če niste pravočasno odpovedali, ima gospodar pravico zahtevati od Vas najemnino za vso dobo do pravočasne odpovedi, v kolikor ni gospodar v tem času oddal stanovanja že drugi stranki. V slučaju pravde bo torej odločilno, kako ste se z gospodarjem dogovorili glede odpovedi in kdaj ste stanovanje odpovedali.

Sporna steza. S. F. K. Sv. J. Čez Vaše posestvo vodi komaj 10 m oddaljena vzporedno s cesto bližnjica k pokopališču. To stezo ste že večkrat zarantali, da ne bi ljudje hodili po Vašem travniku, vendar ni nič pomagalo, ker so rante izruvali in hodili nalašč po štirje vštric. Vprašate, če bi se dala ta pot s pomočjo okrajnega načelstva zabraniti. — Če mislite stezo čez Vaš travnik popolnoma zapreti, tvegate tožbo radi motenja posesti od vseh, ki so doslej to stezo uporabljali. Če stezo zaplankate, pa Vam te planke poderejo, lahko storilce tožite kazensko radi hudobne poškodbe tuje lastnine. Steze same pa ne boste mogli zabraniti vsem onim, ki po njej že 30 let nemoteno hodijo. V tem sporu okrajno načelstvo ne bi ničesar imelo odločiti, pač pa bi končno v slučaju pravde odločilo sodišče.

Neplačan delež zadruge. F. V. V. Če niste članstva v zadrugi odpovedali, ima konsumno društvo pravico, da terja od Vas ostanek neplačanega deleža, čeprav v zadrugi nič ne kupujete. Zahtevajte pri poslovodju vpogled v pravila zadruge, kjer boste našli napisano, kako Vam je treba odpovedati zadružni delež.

Vlaga v hiši. S. M. S. p. M. Pred par leti ste kupili hišo, ki se na severni strani drži sosedove hiše. Ta severni zid Vaše hiše propušča vlago v večjem obsegu. Vi mislite, da je temu vzrok napaka pri sosedovem stranišču. Vprašate, če lahko prisilite soseda, da izvede potrebno popravilo, da ne boste Vi radi tega trpeli škode. — Po strokovnjaku (n. pr. zidarju) morate dati ugotoviti, odkod izvira prevelika vlaga na Vašem zidu. Če se bo ugotovilo, da je vlaga posledica napake sosedovega stranišča, lahko prisilite soseda, da napako pri svojem stranišču popravi ter da Vam plača odškodnino za vso škodo, ki ste jo radi prekomerne vlage tistega zidu utrpeli.

Zabranjena pot. F. A. S. Odkar se pomni, so vozili po poti, ki je v mapi označena kot pašnik. K temu pašniku, ki je štiri metre širok, je pripadala tudi njiva, široka 8 m. Obe parceli sta dolgi 500 m. Te parcele je kupil neki posestnik, ki je parcelo, v mapi označeno kot pašnik, preoral in izjavil na občini, da bo vložil proti vsakemu, ki bo vozil še po tej parceli, tožbo. Vprašate, če bo novi lastnik smel zabraniti to pot. — Vsi posestniki, ki so doslej ali pa s svojimi posestnimi predniki, javno in nemoteno vporabljali v mapi kot pašnik označeno parcelo, za vozno pot, a da niso za vporabo te poti prejšnje lastnike prosili, niti jim za to dali kakšno odškodnino, so po tej parceli priposestvovali služnostno pravico poti. Če je z novim lastnikom sporazum nemogoč in če se dosedanji upravičenci svoji pravici do poti nočejo odpovedati, bo pač pravda morala pokazati, kdo ima prav.

Izročilna pogodba. R. P. Sp. H. Od očeta nameravate kot najstarejši sin prevzeti posestvo ter bi se obvezali ostalim bratom in sestram izplačati po 3000 Din, enemu bratu pa bi namesto denarja dali nekaj sveta za stavbišče. Ker je ta svet več vreden, kot 3000 Din, se bojite, da bi po očetovi smrti tudi ostali bratje in sestre več zahtevali, četudi bi bili zdaj vsi zadovoljni z deležem po 3000 Din. Vprašate, če imajo bodoči možje Vaših sester, ako se te poročijo, pravico, da razbijejo to pogodbo, oziroma, če bi zdaj še mladoletna sestra mogla to pogodbo, ko bo postala polnoletna, napadati. — Izročilno pogodbo morate napraviti pri notarju. Če bodo Vaši bratje in sestre sedaj pristali na delež od 3000 Din, se smatra, da se s tem odpovedo večjemu dednemu deležu po očetu in ne bi mogli take notarske pogodbe niti kesneje uspešno napadati. Mladoletna sestra mora to pogodbo podpisati po skrbniku, ki ga ji bo sodišče za ta posebni slučaj postavilo in bo moralo zanjo varstveno sodišče to pogodbo odobriti. Možje Vaših sester, v kolikor se bodo še poročile, sploh ne bodo imeli pravice to izročilno pogodbo napadati.

Dota. J. Ž. Starši imajo posestvo za 30 glav živine in 70 johov dobrega gozda. Ker imate še dva brata, vprašate, koliko Vam po zakonu pripade v ime dote. — Doto lahko zahtevate od staršev, če se nameravate poročiti. Višina dote zavisi predvsem od volje staršev. Samo v slučaju, da Vam starši ne bi hoteli dati primerne dote, lahko zahtevate pri sodišču o nespornem postopanju, da sodišče določi višino dote ter bo sodišče v takem slučaju določilo višino dolžnega deleža. Če se pa ne nameravate poročiti, ne morete, dokler so starši živi, od njih zahtevati izplačila dote, pač pa imate pravico, da po njihovi smrti zahtevate svoj nujni delež.

Oderuštvo. A. U. K. Izposodili ste si denar za nakup vina od zasebnika. Zastavili ste mu hranilno knjižico, on pa Vam je dal 5000 Din, katere ste se mu zavezali vrniti v 4 mesecih z 10% obrestmi. Po štirih mesecih ste mu vrnili glavnico in 168 Din kot 10% obresti za 4 mesece, vendar Vam zastavljene knjižice upnik noče vrniti, ker zahteva, da mu plačate 10% obresti za celo leto, kar bi zneslo 500 Din, torej še 332 Din. Vprašate, če je upravičen toliko zahtevati. — Ker ste Vi izpolnili vse svoje obveznosti iz te posojilne pogodbe, Vam je upnik dolžan vrniti zastavljeno hranilno knjižico. Če jo noče vrniti zlepa, ga morate pač tožiti.

T. P. 80.000 Din. Ali ima denarni zavod pravico vsled »krize«, na katero se sklicuje, odreči vlagatelju izplačilo, — Če se denarni zavod ni poslužil po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in če ni vložil prošnje v smislu te uredbe za odložitev plačil, mora na pravilno odpoved izplačati vlogo, ker ga drugače lahko tožite.

Takse za vknjižbo kupljenega posestva. G. T. Radi bi vedeli, koliko znašajo takse od na javni dražbi kupljenega posestva, koliko je plačati za vknjižbo itd. — Ako ste kupili posestvo na prisilni javni dražbi, bi vam mogli izračunati takse le na podlagi izvršilnega spisa. Ker ga nimamo, vam ne moremo istih izračunati. Najbolje bo, da vprašate pri sodišču, kjer vam bodo na podlagi spisa vse razložili. Ne bi pomagalo, da bi vam tu naštevali vse taksne predpise, ki pridejo tu v poštev. Bilo bi preobširno in bi vam težko kaj koristilo, ker si ne bi znali z njimi pomagati.

Prevžitek« od grunta. A. Š. Za pravilno tolmačenje pogodbe bi morali poznati njeno točno vsebino. Tako pa moremo le splošno reči, da ste dolžni izpolnjevati vse obveznosti, ki ste jih s pogodbo prevzeli. Iz pogodbe je gotovo razvidno, ali ste dolžni taščo preživljati, t. j. ji dajati vsega, kar za življenje potrebuje, v skupnem gospodinjstvu, ali pa ste se obvezali ji vsako leto dajati določene pridelke, ne glede na to, kje ona živi. V zadnjem slučaju pač ona lahko poljubno razpolaga s pridelki, ki jih ji morate vsako leto dajati. Prečitajte točno dotično pogodbo, s katero ste prevzeli obveznosti, ali pa jo dajte prečitati kakemu strokovnjaku.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Franz Werfel:

Hotelske stopnice

Dečko, ki je stregel dvigalu, je obupno zastrmel, pa dvigalo je bilo polno. Dosti raje bi bil vozil mlado damo kakor suhi tovor četvorice Angležev, ki so resno čakali dviga.

Francina je držala v rokah važno pismo, ki ga je bila prejela, ko se je vračala iz jedilnice in ga komaj na hitro pregledala. Nič ni še vedela, kaj je bilo v pismu, nobenih besed, nobenih podrobnosti, le to je vedela, da ji prinaša Filipovo srce neskaljeno naproti, in to ravno v trenotku, ko je bilo gotovo, da se ji Gvida osvobodila.

Mlado dekle se je začudilo, da ta odrešilni trenotek, za katerega je v zadnjih sedmih nočeh tako vroče molila, zdaj, ko ji je bil dan, ne vzbuja v njej nobenega močnejšega čuta, nobene krčevitejše sreče. Morebiti treba pripisati temu začudenju in želji po določnejših čuvstvih, da Francina ni čakala na povratek dvigala, ampak je krenila proti širokim, rdeče in debelo pogrnjenim stopnicam, ki so dostojanstveno obkroževale orjaški jašek razkošnega hotela v položnih četverokotih.

Slaviti ji je bilo osvobojenje, kakor si večjega ni mogoče misliti. Še dance — potem ko je bila konec tedna meja negotovosti že domalega dosežena — se je zdelo vsako upanje izgubljeno. In v Francininem jasnem in urejenem duhu so neizprosno vstajale priprave, laži in vse ogabne posledice, ki bi bile potrebne.

Vse je dobro prevdarila. Trda nasproti sebi, to je znala biti. Filip? Nu, skrb zaradi Filipovih pravic jo je najmanj trla. Kaj ima sploh kake pravice do nje? Pravice, s kakšnimi vrlinami in dejanji pridobljene?

Ampak da bi morala lagati svojim staršem, si izmišljevati podle izgovore in prevare, in vse to z jasnim čelom in igrano vedrostjo, kako naj bi bila vse to zmogla! Njeni starši so bili zelo stari, prevzeti otroškoslepe nravne strogosti iz davno minulega časa. Ne da bi se bila Francina proti tej nravni strogosti tudi le v najbolj skritem kotu svojega srca upirala. Docela je soglašala z njo, kakor z vsako trdno opredelitvijo in otežitvijo življenja.

Dasi ni imela o takih stvareh nobenega okorelega mnenja, je bila vendarle vzhičena nad papanom, bivšim cesarsko in kraljevim ministrom, da je preziral sedanjost, prihajal na rojstni dan svojega že davno umrlega, bajnega vladarja k obedu za domačo mizo vselej v slavnostni obleki in — dasi povoda ni z nobeno besedo omenil — obhajal tiho spominsko slavje. Sama je bila veliko premlada, da bi bila gojila proti sedanjosti iz užaljene stanovske ohlosti kakoršnosibodi ogorčenost, vendar ji je bilo odvratno vsako pocenjevanje življenja in se je tako na svoj način postavila času po robu s tem, da je nosila svoje plave lase neostrižene. In vendar je tudi konzervativna dolžina las ni varovala...

Zdaj pa je prišla rešitev! Kar je mogla komaj še pričakovati, ji je Bog naklonil. Ampak tako hitro se je izgubila rjava megla, ki jo je teden dni morila, tako ob sebi umevno je ostalo vse pri starem, tako hitro se je njeno doživetje izpremenilo v odvratne sanje, in še niti sanje ne, da je naglico svojega pozabljenja občutila kakor brezsramnost.

Francina je stala ob vznožju stopnic. Videla je, da so v dvorani že pomikali vkup mize za večerno godbo in ples. Bil je zadnji čas, da izgine. Dvignila je glavo in premerila razdaljo, ki jo je ločila od njene sobe v zadnjem nadstropju. Liki katedrala kipeči prostor je vrtoglavo rasel nad njo. In v višini globočine je visel orjaški venčni lestenec s svojimi motno bleščečimi, tiho zvenčečimi prizmami, in zdelo se je, kakor da bi se v nekem tajinstvenem prepihu njihal.

Spomnila se je na božjo pot, na katero jo je bila nekoč mati, še otroka, vzela s seboj. Sto in več stopnic je vodilo do visoke cerkve v skalnem oklepu. In mati je za neko pokoro po vseh sto stopnicah drsala po kolenih.

Kako brezpomemben je pač utegnil biti greh, za katerega je uboga, vedno molčeča mati na tako pobožen način doprinesla zadoščenje. Časi so se izpremenili in oslabili vero. Ona, Francina, ne bi lezla po sto stopnicah do visoke cerkve po kolenih, pač pa se odreka zložnemu dvigalu in se vzpenja spokorno — vsekakor v svoji najboljši večerni obleki, z golimi rameni in laktmi — po rdeče pregrnjenih stopnicah razkošnega hotela.

Počasi je položila nogo na prvo stopnico.

Pot, ki je bila pred njo, se ji je zdela daljna in težavna kakor samoten vzpon na goro, kajti to minuto ni bilo videti v mogočnem hotelskem stopnišču nobenega človeka, in Francina se je čutila v tem prostoru, za katerega si je naložila, da ga premaga peš, čisto zapuščeno. Pa ni ji bilo premagati samo prostora.

Že kot otrok se je bila naučila, da si je brez sleparstva in slabosti polagala račun. Učila se je, da je vsako sanjarjenje, vsako vzvalovanje nejasnih čuvstev greh, in da zahteva vera redno izpraševanje vesti. Zdaj je bila pa z enim mahom vsa nepregledna zmeda odpravljena, Bog sam se je je usmilil in namesto pravice izkazal milost.

Zdaj tedaj je bila njena dolžnost, preden pahne Gvida za večno v prepad, preden ostane vse za vedno nestorjeno, da — zdaj ima trdo dolžnost, da se še enkrat spomni obličja tega moža. A najsi še tako strogo mrši obrvi in gubanči čelo, Gvido ni imel nikakega obraza!

Francina je naporno strmela na stopnice, da bi izvabila njegove poteze iz preproge. Toda nič drugega ni opazila, kakor svoje lastne ozke in šibko obute noge, ki so — in v tem je bilo nekaj ganljivega — enakomerno stopale pred njo. Onega človeka pa se ni mogla spomniti. Nič o njem ji ni bilo pričujočega, nobena poteza, nobena beseda, samo njegov šepet med tistim nevarnim počasnim bostonom, ki ga je žal plesala z njim.

Ta šepet ni imel nobene vsebine; nobenih laskanj, nobenega ljubavnega snubljenja se ni spomnila. Nič drugega ni bilo kakor »šepet«, kakor veter, nič drugega kakor veter, in kakor veter je šepet z veselo-šiljastim jezikom poljubljal njene uhlje.

Francina je z novim naporom poizkušala pričarati o Gvidu kaj več kakor tisti šušljajoči šepet. Pa — najsi je v naporu vse volje s'iskala zobe — nič drugega ni mogla pričarati kakor brezhibno lutko v smokingu, ki je mogla biti ta ali oni, kdorkoli, samo Filip ne, ki je bil nekoliko debelejši in manjši ko Gvido ali kdo izmed moških v tej hiši.

Povsem smešna je bila lutka, če je sedela brez suknjiča v črnem svilenem, v pasu čezmerno preščipnjenem telovniku. Vrhu tega je sedela v njeni, Francininí, lastni sobi, ki je imela nesrečno številko 517. Sedela je v prvem groznem jutranjem svitanju pred toaletno mizo in si s Francinino cold-cremo utirala beloobli samozavestni kolut, ki ga je imela namesto obraza. Francina je mogla s postelje, v kateri je ležala brez sramu, opazovati ničemurno, natanko početje lutke, kakor da bi bilo vse skupaj zgolj ob sebi umevno.

Odkrito rečeno, se ji tudi ni zdelo nič strašnega, nič takega, zaradi česar bi morala jokati, marveč samo brezpomembno.

To tedaj je bila ljubezen!

In zakaj naj bi bila ljubezen kaj drugega? Ščegetajoč šepet v ušesih! Pijanost, ki jo spremlja zadrega! Obraz, ki je samo nečimurn kolut, pred katerega je mogoče potisniti vsaktero lice!

Pa vendarle se je še nekaj drugega vezalo z ljubeznijo, nekaj zelo resnega in neizprosnega, kar ni imelo ničesar opraviti s smokingom, bostonom, lutkami, šepetajočim vetrom, cold-kremo in praznimi obraznimi koluti. V vseh teh dneh negotove bojazni je bila doživela Francina eno samo resnično sramoto. To je bil nastop v lekarni.

Petnajst minut si ni bila upala vstopiti. Vedno znova je sestavljala besede tujega jezika, ki naj bi jih izrekla, in jih obupno vedno znova razdirala po njihovem zmislu. Predvsem pa je upala, da bo našla v lekarni sivobradega, prastarega lekarnarja, dobrotljivega starčka, kateremu se bo sploh mogoče razodeti.

Potem pač ni stala pred mladim, pa tudi nikakor ne starim lekarnarjem, marveč — kakor ji je dokazovala slabost v njenih kolenih — pred moškim najogabnejših let. Sprva ni spravila iz sebe nobene besede, zardevala bolj in bolj in bila v pašo nesramnim pogledom dišavarja, ki mu ni bilo na mislih, da bi skrajšal njeno zadrego in svoj užitek. Po bobnečem molku je vendarle iztrgala iz sebe najnespodobnejšo vseh besed in bila na tem, da se onesvesti.

Lekarnar, ki je hotel draž tega prizora do dna užiti, je stavil z visokodonečim izrazom zdravniške stvarnosti nesramna vprašanja, svetoval, svaril in se izgubljal čimdalje globlje v nasladne zapletenosti. Ko mu že ni preostalo drugega, je segel po stekleničici z rdečimi kroglicami, o katerih učinkovitosti je pa s kruto naslado izrazil svoj dvom, ter slednjič podal Francini tudi še naslov zanesljive modre žene, otipavajoč pri tem nežno njeno laket.

Če je bila storila greh, tamkaj v lekarni se je spokorila zanj za vse čase. Zdelo se je, da se je nebo samo s to pokoro zadovoljilo, kajti danes se je ipak pokazal uspeh sredstva, ki ga ji je bil s takim dvomom izročil odvratni človek.

Zdaj si Francina ni vedela več kaj očitati. Gvido je bil brezhibni smoking z neznanim obrazom nad ovratnikom, je bil pust, počasen boston, katerega klejasti napev pozabiš prav tako hitro, kakor tisti prepredeni šepet. Včeraj je temu človeku neodprto vrnila že drugo pismo. Sledilo bo pač še tretje in četrto. Seve! Toliko je že vredna! Toda po sedmem ali devetem brezuspešnem poizkusu bo gospod s svojo pismeno vsiljivostjo nehal. Ko se vrnejo starši, ji najbrž niti ne bo treba nadzorovati pošte.

Gredé po stopnišču prvega nadstropja, kjer so stopinje zamirale v debelih preprogah, je bilo zanjo sklenjena stvar, da zdaj Gvido nikdar in v vsej večnosti ni živel.

Z lahkimi in vedrimi nogami se je začela vzpenjati po novih stopnicah, dočim se ji je pogreznil pogled z veliko neznano dobrohotnostjo v Filipovo pismo:

»Moja ljubljena Francina« — je brala — »slednjič sem torej prišel na konja. Za naju dva sem stesal najlepšo bodočnost. S ponosom smem reči, da se imam za svoj nepričakovani uspeh zahvaliti edinole svoji delavnosti, ne pa pokrovitel'stvu. Newyorška banka me pošilja na vodilno mesto v Ženevo, kjer bom ustanovil in vodil evropsko podružnico. Tako bova, moja sladka ljubica, prva leta najinega zakona preživela ob vznožju Mont Blanca. Ali to ni krasno?...«

Neznane dobrohotnosti je bilo konec. Mazljeni zvok Filipovih besed jo je, gredočo po stopnicah, preganjal.

»Sem prišel na konja!«... »Stesal sem nama lepo bodočnost!«... »Delavnost»... »Najin zakon!«... »Ob vznožju Mont Blanca!«...

Gvido je bil brez obraza, ampak Filip ga je imel, natančno takega, kakor ji ga je iz Amerike prinašal njegov pisemski slog. Videla je v vetru polgravajoče plave laske nastajajoče pleše. Filipove sinje oči (sicer najlepše na njem) so ji segale ravno do ust. Ne da bi bila zgenila z glavo, je bila včasih poljubila njegove oči, toda le iz usmiljenja, ker je bila sama tako velika, on pa tako majhen. Ali je imel mož, čegar oči so ji segale ravno do ust, ki je v Ameriki delal kupčije in se o tej »delavnosti« slovesno razpisoval, kakor da bi bili to viteški čini, ali ima tak mož pravico, da je jo tako gotov?! Kdo pa je bil? Ali ni bil razumel zadržanosti in odreke v papanovem obličju ob njegovi snubitvi?

Francina ni mogla dalje čitati ter se je zalotila, da se poganja iz jeze — kakor da bi sama sebi ne imela ničesar očitati — prek dveh stopnic hkratu.

Iznenada se je zdrznila in začela iti počasneje. Velik, sijajno vzravnan gospod v fraku z ogrinjalom ji je prihajal nasproti, po stopnicah nizdol. Preden je pogled ravnodušno obrnila vstran, je opazila trd, koščen modni obraz, ki ga je vzlic vsemu vendarle ljubila, in sivobleseča senca. Gospod je pa s svoje strani pripravljal počasen in učinkovit mimohod.

Za Francino je bil trenotek srečanja skrajno neprijeten in se ji je zdel neskončno dolg. Pridržujoč ude in poglede, kakor bi bili dih, si je mogla zastaviti čudno vprašanje, če imata dve ladji, ki ploveta daleč zunaj na samotnem morju druga mimo druge, tesno s krovom ob krovu, podoben občutek mučne zadrege, kakor ona sedaj?

Gospod je izginil za njo! Vendar je natančno in vsa vdana čutila, da je postal, se obrnil in gledal za njo. Tedaj se je Francina izpremenila in izgubila glavo. Enakomerno kakor konj je stopala v vpregi moškega pogleda, ki jo je odzadaj krepko držal na uzdi. Globoko je sklonila glavo, kakor da bi korakala proti rahlemu odporu izkušeno vojene vprege dalje. Skrivne plašnice so ji na desni in levi slepile oči, ki vendar ne bi bile mogle videti nobenega strašila in vobče nič drugega ne, kakor ponarejeni marmor hotelskih sten. Počasi je postavljala nogo pred nogo, previdno in drobceno kakor mula. Šla je s čisto ozkimi udi. Kolena so se ji često podrgnila med seboj, kakor bi morala korak mleti ko nevidno žito.

Francina sama pred seboj ni mogla tajiti, da ji izsiljena ubranost in meglena brezmiselnost godi, da ji olajšuje hojo. Ko je za njo zopet zadonel gospodov korak in se oddaljil, je skoraj obžalovala, da mora iti dalje brez vezi, prepuščena sama sebi.

Še zmerom je visel venčni lestenec visoko s kupole nizdol. Vsa utrujena je čutila izkušnjavo, da bi pozvonila dvigalu in se dala odpraviti v peto nadstropje v svojo sobo, katere številka je vsebovala število trinajst, če je seštela posamezne številke; tako je bila praznoverno že davno izračunala. A takoj je zavrgla to strahopetno zablodo. Ni bila take vrste, da bi tako izlahka opustila, kar je enkrat sklenila, da bi malo prostovoljno kazen in svojo voljo žrtvovala zložnosti, najsi tudi je — iz katerihsibodi razlogov — žrtvovala človeka, o čegar obrazu ji ni ostalo ničesar drugega v spominu, kakor prazen bel kolut.

Grede dalje, je začela znova čitati Filipovo pismo. Njena nejevolja je izginila: le da je stran, ki jo je bila ujezila, zdaj preskočila. Tedaj ji je padel pogled na stavek, ki jo je tako prevzel, da se je sredi stopnic ustavila:

»Ne zaslužim Te, moja visoka, kraljeva Francina! Visoko si nad menoj kot telo in kri, kot človek in duh. Kako bi mogel od Tebe kaj drugega zahtevati, kakor da mi dovoliš, da Ti služim in Te umevam, dokler živim. — Vse, kar storiš, bo zame večno prav storjeno, pa naj bo oškodovanje, izdajstvo ali celo uničenje moje lastne osebe! Ničesar nimam terjati od tebe. Izročam pa Ti oblast nad mojim življenjem in mojo smrtjo.«

Ne da bi se ganila, je Francina poljubila dobre Filipove oči. Prvič je poljubila te sinje oči (kakor da ne bi ju ločilo morje) s tihim zanosom. Kakšno krivico mu je prej storila! Oh, Filip je s pravo plemenitostjo umeval svoj položaj! Bil je nežen in trden, bil edina zaneslјiva duša, katera jo bo vsikdar ljubila. V svoji čudoviti nežnosti je bil tam onkraj vse občutil. Slutil je vse in si ni ničesar prisvajal. Prepričana je bila, da je bil pripetljaj na skrivnosten način v naprej slutil in da je njegovo pismo odgovor na njen doživljaj. Kako bajne živce je vendar imel Filip, vzlic njegovi »delavnosti«! Vse ve, ne da bi kaj vedel, in večno bo smela zamolčati, ne da bi bila lažnjivka.

Francina je srečna požirala malce solz. Prvič po tolikih dneh se je razklenil mrtvični obroč na njenem čelu. Šele zdaj je z vso močjo občutila polnost miloti, katere je bila deležna. Z odprtimi očmi je videla, kakšnim ponižanjem in mrzkostim je ušla, v katere se je bila pa že skoraj vdala. In Filipovo pismo je izrulo najtanjše korenine njene zablode iz resničnosti, šele njegova silna zaobljuba je ločila zadnje Gvidove sence od njene usode. Zdaj je brezhibna lutka dejansko ležala v najglobljem breznu in težak grob se je gomilil nad njo. Nič se ni zgodilo. Francina pa je bila prosta. Francina je bila zopet Francina.

Z utripajočim srcem se je skokoma pognala po prihodnjih stopnicah. V omami burne iskrenosti je snovala sedaj edinole sliko o stanovanju, v katerem se bo s svojim zaročencem kmalu naselila. V poletu je urejevala sobe in se nežno ozirala na toploto, mir in zadovoljstvo svojega bodočega soproga. Ženeve ni poznala, a bilo je jasno, da njuno stanovanje ne bo smelo biti nikjer drugod, kakor na Quai Mont Blanc, z vsemi okni zroč na jezero. Prizadevala si je tudi verjeti, da je njena ravnodušnost do otrok ozdravljiva lastnost, zaradi Filipa. V njeni bodočnosti ni zijala več nobena razpoka. Za prve dni prihodnjega meseca je Filip naznanil svoj povratek v Evropo. Bila je trdno odločena, da mu do Hamburga potuje nasproti in ga nikdar več ne zapusti. Zanjo je bilo več kakor slučaj, da se je morebiti že danes v Newyorku vkrcal na ladjo.

Francina je z vročimi rokami zgenila pismo. Tedaj je opazila, da leži pred njo na stopnicah zaprta brzojavka. V trenotku usodnega preokreta so ji jo bili izročili hkratu s Filipovim pismom. Držala jo je bila ves čas v rokah, ne da bi bila vedela. Takoj je vedela: Starši!

Oče in mati sta si bila privoščila potovanje na Sicilijo. Sama pa je, naveličana nevesele družbe in strežbe starim, po lastni želji ostala tukaj. Vsekakor je bilo treba trdih bojev, da si je izvojevala zmago te želje. Oče na noben način ni hotel, da bi prebila tu svoj čas popolnoma prosta in brez vsakega varstva. Šele tihim umetnijam matere, žaljivim namigavanjem na izpremenjene razmere in običaje, na splošno emancipacijo in Francinino skorajšnjo poroko se je posrečilo, da se je oče svoji propovedi odpovedal. Občutljiva odpoved, da, to je bila očetova glavna žilica! Toda kako prav je imel topot s svojo zastarelo bojaznijo!

Francina je pričakovala poročilo iz Palerma. Burno je odprla brzojavko. Oddana je bila v Neaplju, odkoder so ji starši naznanjali, da pridejo na povratku v domovino še jutri dopoldne ponjo.

Malo, da ni zakričala. Ta brzojavka se ji je zdela kakor zadnji dar neba. Telesno je čutila, kako se odpravljajo njeni ljubi od vseh strani na pot, da jo osvobode, kakor bi bila v obsedi. Čutila je, kako se trenotek za trenotkom približuje rešitev. Božje usmiljenje je bilo popolno. Samo eno noč je morala še prebiti v tej prekleti sobi, samo eno noč še spati v tej prekleti postelji! Z vsem svojim bremenom se je vrnila v resničnost. Pred jutranje-svežo sliko odhoda se je umaknil zadnji ostanek umazano-sivih saniskih urokov.

»Takoj pospraviti kovčege!«

In zdrvela je po deseti vrsti stopnic.

Na vrhu je zasopljena postala. Ipak je bila malo preveč prisodila svojemu srcu. Tudi oči ji zdaj niso mogle več ločiti obrisov in barv stvari. Vse se je zlilo med seboj. Trenotek je morala postati, počivati, predno bo nadaljevala pot v svojo sobo, zadnji mali kos po hodniku, ki se ji je zdel zdaj tako dolg in težaven.

Nasprotno pa je visel orjaški lestenec v višini njenih oči, to motno bleščeče, rahlo zvenčeče bajno bitje, ki je pritezalo Francinin pogled od prvega dne z otroškimi predstavami. V resnici je njihal v lahnem, čarodejnem zamahu in delal, če si ostreje pogledal, majhne, komaj opazljive kroge. Francina je stopila k ograji stopnišča, zakaj iznenada je čutila potrebo, da bi bila temu blestečemu orjaškemu ptiču, ki je z razprostrtimi krili lebdel nad breznom, bliže.

Ograja, ki je ločila hodnik od strahotne globočine, ni bila visoka. Francina se je mogla z vsem trupom nagniti daleč naprej. In zdaj je gledala — srce se ji je zopet popolnoma umirilo — brez vsake omotice nizdol, videla, kako se je polnila dvorana z mnogoštevilnimi zaznamovanimi ljudmi, in slišala zvoke glasbil.

Sinoči se je bila ob taisti uri z enakim pogledom ozrla v globočino. In tedaj se ji je — včeraj — ukradla v kri čisto tiha vaba:

»Kaj, če bi se zdaj nagnila še bolj in izgubila ravnovesje...«

Takoj pa je bila to izkušnjavo ostro zavrnila. Bila je globočina, brezno, prazen prostor in njegova privlačnost za dušo, ki jo je dobro poznala, ne pa želja, da se konča. Tega se je tako jasno zavedala, da je uporno še nekaj časa kljubovala globočini, predno se je odstranila od ograje... včeraj..

In včeraj je vendarle še imela razlog za obup. Danes je imela pa le še razlog za radost in zahvalne molitve. Francina je blastno začela v sebi iskati hvaležnost, iskati čuvstvo odrešenja in sreče, ki je še pred malo minutami ob Filipovi izpovedi plalo v njej. Toda našla je samo še veliko puščavo, ki ji je šumela v ušesih kakor brezbožno vodovje. Vedno počasneje je naraščalo zvenenje te puščе v njenem sluhu. Toda ni je onesvečalo, ne, nasprotno, izpodbadalo je zločesto ostroumje. Šumela so spoznanja:

»Včeraj sem še nekaj imela. Stisko, boje, slepe! Bila sem bogata. Rešitev me je izpraznila. Tako mi je, kakor da me je danes zadela velika izguba. Sreča se škrebi. In kar sem bila, vendarle nikoli več ne bom, nikoli več...«

Francina je dobro vedela, kako nevarno je, da bi dalje predla to misel o puści. Upam je, da se

Kulturni obzornik

Mauriac in Radek

François Mauriac, eden najmlajših članov Francoske akademije in največji sodobni francoski katoliški prozaist, polemizira v naslednjem članku z izvajanji K. Radeka o zapadni meščanski literaturi. Mauriac, ki mu visoko kvaliteto in mojstrstvo priznava ne le vsa zapadna »meščanska« kritika z izjemo nekaterih slovenskih svobodnih kritičnih genijev, marveč tudi radikalni idejni nasprotniki, kot je n. pr. Ilja Ehrenburg (prim. njegov esej o Mauriacu v knjigi »Vus par un écrivain d'U SSR«) v svojem duhovitem odgovoru stavi boljševiškemu literarnemu teoretiku pogoje, ki jih mora nova ruska književnost izpolniti, če noče, da bo dosegla tisto, po čemer stremi: priznanje »meščanskega Zapada«. Zakaj zadnji kongres sovjetskih pisateljev v Moskvi je nesporno dokazal, da je zapadnjaška, zlasti formalna višina kljub vsemu edini ideal tudi »progresivne« literature.

Z zaprepaščenjem sem bral v Echo de Parisju odgovor svojega dragega sobrata in prijatelja Tharaudja na napade Hasla Radeka proti buržujski literaturi. Napisal je preprost stavek: »Proust se je pogosto zagrizel v to, da je s potrpežljivo natančnostjo opisoval docela povprečne salonske leve, zapletene v dogodivščine, prav tako povprečne, kakor so oni sami, dogodivščine, ki ne zaslužijo, da bi jih človek poročal.« S tem preprostim stavkom Tharaud svojemu nasprotniku vse priznava in tako jemlje dosti pomembnosti tako primernim očitkom, kakor jih naslavlja nanj drugje.

Boljševiki oživljajo večno zmedo med moralno in socialno vrednostjo bitij in med človeško zanimivostjo, ki jo ta bitja predstavljajo za pisatelja. To plat zvona smo drugekrat slišali od dobro misleče strani; in kljub vsemu je za nas sprejemljivo, da je neka duhovna preprostost po zaslugi boljševizma pravično ločila desnico od levice, Radeka od Abbeja Bethléema.

Na svetu je neke vrste narobe snobizem, ki nam nalaga dolžnost, da odrekamo vsako zanimivost človeškemu bitju, ki se nahaja n a d neko določeno socialno ravnino. A vsak človeški stvor lahko vzpodbode nastanek mojstrovin in jih je tudi izpodbadal, to pa že zgolj zaradi ranega dejstva, da je na svetu, da diha, da trpi, da ljubi, da sovraži; pa naj bo to pod marmornatim opažem hotela Guermantes, v sobi kokote Odette Swannove, na tleh kuhinje Grandetjevih ali v ubogi koči v Yonvilleu, kjer se izčrpava Emma Bovaryjeva. — Strašna je misel, da živimo v času, ko je treba vsak dan klicati v spomin te osnovne resnice.

Tharaud gre tako daleč, da priznava Radeku, da ljudje smejo umetnika zanimati samo, v kolikor izhaja iz skupnosti vsega človeškega. »Na primer,« pravi Radek, »Henry Deterding, kralj petroleja, ne zasluži, da bi ga človek slikal razen, v kolikor se je angažiral v svoji borbi proti Standard Oilu ali proti Sovjetski Rusiji.« In Tharaud odobrava: »Vse to se mi zdi pravilno.«

Vse to se mu zdi prav! Zatrdno, če bi pisali roman o kakem Henryu Deterdingu, bi ga naslikali t u d i v njegovem poklicnem življenju: odnose njegovega poklicnega življenja do njegovega notranjega življenja, do njegovega preprosto človeškega življenja, konflikte, ki jih ti odnosi lahko izzovejo — to je prava snov za roman ali za dramo. Racine je to slutil, ko je študiral strast kakega Tita ali Nerona. Kazati ljudi samo v javnih in uradnih dejanjih njihovega nehanja? Prav toliko bi bilo vredno, če bi človek oblačil mannequine, lutke. Prav tako bi bilo, če bi Radek stavil muzej Grévin* v vzgled kiparjem nove Rusije.

O, predobro razumemo, zakaj nimajo Gogolj, Tolstoj, Turgenjev, Dostojevskij nobenega naslednika v deželi, ki je stala na čelu evropske literature. Toda, če naj se nekega dne ta naslednik rodi, če je kako zrno ruskega genija moglo vzkaliti ob strani sovjetskih nasilij, če mu bo uspelo, da se razraste, da da svoj cvet in svoj sad, ne bo to ne cvet ne sad, kakršnega si predstavlja Radek.

Balzac, Proust sta iskala človeških osnov v prerezu družbe svojega časa. Vsako socialno stanje, tudi proletarsko, ustvarja družbo. Te, katera se gradi zdaj v republiki Sovjetov, ne poznamo. Vse dotlej, dokler ne bo dala svetu velikega pisatelja, je ne bomo poznali. Kajti, ni drugega pričevanja, ki bi kaj veljalo, kakor pričevanje pisateljev. Vsi popotniki so nas razočarali: ali niso ničesar videli, ali pa niso delali drugega kakor gledali; poročajo nam videze; spoznali pa niso ničesar, kar je za njimi.

Človeka ni moči znova ustvarjati. Politična in socialna revolucija ga oblikuje, a ga ne ustvarja nanovo. Vnaprej pozdravljam tistega neznanega Prousta, ki danes morda v kakem izgubljenem mestecu Rusije študira to človeštvo, o katerem mi ne vemo ničesar, razen da bridko trpi. Za tega Prousta je zanimivo vse, razen kar je uradnega in konvencionalnega. Zanj ni nič prenizko; noben človeški tip se mu ne zdi povprečen; vsak dogodek je vreden sporočila, v kolikor je odkritje; ta Proust spravlja v žitnice neizmerno žetev tega, česar Radek ne mara; in nekega dne bo sovjetski Rusiji vrnil to, kar mu je sovjetska Rusija nehote nudila. Postavil bo iz tega pred svet njeno pravo obličje.

Ne, nič, kar je spontanega, ne ostaja tuje temu pisatelju, ki se to rodil. On ne prezira ničesar, razen gesel. Geste ga zanimajo kot geste, marke kot maske. In na praznem prostoru, ki je na njegovem rokopisu namenjen geslu, je morda že napisal zlato pravilo, katero nam je dal André Gide na prvi strani »L'Immoralista«: »Skozi in skozi nisem skušal ničesar dokazovati, temveč dobro slikati in svojo sliko prav osvetliti.«

* Pariški tako zvani »Wachskabinett«.

H. Schomaker:

Deček Ben

Ob vznožju pogorja je Ben Sortino zlezel s svojega mezga, ki je bil otovorjen s košarami, in se vzpenjal za prepoteno živaljo po kameniti stezi. Nad seboj je videl s snegom pokriti gorski vrh, katerega je moral prekoračiti, da dospe v domačo vas.

S svojimi ostrimi, svetlorjavimi očmi se je Ben razgledoval na vse strani. Če se Enrico Mascari skriva v gorah, kar so dobri znanci Benu zatrjevali, bo težko, če ne nemogoče uiti njegovemu krvnemu maščevanju. Enrico je slovel po vseh bližnjih vaseh, da njegova puška nikdar ne zgreši, a zaradi njegove divjosti so se ga vsi bali. Ampak Ben, najsi je bil še deček, se Enrica ni bal. Bal se ga je tem manj, ker ni imel s seboj ne puške ne drugega orožja. Samo pračo je skrival v kamižoli, kakor David, zmagovalec Golijata; samo da Ben ni mislil na to, da bi pračo uporabil proti Enricu. Doli ob morju se je zabaval s tem, da je metal gladke kremenovce pó vodni gladini, kjer so skakali prek penečih se grebenov kakor žejne ptice in plesaje izginjali v dalji na dno.

Bilo je jasno in mrzlo v gorah. V dolini so puhtele megle kakor kalne, rumenkaste pene. Na vzhodu je stalo sonce, orjaško in krvavordeče, v megleni steni nad morjem. Zdelo se je, da šika in šumi kakor razbeljen kolut, ki ga vtaknemo v mrzlo vodo.

»Če te sreča Enrico,« je mislil Ben gredé na očetove besede, »potem beži, če ti bo mogoče. Ako ne, pa glej, da ne onečastiš svoje družine s sramotno, bojazljivo smrtjo.«

Žalosten smehljaj je igral na Benovih deških ustnicah. Kakšno nezmiselno sovraštvo! Ni mogel razumeti. Njegov ded je izkrvavel pod bodalom enega Mascari,ev, morilcu je njegov oče s krepelom raztreščil glavo, Benovega najstarejšega brata Giuseppa je zadela v prsi Enricova krogla, da se je vlačil vse življenje z ohromelim telesom. Benov oče je ugonobil Enricovega brata dvojčka. Kaj je tedaj čakalo Bena, če je Enrico prežal nanj v gorah?

Mezg je hropel pod tovorom z ribami napolnjenih košar, in Ben si je neprestano brisal znoj z obraza, dasi je bil tak mraz.

Kmalu po opoldnevu je nekaj ostro siknilo tik mimo Benovega levega ušesa. Sledil je pok.

Ben je dvignil glavo in se previdno ozrl na vse strani. Izza skale pred njim se je svetlikala puškina cev. Ben je gledal naravnost v cev.

»Ali si ti, Enrico Mascari?« je zaklical s svojim jasnim glasom.

»Menda si nor, da se mi postaviš tako naravnost pred puško,« je koril Enricov premolkli glas. Vzravnal se je za skalo. Bil je velik, zavaljen in je nosil rjavo, razmršeno brado, v kateri bi bili mogli gnezditi ptiči, tako divje in bujno mu je rasla. »Streljal sem najprej mimo tvoje otroške puhle butice — razumeš, fantè? Nisem te hotel takoj pihniti. Kakemu Sortinu ne gre pripraviti lahke smrti.« Kratko in porogljivo se je zasmejal.

»Ne bojim se ne tebe ne smrti, Enrico,« je rekel Ben s krotkim glasom, »ampak tebi se je menda zdelo potrebno, da se skrješ pred menoj, ki nimam nobenega orožja, za skalo.«

Veliki mož z naperjeno puško v rokah se je jezno zagrohotal, a iz smeha je zvenela negotovost in zadrega.

»Dobro, spoprimiva se,« je zarenčal in vrgel puško na tla.

»Motiš se, Enrico, ne bom se boril s teboj,« je rekel Ben. »Sicer bi bil tudi boj preneenak. Hotel sem le s teboj govoriti, zato sem se odpravil sem gori v gore. Doli sem te iskal na domu, pa so mi rekli, da te ni, da si v gorah in da mi boš pač kje prekrižal pot. Dovoli, da pridem k tebi in sedeva vkup.« Pri teh besedah je Ben že krenil proti Enricu, ki ga je osupnjeno in nezaupno opazoval. Iskal je v dečkovem obrazu in videl, da je lep in zaupljiv.

»Bodi,« je mračno zamrmral. »Povej, kar imaš povedati, fant, ampak drugega ne bo, ko izguba časa.«

Sedla sta na skalo. Ben se je nagnil, prijel trdo, umazano roko smrtnega sovražnika in jo poljubil. Enrico mu je sunkoma iztrgal roko, v njegovem obrazu se je zrcalila osuplost.

»Glej, poljubil sem tvojo roko, Enrico,« je rekel Ben tiho in ga žalostno pogledal. »Ne sovražim te, čeprav me nameravaš ubiti. Tudi potem te ne bom sovražil... Ne morem razumeti vašega sovraštva, ne tvojega sovraštva, Enrico, ne sovraštva mojega očeta. Zakaj se med seboj ubijate? Tega ne veste, nihče tega ne ve, pa čeprav nihče ne more najti za to pametnega vzroka, se vendar sovražite in morite med seboj... Ne pravim tega zaradi sebe, Enrico; kar se mene tiče, ne bi maral, da mi prizaneseš, ne bojim se smrti — če bi moja smrt mogla pogasiti to sovraštvo, bi rad umrl...

Jaz sem še deček, Enrico, ti pa mož, odpusti mi, da sem vse to govoril — storil sem to le zato, ker te ljubim. Že zmeraj sem bil mislil na to, da bi se srečala in bi mogel govoriti s teboj. Moj oče mi ni bil hotel dovoliti poti čez gore, a jaz sem hotel in ga pregovoril.«

Ben je utihnil. Pred njima je blestel snežnobeli vrh gore. Visoko v sinjini je orel rezal svoje veličastne kroge.

Ben je vstal, stopil po Enricovo puško, ki je ležala ob strani, in jo položil možu na kolena. Potem je krenil počasi proti svojemu živinčetu in se pripravil na odhod.

Enrico je skočil na noge in mračno gledal za dečkom, ki se je mirno kretal pred njegovo puško.

Zdaj je prišel Ben s svojim mezgom proti njemu. Segel je v nederje in izvlekel pračo.

»Ali te smem prositi, Enrico, da neseš to pračo svojemu fantku kot moj dar? Je edino, kar premorem.« In stisnil je molčečemu možu pračo v roke.

»Zbogom, Enrico!« Ben se je smehljal, pokimal in vodil živinče navzgor, proti vrhu.

Enrico je strmel za mladcem kakor za čudom. Dvignil je puško, pomeril, a sprožil ni.

Vitka Benova postava je izginila za skalno steno. Enrico je še nekaj časa stal in zmajeval z glavo, nato zaklel, se obrnil in se spustil nizdol proti dolini. V desnici je nesel puško, v levici pa Benovo pračo, Benovo darilo za njegovega sinka.

Joža Herfort:

Življenje v bičju

V pozni jeseni, ko že mraz pritiska, se umaknejo ljubki stanovalci bičja v toplejše kraje, posebno liske gredo v velikih jatah zimovat v južnejše pokrajine, vendar ne gredo daleč. Veliko jih ostane v Dalmaciji in na toplih obalah jezer ob Sredozemskem morju. Ko potrka pomlad prav rahlo na prsi matere zemlje, se vrnejo spet v stara selišča. Tedaj si tudi tukajšce zvijejo lepa košaricam podobna, globoka gnezda, v katera znese samica 9—9 rumenorjavih, gosto rjavopikastih jajec. Ljubki drobni piški, ki se izvale, kot pri vseh kokoših 21. dan, so popolnoma črni in gredo takoj za materjo. Dober mesec kasneje se pripravi mati na drugo gnezdo, ki ima običajno manj jajec kot prvo. Druge piške vodijo stari in otroci iz prvega gnezda skupno na pašo. Vsa družinica, stara z mladiči obeh gnezd, je tako ljubka slika, da jo težko pozabiš.

Vodna gladina, v ozadju stena trsa, oblački po nebu; ogledovaje se v vodi, počasi plovejo. Sonce se igra z valovi, tam pa, kjer je lokvanj odcvetel, kjer posedajo po velikih listih žabe in kjer zori semenje vodnega rastlinja, kjer je polno žužkov, kjer so komarji napolnili stoječo vodo s svojo zalego, je ljubka družinica s črnimi otročički. Starejši bratci iščejo mlajšim, šibkejšim, hrane, oče in mati pazita na vse. Pomisli, koliko koristi ena sama družinica, ki uniči na dan brezštevila ličink nadležnih in nevarnih komarjev! Ne samo korist, okras naših voda, ljubkost teh ptic te mora ganiti, da postaneš veren opazovalec narave, da živiš z njo.

Bičje in ločje se je umaknilo reki. Na bregovih je rasla sveže zelena trava, vrbe so se pokojno sklanjale nad mirno vodo. Daleč naokoli ni bilo nobene ptice, vse je bilo mirno, tiho. Sredi reke se je pokazala iz vode temna točka, kmalu si prepoznal — ponirka. Kot čep je plaval, ptič iz plute... Nič ga ni motilo (pokimaval je z glavo in ljubko plaval. Čisto blizu k bregu je prišel, videl si mu srebrnosojne prsi, pa rjavkasti hrbet. Glava mu je bila okrogla, oko majhno, živo; kljun trioglat šiljast. Telo majhno, s perjem vred ga je bilo za pičlo pest. Ustvarjen je za življenje na vodi, ona je njegova zaveznica in hranitelj,ca. Voda hrani polno majhnih rib in ribic, žab in žabic, vodnih žužkov in druge drobnjadi, s katero se hrani ponirek. Lovi jih, vedno potapljajoč se, urno veslajoč s svojimi krpastimi nožnimi vesli in zamahovaje s kratkimi krili gre kot pšica urno po vodah.

V sončnih urah se igrajo po površju, če jih kaj vznemiri, se urno potepe; prej še mirno plava pa brž utakne glavo v vodo, se prekopicne in pozene v zavetje voda. Prišel bo na površje, samo kljun bo pomolil iz vode, da dobi spet svežega zraka, morda bo pogledal z vso glavo, med bilkami in listi je sploh ne boš opazil, on te bo pa mirno gledal, pa smuknil v ugodnem trenutku spet pod vodo.

Na pomlad, ko so mladi ponirki, ko mladi paglavci prvič zamigajo s svojimi repkom, tedaj so gladine ljubkosti polne. Starka je prišla z mladiči, komaj so znali plavati, k bregu. Tam je hodila in brozgala po blatu, mladi so pa pobirali črvičke in ličinke, katere so plavale na vrh.

Ko so se najedli, so se šli sončit na mamičen hrbet. Niso mogli splezati na »visoki« hrbet starkin, pa je zaplavala podnje in jih enoslavno dvignila na hrbet. Ko se je naveličala, je splavala, se potopila in drobna deca je spet plavala. Kmalu so se navadili potapljanja in vseh vodnih umetnosti, igrali se s soncem in vodo, če jih je pa kaj vznemirilo, so plašno pogledali pa — smuk v vodo.

Frlaučku Gusti ma beseda

Sej jest sm dobr vedu, de se da use nardit. Sam znat se more, pa gre.

Kene, leta in leta se že kunštvaja, kuku b se tem bogem Dulejnem pumagal iz nhne reušne. Use se je puskusl, pa use skuz ni nč zalegl. Dulejnci sa ud dneva du dneva bl hujšal. Zadne čase jh je prou sam še kust pa koža. Noja, pa tiste cujne, ke jh maja še na eob. Res sa uredn usmilejna.

Gespodo je že začel vorng skrbet, kua boja naredl z Dulejnako, če na bo nubenga Dulejnca več pr žeulejn, ke če u šlu še en čas tku naprej, more bt ush konc.

Pa sa ta peru puskusl iz kmečka zaščita. Tu ni bla slaba misu. Kene, če kmete na bo treba dougou plačvat, bo mou hmal gnarja ket čepin. No, pa se tu ni ubnesl. Dulejnci sa še čezdalj bl hujšal. Za kua sa hujšal, pa na vem. En sa rekl, de ta narbl gvišn zatu, ke jm ni tou nubedn več nč dat na puf. Drug sa pa spet drgač guvurl. Sej na jezike ni dost za dat. Dulejnci boja sami še ta narbulš vedl, ki jh čevel žul.

Ke je gespoda sprevidla, de Dulejnem iz kmečka zaščita ni prou nč pumagan, sa pa puskusl neki iz moka manipulirat. Dulejnem sa tli na usaka viža pumegat, pa nej kušta kulker če. No, pa se, žalibog, tud moka ni ubnesla. Dulejnci sa hujšal kar naprej in naprej. Usak dan sa bli bl kumern.

Pa puskusma še iz sadjem, je rekla gespoda. Sadje jm pa mora pumagat, če b jm na tou. Te dulejnske reušne na morma več gledat. Nas preveč erce buli. Tu nam je ja za scagat, če u šlu tku naprej.

Pa tud sadje ni Dulejnem pumagu. Še bl sa hitel hujšat, kokr preh. Zdej s pa gespoda ni več vedla pumagat. Mal hedu ji je blu res, ampak učas se že kašna reč tku zahumata, de ja pr ta narbulš vol na morja več udhumatat. U takem slučaje je še ta narbl pametn, če se vrže flinta u kuruza in pučaka, de človek kej bl pupraunga u glava pade.

No, pa h sreč ni blu treba douh čakat. Kar gespod ni tlu u glava past, je pa višnagorskem použe — prouzaprou Použarjem h sreč, še preden sa Dulejnci konc uzel, u glava padl.

Pa kuku je bla ta reč ajnfoh. Kdu b s mislu? Ena hiša uma sezidal za smučarje na Použevem, ker se bo dubu not prima cviček, pa tud kej za prgriznt, pa uja Iblančani kar drl h nam na Dulejnsk. Pa ne sam Iblančani, ceu svet bo tle. Gurejnci uja mel pa figa, ke s sojem snegam taka voda delaja, de b človk hmal mislu, de na celmu svete ni tacga snega, kokr na Gurejnskem. Tku sa s mislel Použari, s hitr rukave zavihal, u roke plunl, pa je bla hiša fertik. Pa kaj b reku hiša, nebutičnk b lohka reku. Sam de bo u nebutičnke na Použevem use velik cnej, pa točnejša pustrežba, kokr u iblanskem nebutičnke. Tu sa ja pa še pusebn dobr Použari pugruntal, ke sa dubl tud gespuda dohtarja Dularja, ke maja tud radio čez, na soja roka. Gespud dohtar Dular uja lohka pustl še maja mesca, ke bo u Iblan že use u rožcah, pa na Gurejnskem tud, prpoudvat u radio, de je na Použevem smuka idejalna, pršiča dva metra in tku naprej. Tu bo tulk zalegl, in tku ulekl Iblančane nase, de uja ve gnar, kar ga še mama, znusil dol na Dulejnsk. In Dulejnci uja spet na kojn, kokr so bli u bulšeh časeh.

Na ta viža se pumaga sojmu bližnmu, ne pa s tistem anketam, kumferencam in drugem takem brklarijam, ke sam gnar kuštaja, na nucaja pa nubenmu nč. Tist glih na morm rečt, de nubenmu na nucaja, ampak revežem pa gvišn ne.

Dulejnci sa zdej že iz šlamastike. Pa kumu se maja prouzaprou za zahvalt? Kmečk zaščit gvišn ne, mok in sadje tud ne, ampak sam SK Použe. Zatu Buh žiu Použarje! Smuk! F. G.

UGANKE

Rešitev Črkovnice.

Nizozemska, Alah, jelenovec, botrina, omotica, Levstik, Jagodina, enačaj, jahanje, element, poročevavec, omed, evica, domovina, Ljubljana, Jeruzalem.

Najbolje je pod ljubo domačo streho.

Steber.

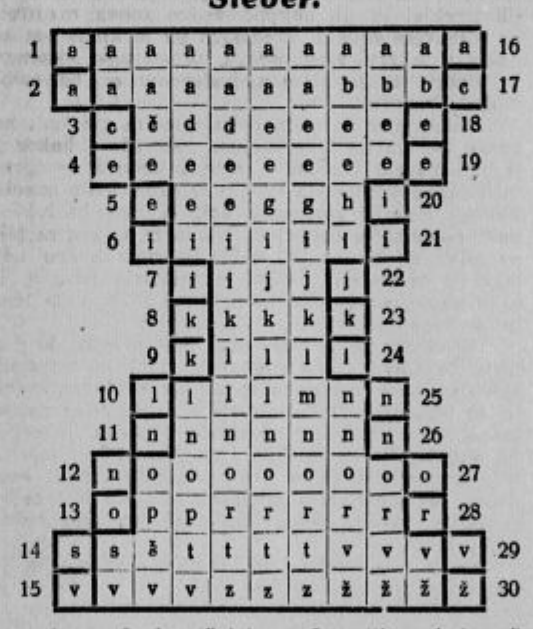

1. vez, 2. slovnični izraz, 3. rastlina, 4. domača žival, 5. krogla 6 žensko ime, 7. svetopisemska oseba, 8 rastlina, 9. žensko ime, 10. del telesa, 11. možko ime, 12. podoba, 13. mesto v Jugoslaviji, 14. oblačilo, 15. upor, 16 orodje, 17. žensko ime, 18. hrana, 19 doba, 20 reka v Avstriji, 21. znanost, 22. doba, 23. bolezen 24 železova tvorba, 25. vulkan, 26. krma, 27. žensko ime, 28 vir 29. del leče, 30. ovoj.

Srednje črke v skupino! Ob robu dobiš pregovor.

Šah

Mednarodni šahovski turnir v Moskvi ima sedaj že določeno tisto udeležencev. Od inozemskih mojstrov bodo igrali: Capablanca, Flohr, Lasker, Lilienthal, Mensikova, Pirc, Stahlberg in Spielmann, od domačih pa Botvinik, Romanovsky, Löwenfisch, Rabinovič, Bogatirčuk, Alatorcev, Lisycin, Čehover, Rjumin in Kahn. Turnir bo trajal en mesec, in sicer od 15. februarja do 15. marca. Kdo bo zmagal, je težko reči, največ izgledov pa ima Botvinik, ker bolje pozna igro svojih devetih rojakov in ker bo igral doma. Inozemski mojstri bodo vsekakor imeli težje stališče.

K hestinškemu turnirju moramo pripomniti, da smo dali Botviniku pol točke preveč, ker je partijo z Michelkom samo remiziral. Dosegel je isto število točk kot Lilienthal in je z njim delil peto nagrado. Kljub slabšemu uspehu pa je Botvinik napravil v Hastingsu lep vtis in se je o njegovi igri Capablanca zelo pohvalno izrazil.

Iz turnirja v Hastingsu prinašamo danes naslednjo partijo, v kateri je Flohr premagal svojo rojakinjo gdčno Menšikovo.

Menšikova—Flohr

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sg1—f3, b7—b6; 4. g2—g3, Lc8—b7; 5. Lf1—g2, d7—d5 (ta poteza je najbrž boljša kot pa d7—d6, ali celo c7—c5); 6. 0—0, Lf8—d6? (Flohr eksperimentira. Pravilna poteza je Lf8—e7); 7. Sb1—c3, 0—0; 8. Sf3—e5, Sb8—d7; 9. Lc1—f4, Dd8—e7; 10. Sc3—b5? (tukaj bi Menšikova z Dd1—a4 prišla v prednost. Z narejeno potezo pa ne doseže ničesar), a7—a6; 11. Sb5×d6, c7×d6; 12. Se5×d7, De7×d7; 13. c4×d5, Lb7×d5; 14. Dd1—d3, Lb7×g2; 15. Kg1×g2, Sf6—d5 (črni je dobro prestal otvoritev in je celo v mali prednosti, ker je pozicija belega kralja oslabljena); 16. Lf4—d2, f7—f5; 17. e2—e3, Tf8—c8; 18. Tf1—c1, Dd7—a4! (prepreči močno potezo Dd3—a3); 19. b2—b3, Da4—d7; 20. Tc1×c8, Dd8×c8; 21. f2—f3, Dc8—b7; 22. Dd3—e2, Ta8—c8; 23. Ta1—c1, Tc8×c1; 24. Lb2×c1, b6—b5; 25. Lc1—d2, Db7—c6; 26. De2—d1, h7—h6; 27. h2—h4, Kg8—f7; 28. Kg2—f2, Kf7—e7; 29. Dd1—c1, Dc6—b7 (črni seveda ne menja, ker njegova dama izvaja hud pritisk na diagonali a8—h1); 30. Dc1—c2, Ke7—d7; 31. Kf2—e2, Sd5—f6 (črni pripravlja vdor na kraljevem krilu); 32. Ld2—e1, g7—g5; 33. h4×g5, h6×g5; 34. a2—a4 (tudi z boljšimi potezami se partija ne da več rešiti), g5—g4; 35. f3×g4, Sf6×g4; 36. Le1—f2, Db7—g2 in Menšikova je odnehala, ker izgubi figuro. Na Ke1 pride Dh1+ poleg S×f2.

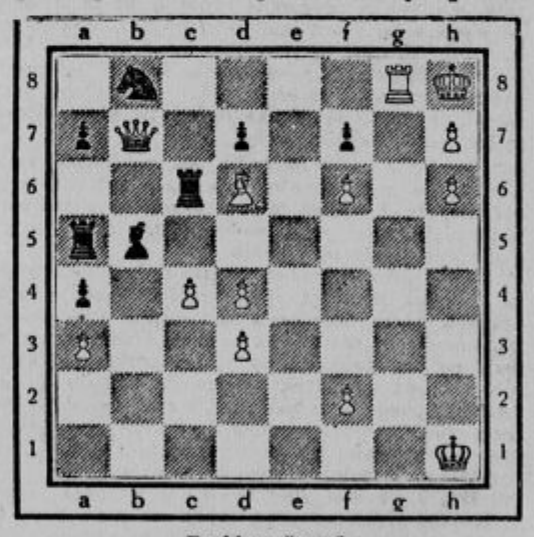

Problem štev. 3.

C. Weyding.

Mat v treh potezah.

Črni: Kh1, Ta5, c6, Lb5, Sb8, P: a4, a7, d7, f7 (9 figur).

Beli: Kh8, Db7, Tg8, Ld6, P: a3, c4, d3, d4, f2, f6, h6, h7 (12 figur).

bodo odprla kje kaka vrata, da bo iz sobe stopil gost, da pride mimo sobarica, strežaj. Krčevito je prisluhnila za kakim korakom. Že sam korak bi zadostoval, da jo odtrga od ograje in jo voljno odvede v njeno sobo.

Pa nič se ni genilo.

V globočini bleščečega jaška pa je udaril jazz. Stokanje saksofonov, stisnjeno hropenje pločevine, iztepanje tolkačev se je zbiralo tu gori v lasten jek kakor strahotna menažerija. Krog njihajočega lestenca pa je brnel potuhnjeni šepet nevidnega mrčesa. In spodaj se je začela onemamna lenokrvnost plesa.

Francina se je stresla. Med opičje plezajočimi tvoki je menila zdaj prepoznati plehki boston, ki ni bil nič drugega, kakor napev velike puščobnosti, ki je prevladovala v njej, ki je vse prevladovala. Še enkrat je slabotno poizkusila, da bi se odtrgala od ograje, a že je bil vsak prst z lastnimi ščegetajočimi verigami prikovan. In samo pot naprej je ostala prosta. Tedaj se je vdala.

Pa že je rastla iz brezbožne hladnokrvnosti, pušče, smrtna objest. In tej objesti se je zdel zrak gosta prvina like vode in brezno neslno. Z dvema plavalnima zagonoma bi morala doseči zlati svetilnik...

Zakaj ni stopil noben gost iz sobe? Zakaj ni utlo mimo kakega človeka? Zakaj se po prostranih nadnikih hotela ni usmilil s človeškim odmevom noben korak?

Veliki parnik Hamburg-Amerika-Linie se je z votlimi klici siren na pomoč prebijal skozi meglo.

Vlak je zapustil Rim in kakor blazen hropel skozi noč.

Pa Francine ni moglo nič več rešiti.

Sport nekdaj in danes

Vedno se je vršil boj med starimi in mladimi, tako se vrši še danes in se bo menda vršil vse dotlej, dokler bo še kako človeško bitje na zemlji. Zato ni čudno, da stara generacija nima pravega smisla za sport, akoravno se pojavlja v tolikšni meri po vsem svetu in akoravno spada sportno gibanje med najširše pojave današnjega časa. Pa jim tega ne smemo prav nič zameriti, kajti oni so preživljali svoja mlada leta pod čisto drugimi okoliščinami kakor današnja mladina. Da bi se morali sedaj, tako rekoč ob zatonu svojega življenja, baviti s sportom, ki je svojstveno mladinskega značaja, menda niti najbolj navdušenemu sportniku ne pride na misel.

Sport prodira dandanes v mesta, trge, da, v zadnjih gorskih vaseh že vidimo sportnike. So še tu pa tam proti sportnemu gibanju, vendar imajo današnji sportni organizatorji neprimerno lažje stališče v tem pogledu, kakor so ga imeli oni idealni delavci na telovadnem polju pred 25 leti. Dobro mi je v spominu, kako težko je bilo tedaj orati ledino in koliko truda je bilo pri ustanavljanju telovadnih odsekov. Koliko muje je bilo treba, da se je tedaj pripravilo očete in matere, da so dovolili svojim sinovom sodelovanje v telovadni organizaciji. Z glavami so majali, češ, kaj je tega treba, kaj bo le-to dobrega prineslo. Edino prepričanje, da se na ta način odtegne mladina gostilni in slabi družčini, jih je pripravilo do tega, da so se vsaj malo sprijaznili s telovadbo.

Kako pa je v tem pogledu dandanes? Kakor sem že omenil, se dobijo še danes ljudje, ki so proti sportnemu gibanju, vendar je to v primeri s predvojno dobo tako malenkostno, da skoraj ni vredno omenjati. Toda nekaj drugega je danes. Idealnih delavcev manjka na vseh koncih in krajih; idealnih delavcev, kakršne pozna predvojna doba. Ako bi imeli še teh zadosti, potem bi danes naš sport malo drugače izgledal kakor izgleda. Tu pa je velika rana, ki jo je zasekala svetovna vojna in se zdi, da se ne zdravi, ampak postaja vedno večja. Ljudje so postali egoisti, zastonj neče nihče ničesar napraviti, vsakdo hoče že za najmanjšo stvarico plačilo. Pri pravem sportu, kjer ni profesijonalizma, pa je treba pač delati zastonj in zato se število idealnih delavcev vedno bolj krči in če bo šlo tako naprej, bodo ostale sportne organizacije brez voditeljev, brez trenerjev ali si bodo pa morale najeti plačane trenerje. V tem pogledu bo treba veliko dela in zopet dela, kajti ta rakrana se je že močno ukoreninila v sportne in druge organizacije. Le-te bodo morale napeti vse sile, da se to zlo čim prej iztrebi iz vseh amaterskih organizacij.

Na deželi tupatam še vedno slišimo ugovore proti sportu, češ, da kmetskemu fantu ali dekletu ni potreben, ker sta itak ves dan na polju, na svežem zraku. Zlasti starejši ljudje ne morejo razumeti, kako korist naj ima kmetska mladina od sporta. Saj je vse res, da se ravno kmetski fant ali kmetska dekle več kot preveč razgiblje pri svojem opravilu. Toda onadva ne potrebujeta sporta toliko zaradi zdravja, kakor zaradi lepega nastopa, prožnosti, gibčnosti in končno zaradi razvedrila. Dalje odpravi sport hibe, ki jih dobi kmetska mladina pri enostranskem vsakdanjem delu. In končno vas vprašam: Ali naj bo sport samo za gotove ljudi in za gotove sloje? In ali nista naš kmetski fant ali naša kmetska dekle prav tako potrebna zabave kakor kak meščan? Ali naj bo naš delavec samo za tovarno? Ravno ti ljudje, ki so steber naroda, morajo biti najbolj zdravi, najbolj sveži, najbolj mladostni. Zatorej delavska in kmetska mladina ven na zrak, na solnce, v vodo ter uživaj naravo, ki jo je nebeški Oče tako lepo ustvaril za vse.

Kaj treniraš in kako, je končno vseeno, samo, da se dosti giblješ na zraku. Pozimi je brez dvoma najbolj zdrav in tudi najlepši sport smučanje, ki je zajel dandanes že najširši krog ljubiteljev bele narave. Poleti pa je seveda najbolj razširjeno kopanje in plavanje. Izborna in izredno zdrava je turistika. Poleg tega pa imamo še polno drugih sportov, katerih se lahko oklene naša mladina. Izbere je toliko, da vsakdo lahko dobi nekaj primernega; za vsako starost in za vsak spol je danes vaj več ko dovolj. Zato bi bila velika škoda, da, naravnost greh, če bi puščali v nemar telesne vaje, ki so za naše zdravje nujno potrebne. Če se dobijo ljudje, ki bi vas odvračali od sporta, jih kratkomalo zavrnite: Mi si hočemo s sportnimi vajami krepiti svoje zdravje, največji zaklad, ki ga more imeti človek, hočemo pa ostati tudi prožni do visoke starosti.

Neki irski postajenačelnik je zlasti pazil na to, da so bili njemu podrejeni železničarji čedno in snažno oblečeni. Opazil je, da eden izmed skladiščnih delavcev vsak dan prihaja na delo bolj umazan. »Fergus,« ga je nagovoril, »kako to, da je vaša srajca vsak dan bolj umazana?«

»Ni moja krivda, pač pa ženina. Dobila je nekje delo in nima časa, da bi se brigala zame.«

»Kakšno delo pa ima?«

»Perica je,« je pojasnil Fergus.

Obnova kreditnega gospodarstva

Položaj Narodne banke - Vrnitev deviznih kreditov - Znižanje odstotka kritja

»Slovenec« je v soboto prinesel dosloven tekst govora sedanjega finančnega ministra g. dr. Stojadinoviča v Narodni banki glede vrnitve inozemskih kreditov Narodne banke.

Naša Narodna banka si je namreč v letih 1931 in 1932 izposodila pri prijateljski Francoski banki in Banki za mednarodne obračune v Bazlu znatne kredite v devizah, katere je porabila za okrepitev devizne podlage, da je tako lahko vzdrževala v primeri s celo nekoliko naraščajočim obtokom bankovcev zakonito kritje. Pripominjamo, da se po zakonu o denarju z dne 9. maja računi kritje takole: podlaga v zlatu in devizah, ki se lahko izpremenijo v zlato, mora znašati 35% v obtoku bankovcev in obveznosti, ki so takoj plačljiva, torej po vidu (v te obveznosti spadajo: državne terjatve, žirovni računi ter razni računi), 25% pa mora znašati kritje obtoka bankovcev in obveznosti po vidu v samem zlatu. Zaradi slabih izkušenj z devizami je Narodna banka vedno prehajala na to, da je podlaga, ozir. kritje sestojalo samo iz zlata. Omenjena izposojila je Narodna banka vodila med pasivi v postavki: obveznosti z rokom. Tako smo imeli n. pr. v zadnjem izkazu za 15. januar tole sliko, zaokroženo v desetinah milijonov Din: aktiva: podlaga 1930 milj. Din; pasiva: bankovci v obtoku 4260 milj. Din, obveznosti po vidu 1050 milj., skupno 5310 milj. Din, obveznosti z rokom 920 milj. Din. Kritje se sedaj računa takole: obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5310 milj. kritje ali podlaga 1930 milj. Din, torej 36.29% one vsote, za katero mora biti kritje. Zato se govori o kritju dinarja, da znaša 26.29% in tako dalje. Zakonito določen odstotek kritja mora znašati po prejšnjem zakonu 35% in je bilo torej faktično kritje le malo višje kot zakonito. Zato tudi banka ni mogla razviti večje in živahnejše delavnosti v korist našega gospodarstva.

Toda kritja faktično ni bilo toliko, kajti upoštevati je treba, da je bila banka tudi dolžna znatne vsote inozemstvu, katere so bile v izkazih navedene v obveznostih z rokom in so po izjavi samega fin. ministra znašale okoli 300 milijonov franc. frankov. Na eni strani smo imeli torej podlage 1920 milj. Din, na drugi strani pa dolgov, katere je bilo treba plačati z zlatom ali devizami, za 600 milj. Din preračunano po pariteti dinarja z drugimi devizami, kakor je to določal zakon o denarju iz leta 1931. Če smo hoteli dobiti točno sliko, kaj imamo, je bilo torej treba odšteti od imetja dolgove, v našem slučaju od 1920 milj. 600 milj. in je tako znašala naša podlaga faktično samo 1320 milj. Din. Gospod fin. minister je imel pogum in je to tudi javno pred vsem svetom priznal, dočim so za to prej vedeli samo gospodarski strokovnjaki pri nas in v inozemstvu. Pri tem pa je treba še upoštevati, da nam podlaga ni nosila nobenih obresti in da je bilo treba za deviz. kredite v inozemstvu plačevati 3.5% obresti, kar je znašalo letno okoli 30 milj. Din, kateri postavki v donosni strani računa izgube in dobička ni stalo nič nasproti v kritje ali vsaj v zmanjšanje. Ali ni bilo potem najbolj pametno iz podlage vzeti toliko, da so se ti dolgovi plačali in da smo dobili jasno sliko o tem, kaj imamo.

To je bil en del te operacije, ki je izvedena s pametno politiko finančnega ministra. Podobno je storil tudi dr. Schacht, ki je tudi leta 1933 spomladi enostavno plačal vse devizne dolgove Reichsbanke in tako pokazal jasno sliko, koliko znaša resnična podlaga ali kritje valute.

Drugi del ukrepov pa se nanaša na valorizacijo zlatega zaklada in prav tako dolgov. Narodna banka je imela v svoji podlagi toliko in toliko kilogramov zlata, katere pa ni vnesla v bilanco po nakupni ali trenutni vrednosti na trgu, ampak po onem tečaju, ki je bil določen po zakonu o denarju. Tako je računala, da je kilogram zlata vreden kot tedaj 37.736 Din, švic. frank 10.96 Din itd. Toda to ni več odgovarjalo faktičnemu stanju. Ona je morala kupovati zlato po znatno višji ceni okoli 50.000 Din za kilo, franke pa najmanj z oficielnim primom ali ažijem kot se to imenuje in ki znaša 28.5%. Če sedaj preračuna banka svojo podlago po teh tečajih, dobi znatno več kot je izkazano: po tem takem bi znašala podlaga namesto 1920 še 550 milj. več, torej 2470 ali približno 500 milj. Din. Seveda je treba isto narediti tudi z deviznimi krediti in jih vnesti v bilanco po njih stvarni vrednosti: ne 300 milj. je 600 milj. Din, ampak 900 milj Din. Če se izvede še nadaljne očiščenje bilance, moramo teh 900 milj. Din odbiti od podlage ca. 2500 milj. Din in znaša torej naša podlaga faktično 1600 milj. Din. Seveda s tem pa podlaga ne dosega one zakonite višine, ki je bila predpisana z zakonom iz leta 1931. Zato je bil ta zakoniti odstotek znižan na 25%. Računajoč podlago s 1600 miljoni in vsoto, katero je treba kriti z njo s 5300 milj, tedaj znaša še vedno podlaga 30%, kar je pa faktično stanje in ne računsko prikrito.

Kaj je pridobil s tem finančni minister?

1. Razčistil je položaj Narodne banke in je napravil njen izkaz razumljiv vsakomur. 2. Pomagal je Narodni banki, da se je iznebila letnega bremena, ki ga je imela s temi deviznimi krediti, za katere je morala plačevati obresti. 3. Najvažnejše pa je, da je dobila banka s tem prostejše roke. Kajti prej se je lahko vedno izgovarjala, da ne more dati več kreditov bankam in gospodarstvu sploh, ker mora držati obtok bankovcev nizko, povečati ga pa ne sme, ker bi potem lahko podlaga padla pod zakonito kritje 35%. Tako pa lahko Narodna banka z novimi posojili za mobilizacijo denarnega trga poveča obtok bankovcev in spravi v tok ves naš plačilni promet, obnovi zopet obligacijske odnošaje ter, kar je glavno, pripomore s to svojo politiko k dajanju novih posojil. V tem je pa težišče vprašanja. Če bi se ti ukrepi porabili za preveliko finansiranje državnih potreb, to je za kritje normalnih proračunskih deficitov, potem bi morali položaj presojati drugače. Če pa nova sredstva porabi banka (ali jih da državi v ta namen) v svrho oživljenja denarnega prometa ter mobilizacijo zamrznjenih terjatev, potem lahko ta ukrep v največji meri pripomore k normalizaciji razmer v kreditnem gospodarstvu in pa oživljenju gospodarstva sploh.

Dividenda Narodne banke

Včeraj smo na 2. strani objavili, da znaša čisti dobiček Narodne banke 33.067 milj. Din in da dobi od tega rezervni fond 1.653, država 9.799, delničarji pa 21.615 milj. Din. Iz tega poslednjega zneska bo upravni svet predlagal občnemu zboru delničarjev, ki bo 10. marca 1935, izplačilo dividende 350 Din na delnico, od katere pa je odbiti 10% davek na dividende in bodo delničarji dobili čistih 315 Din, kar je več kot lani, ko je znašala dividenda samo 300 Din.

Iz primerjave računa izgube in dobička za 1933 in 1934 je razvidno, da se je dohodek banke od diskonta zmanjšal od 122.6 na 92.1, od lombarda pa od 24.0 na 16.1 milj. Din. To zmanjšanje donosa je pripisovati zmanjšanju portelja ter je znižanju obrestne mere, ki je bila v februarju znižana od 7.5 na 7%, julija pa nadalje na 6.5%, kjer ostane do 1. februarja 1935, ko se zniža za eskont na 5, za lombard pa na 6.5%. Od drugih dohodkov banke omenjamo: dohodek od depoja v inozemstvu 1.4 (2.06), nadalje plačane že odpisane terjatve 4.04 (4.7), novi pa sta postavki, ki sta bili prej vsebovani v raznih dohodkih: donos vrednostnih papirjev 1.8 in plačane obresti ter stroški za odpisane terjatve v znesku 2.3 milj., k temu pa pridejo še razni dohodki, ki so znašali lani 10.5, leta 1933 pa skupno z že omenjenimi postavkami, ki sta letos novi 9.9 milj. Din. Skupni donos bančnega poslovanja je znašal 1932 132.3, 1933 163.3 in lani 128.3 milj. Din.

Razpored izdatkov je ostal neizpremenjen: stroški 54.75 (63.25), amortizacije 7.7 (10.7), odpisi 32.76 (63.07) milj. Din.

Sledeča tabela nam daje pregled donosa poslovanja Narodne banke za zadnja 3 leta (v milj. Din):

	kosm.	čisti dobiček	delež drž.	odpisi
1932	132.3	24.0	4.2	50.8
1933	163.3	26.2	4.9	63.1
1934	128.3	33.1	9.8	32.8

Promet ljubljanske borze l. 1934

Iz statistike ljubljanske borze za blago in vrednote posnemamo, da je lani znašal ves promet 173.4 milj. Din v primeri s 130.1 milj. v letu 1933 in 158.2 milj. v letu 1932.

Dvig prometa od 1933 na 1934 je pripisovati predvsem povečanju deviznega prometa v zvezi z razširjenjem zasebnega kliringa. Zato je devizni promet narastel od 126.4 milj. Din v letu 1933 na 170.2 milj. Din in je bil s tem večji kot promet v letu 1932 s 148.16 milj. Din. K temu še pripominjamo, da je znašal v letu 1931 ves devizni promet 852.05 milj. Din.

Promet v valutah in efektih je padel. Leta 1933 je znašal v valutah 0.087 milj. Din, leta 1934 pa 0.07 milj. Din, v efektih pa 0.38 milj. Din v letu 1933 in 0.294 milj. Din v letu 1934.

Padec prometa pa ni bil tako znaten v lesu. Kajti leta 1933 je bilo v lesu zaključenih 299.75 vagonov v skupni vrednosti 2.223 milj. Din, leta 1934 pa je znašal promet 285 vagonov za 2.193 milj. Din. Promet je po vrednosti manj padel kot po količini. V ogliu je bil lani zaključen sami 1 vagon za 5.850 Din, leta 1933 pa še 3 vagoni za 12.420 Din. Promet v žitu in mlevskih izdelkih pa je po količini celo narastel od 68.75 na 69.25 vagona, toda vrednost zaključenega blaga je padla od 962.507 na 662.162 Din.

V ostalem blagu ni bilo dosti prometa; zaključenih je bilo le pol vagona orehov za 18.500 Din.

Razvoz prometa na ljubljanski borzi nam kaže tale tabela (v milj. Din):

	devize	les	žito	efekti	skupno
1930	957.0	12.3	6.6	1.1	977.4
1931	852.0	6.4	3.1	1.5	864.7
1932	148.2	2.4	1.9	0.1	158.2
1933	126.4	2.2	1.0	0.4	130.1
1934	170.2	2.2	0.7	3.0	173.4

Naši kliringi z Nemčijo, Italijo in Švico

Po obvestilu Narodne banke znaša naš saldo v tehle kliringih (vse v milij. Din):

	2. januarja	9. januarja	17. januarja
Nemčija	221.8	222.6	223.0
Italija	9.0	11.8	14.1
Švica	3.8	1.9	2.8

Iz tega pregleda se vidi, da je naš klirinški saldo v prometu z Nemčijo prilično stalen, nasprotno pa smo v prometu z Italijo in Švico vedno bolj aktivni, vendar se to povečanje aktivnosti znenkrat še ne pozna pri plačilnih terminih.

V nemškem kliringu je bilo 17. januarja (v oklepajih podatki za 9. januar) izvršeno zadnje izplačilo št. 2815 (2646) z dne 4. oktobra (30. septembra), v prometu z Italijo št. 61.478 (60.811) z dne 11. januarja (28. decembra) in v prometu s Švico št. 8121 (7996) z dne 11. januarja (9. januarja). Tako je treba v nemškem kliringu čakati na plačilo še vedno pet mesecev, dočim se je v italijanskem kliringu zmanjšalo od osem na šest dni, v švicarskem kliringu pa podaljšalo od enega na šest dni.

★

Število zaposlenega delavstva v novembru 1934. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdelal statistiko zaposlenega delavstva v mesecu novembru 1934. Zaposlenih je bilo 564.274 delavcev, kar pomeni v primeri z oktobrom 1934 padec za 1187 članov, v primeri z novembrom 1933 pa dvig za 23.584 članov. Od novembra 1933 na november 1934 je najbolj naraslo število zaposlenih delavcev na področju ljubljanskega okrožnega urada za 3649, splitskega za 2008, niškega 2655 in zagrebškega 2471. Seveda je odstotni prirastek drugačen in znaša na Sušaku 18.37%, v Splitu 18.07 in v Nišu 12.44. Večje zmanjšanje izkazuje Okrožni urad v Osjeku (za 661). Delavske mezde so znašale v novembru 1934 309.37 milj. Din v primeri s 308.11 Din v novembru 1933.

Opozorilo izvoznikom v Grčijo. Znano je, da so ostale že od leta 1930, ko je grška vlada uvedla strogo devizno kontrolo, terjatve naših izvoznikov v Grčijo deloma neporavnane. Ker se namerava sedaj to vprašanje definitivno rešiti, naj izvozniki, ki imajo v Grčiji še kako terjatev, pismeno sporočijo Zbornici za TOI v Ljubljani. Sporočiti je točen naslov našega izvoznika in grškega dolžnika, dolžno vsoto v valuti, kakor se je glasil račun, datum računa in rok morebitnega zadnjega že plačanega obroka.

En milijon dinarjev za hrvatsko zadružništvo. Kmetijski minister dr. Ivankovič je odobril Osrednji zvezi hrvatskih kmetskih zadrug v Zagrebu kot prvo podporo 1 milj. Din.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Gregorca Dragota ml., trgovca v Toplicah, narok za sklepanje poravnave 15. februarja, terjatve je prijaviti do 10. februarja.

Končana poravnalna postopanja. Novak Ivan, posestnik in mizar v Vižmarjih št. 5. — »Service«, Emil Petrovič, spec. trgovina pribora v Ljubljani, Gajeva ulica 5. — Šket Martin in Ana, gostilničarja v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34. — Vidmar Robert, trgovec, Sv. Križ pri Litiji.

Zaščita kmeta. V društvu Pravnik je v petek predaval g. dr. Andrej Stuhec, sodnik apel. sodišča v p., o zaščiti kmeta. V svojem predavanju, ki ga je poslušala zelo številna publika, je najprej podal sliko kmečke zaščite drugod: v Češkoslovaški, v Romuniji, na Poljskem, v Švici, v Bolgariji in v Nemčiji. V nekaterih od teh držav je iz vprašanja kmečkih dolgov nastalo reševanje vprašanja dolžniškega vprašanja sploh in so dobili zaščito, odn. znižuje dolgov in obrestne mere tudi drugi nekmetski dolžniki. Večinoma se je zaščita kmeta gibala v tej smeri: odlog plačil za nekaj let, znižanje obrestne mere, spremenitev kratkoročnih dolgov v dolgoročne, znižanje dolgov itd. Iz izkušenj pri nas in v drugih državah predlaga avtor, da se naj ne uvede moratorij za ves stan, ampak samo za potrebne dolžnike in pa take, za katere je računati, da bodo mogli nekaj plačevati kasneje. Ukrepi naj bodo individualni in uveljavi naj se okvirni zakon, v okvirju čegar se pusti n. pr. banovinam določanje o stvareh, ki so pogojene po lokalnih razmerah. Končnoveljavne rešitve vprašanja ne smemo več odlagati. Obnoviti je treba zopet obligacijske odnose, da se upostavi vera v kredit in pravo varnost vobče. Na vsak način pa mora čimprej biti kmetu vrnjena kreditna sposobnost.

Podružnica Kmetijske družbe v Zagrebu. V trgovski register v Zagrebu je bila vpisana podružnica Kmetijske družbe v Zagrebu. Za podp's podružnice sta pooblaščena Vatroslav Fleischaker in Rado Cerkvenik, poslovodja v Zagrebu.

Združenje trgovcev v Ljubljani ponovno obvešča gg. trgovce na predavanje ravnatelja Lipskega velesejma g. Pavla Vossa. Naslov njegovega predavanja je: 800 let evropske zgodovine predočene po zgodovini velesejma v Leipzigu. Snov bo zelo zanimiva, ker ni navadno reklamno predavanje, temveč znanstveno razmotrivanje, ki bo za vsakega poslušalca zanimivo in poučno. Predavanje bo v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 8 zvečer v prostorih Trgovskega doma in bo spremljano s skioptičnimi slikami.

Ustanovitev Gospodarske sekcije pri Jugoslov.-češkoslovaški Ligi. Jugoslov.-češkoslovaška Liga v Ljubljani je ustanovila pred kratkim Gospodarsko sekcijo, ki ima glavni namen pospeševati gospodarske stike med Jugoslavijo in Češkoslovaško, odstranjevati vse ovire, ki se pojavljajo n. pr. v plačilnem prometu, ter na podlagi študija gospodarskih razmer na Češkoslovaškem pokazati, kaj bi se dalo uvesti tudi pri nas po češkoslovaškem vzgledu. Prvo predavanje v tem smislu bo imel g. dr. Vlad. Murko v sredo, dne 23. januarja ob pol 21 v spodnji dvorani Kazine z naslovom: Denarni zavodi na Češkoslovaškem in njihovo poslovanje v času krize. Vstopnine ni! Sledeče predavanje bo o možnostih izvoza iz Jugoslavije na Češkosovaško.

Dobave. Strojni odd. ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 25. januarja ponudbe glede dobave vijakov, zatikačev, matic in žičnih vrvi; do 26. januarja glede dobave železa; do 28. januarja glede dobave podložnic za vijake in plinskih cevi; do 29. januarja pa glede dobave delov za brzinomere. Prometni-komercijelni oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 28. januarja ponudbe glede dobave stenja. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Prodaja lesa se bo vršila na podlagi pismenih ponudb, katere je vložiti do 7. februarja t. l. pri Ravn. šum v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Borza

Dne 19. januarja.

Denar

Devizni promet je bil nekoliko manjši kot prejšnji teden, znašal je 4.725 milj. Din v primeri s 5.079 in 1.578 milj. Din. Največ prometa je bilo v torek z 2.003 milj. Din, in sicer v angleških funtih.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 15.10, New York 309.5, Bruselj 72.15, Milan 26.39, Madrid 42.225, Amsterdam 208.775, Berlin 123.85, Dunaj 73.32 (priv. 57.35), Stockholm 77.85, Oslo 75.85, Kopenhagen 67.40, Praga 12.915, Varšava 58.30, Atene 2.60, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Buenos Aires 0.77.

Živina

Mariborski sejem 18. januarja. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 66 prašičev; cene so bile sledeče: mladi prašički 7—9 tednov stari komad 85—120 Din, 3—4 mesece stari 140—160 Din, 5—7 mesecev stari 220—250, 8—10 mesecev stari 300 do 360 Din, 1 leto stari 500—650 Din, 1 kg žive teže 4—5 Din, mrtve teže 6.50—8.50 Din. - Prodanih je bilo 39 komadov.

Hmelj

Savinjska dolina: Deloma že med, še bolj pa po praznikih je postalo povpraševanje zopet živahnejše in je bilo tudi več prometa. Cene so ostale nominalno sicer nespremenjene, vendar so se nekoliko okrepile zlasti pa drugovrstno blago. Tržilo se je največ srednji in dobro srednji hmel po 20 do 35 Din, pa tudi slabši po 10—20 Din za 1 kg. Zadnje dni je zanimanje zopet nekoliko popustilo.

Žatec (ČSR), 19. januarja. Povpraševanje nadalje znatno in so cene narasle ter znašajo 2200 do 2300 Kč za 50 kg.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Hallertau)	102 Din
Češkoslovaška (Žatec)	80 Din
Anglija (Golding)	54 Din
Francija (alzaški)	47 Din
Jugoslavija (savinjski)	36 Din
Poljski (wolinjski)	33 Din
Belgija (Alost)	26 Din
Amerika (Oregon)	20 Din

Vse cene na inozemskih trgih so preračunane po pariteti v Curihu.

Računa se, da potrebe izvoza še vedno niso krite in da bo kupčija še trajala.

Elektrika v Planini

Planina pri Rakeku, 18. januarja.

Moderna luč elektrike je zajela tudi naš trg. Kranjske deželne elektrarne so začele s svojim delom lani v mesecu septembru, dokončale napeljavo glavnega voda do srede decembra in nato začele s priključki električne luči v hiši. Doslej si je oskrbelo električno luč že zelo lepo število posestnikov, oskrbela si jo je tudi tukajšnja župna cerkev. Vsa notranja instalacijska dela pa je izvršila in še vrši električno-podjetje Gabrijel Oblak iz Dol. Logatca v izredno zadovoljnost vseh hišnih posestnikov. Gospod Oblak izvrši svoje delo res strokovnjaško, pokazal se je pravega mojstra in je v ceni skrajno kulanten. Pokazal je, kaj zna, ko je tako prevdarno instaliral električno luč v tukajšnjo župno cerkev, ki je zahtevala vso pozornost in prožnost njegovega duha. Kakor povsod, tako je tudi v cerkvi izvršil instalacijska dela brezhibno in tako pripomogel naši že itak lepi cerkvi do še večje lepote. Vse je bilo presenečeno pri polnočni sv. maši, ko se je cerkev prvikrat zasvetila v polnem čaru jasne električne luči. G. Oblaku zato vsa čast in priznanje. Imamo le še željo, da bi bil tudi naš trg čimpreje javno razsvetljen.

Tržič

Ogenj je izbruhnil preteklo nedeljo zvečer v kleti tukajšnje lekarne. Nastal je velik dim in seveda nevarnost, da se ogenj razširi v lekarniške zaloge. Gasilci so ogenj kmalu pogasili.

Peterčkove poslednje sanje so do zadnjega kotička napolnile preteklo nedeljo dvorano »Našega doma«. Mnogi so morali oditi, ker ni bilo več vstopnic. Tudi za današnjo ponovitev, ki bo popoldne, je zanimanje veliko in vsak naj si oskrbi vstopnico že v predprodaji. Dovršenost igranja in lepota odra je pač vsakega zadovoljila.

Smrt je v preteklem tednu kruto kosila. V torek smo pokopali Černikovo mater od Sv. Ane, v četrtek g. tesarskega mojstra in posestnika Antona Stritiha iz Bistrice in v petek je umrla ga. Helena Petelinškova, žena predilniškega mojstra. Vsi trije so bil na smrt lepo pripravljeni, kar naj bo preostalim v tolažbo!

Le drsalci uživajo zaenkrat zimske dni. V mestu imamo par umetnih ledenih drsališč, kjer je vedno vse živo. Seveda smučarjev bi bilo več na snegu, če bi ga imeli.

Zagorje

Srečo je imel. Rudar Franc Koren, kopač v kotredeškem rovu, je padel 48 m globok v jašek. Natrl si je roko in dobil težje notranje poškodbe. Zdravi se v rudniški bolnici.

Tatu so dobili, ki je vznemirjal naš kraj. Zasačili so ga v Trbovljah in spravili na varno. Zaposlen je bil pri rudniku.

Vprašanje meščanske šole obstoja v Zagorju že več let. Občina je kupila za stavbo prostor in nalagala letno iz proračuna v posebem fond. Težke gospodarske razmere so zidavo šole onemogočile. Občinska uprava je rešila vprašanje šole na način, da se nameste 4 razredi meščanske šole na osnovni šoli v Toplicah. Obe šoli v kraju pa nameravajo strniti v en sam šolski okoliš. Tako bi odpadla dva krajevna šolska sveta. Istotako bi bil en sam proračun za obe šoli. Omenjamo, da sta šoli le 15 minut narazen. Sprememba je z gospodarskega stališča potrebna. Seveda ta rešitev nikakor vsem ne ugaja. Odpor je nastal pred vsem v učiteljskih vrstah. Vendar upamo, da bo tu prišlo do soglasja.

Št. Jernej

Ustanovitev Prosvetnega društva je zopet dovolilo ministrstvo prosvete. Občni zbor bo danes popoldne, nakar začne društvo z intenzivnim delovanjem.

Številnim Antonom, godovnjakom — med njimi tudi gosp. župniku — je na predvečer godu po dolgem času letos zopet igrala godba Prosvetnega društva. Vsem, igralcem in slavljencem, so žarela lica od zadovoljstva in sreče.

Kmetijski tečaj bo v Št. Jerneju od 20. januarja do 24. februarja. Poleg okrajnega načelnika gosp. dr. Čuša in ekonoma Ambroža, bodo predavali še razni drugi kmetijski strokovnjaki.

Umrla je žena trafikanta in vojnega invalida gosp. Roliha in zapustila pet nepreskrbljenih otrok. Blagi ženi naj Bog nakloni večni mir in pokoj.

V Breški vasi so orožniki aretirali dva fanta, ki sta ponarejala denar, kovance po 10 in 20 Din. — Odvedli so ju v kostanjeviške zapore, materijal pa zaplenili.

Krško

Pretekli četrtek je odšla, po službeni potrebi prestavljena na Rakek, strokovna učiteljica tuk. meščanske šole gdč. Iva Krameričeva. V teku petih let, odkar je bila v Krškem, si je pridobila zlasti med učenkami mnogo simpatij. Poznale so jo kot tako, ki ne samo uči, ampak jih hoče tudi vzgojiti v dobre člane človeške družbe. Prav zato ji bo ta in ona učenka pa tudi učenec brez dvoma hvaležen še v poznejšem življenju, ko se bo spomnil, da ga je gdč. Krameričeva vzgajala še zlasti s svojim zglednim in doslednim življenjem. Tudi v času namreč, ko jih toliko klone, je gd. Krameričeva dosledno izpolnjevala svoje verske dolžnosti, kar ne more biti brez trajnega vzgojnega pomena za mladino, zlasti današnje dni, ko si mladina sredi razdrapanih družabnih razmer sama bolj kot pred 20 in 30 leti na splošno želi stvarnosti in doslednosti glede temeljnih življenjskih načel človekovih. Hvaležni starši in vsi, ki smo jo poblizje poznali, ji želimo mnogo zadovoljstva in še nadljnih bogatih uspehov pri njenem vzgojnem delu.

Videm ob Savi

Knjižnica. Da ugodi željam tistih, ki imajo čut za dobro čtivo, je domače prosvetno društvo svojo knjižnico z nemalimi žrtvami docela prenovilo. Knjižnica ima sedaj na razpolago najboljša dela domačih pisateljev, kar tiče prevodov pa je omeniti, da si je nabavila vse do sedaj izišle zvezke Karla Maya, kar bo dobrodošlo posebno doraščajoči mladini. Članom društva, pa tudi vsem ostalim priporočamo, da se je pridno poslužujejo. — Knjižnica bo odslej odprta vsako nedeljo od 9 do 10 in od 11 do 12. Vodi jo g. Henrik Uršič.

Društveno življenje. Kot smo že omenili v »Slovencu«, bo proizvajalo domače prosvetno društvo danes dr. I. Preglja »Ribičeva hči«. Kot posebnost je omeniti, da bo to pot prvič nastopil v javnosti pevski odsek prosvetnega društva. Je to krepak moški zbor, ki šteje v svojem početku okrog 30 svežih moči. Vodi ga g. Jože Kaplan, slušatelj zagrebške glasbene akademije. Igro je zrežiral g. Ivan Romih, ki je že opetovano pokazal izredno zmožnost v tem oziru. Začetek točno ob treh popoldne. Cene običajne. Prijatelji katoliške prosvete vabljeni!

Sport

Pred smučarskim prvenstvom na Pokljuki

Ljubljana, 19. januarja.

V petek je bil zadnji rok za prijave k prvenstvenim tekmam na Gorenjskem. Danes so imeli v zvezni pisarni polne roke dela, da so pregledali in zbrali vse došle prijave ter jih razvrstili po posameznih tekmovalnih disciplinah. Udeležba na letošnjih tekmah presega vse dosedanje; v naslednjem navajamo številčno udeležbo po posameznih disciplinah:

I. Tek na 18 km (kot samostojna disciplina). Ljubljansko podzvezo zastopa 30 tekmovalcev. Gorenjska podzveza pošlje na tekme 7 tekačev. Mariborsko podzvezo pa zastopa en sam tekmovalec. Od zagrebške podzveze se udeleže teka 4 tekmovalci. Belgrajska podzveza je prijavila 3 tekmovalce. Razen naših tekmovalcev nastopi v tej disciplini 9 Čehov.

II. Tek na 18 km (v kombinaciji). Ljubljanska podzveza: 10, Gorenjska podzveza: 2, Zagrebška podzveza: 2, Mariborska podzveza: 1. V tej disciplini nastopi 8 Čehov.

III. Smuk (kot samostojna disciplina, deloma za alpsko kombinacijo). Ljubljanska podzveza: 23, Gorenjska podzveza: 26, Mariborska podzveza: 7, Zagrebška podzveza: 6.

IV. Slalom. Ljubljanska podzveza: 25, Gorenjska podzveza: 23, Mariborska podzveza: 6, Zagrebška podzveza: 6. Pri smuku in slalomu nastopijo po 4 Čehi.

V. Skoki (deloma v kombinaciji, deloma kot samostojna disciplina). Ljubljanska podzveza: 11, Gorenjska podzveza: 4, Mariborska podzveza: 2, Zagrebška podzveza: 2. Poleg naših še 8 Čehov.

Štafeta petkrat 10 km. V teku današnjega dne je zveza sestavila tudi že državne reprezentance za vsako posamezno disciplino. V štafeti bodo zastopali naše barve: Joško Janša (Ilirija), Smolej Fr. (Bratstvo), Dečman Tone, Jakopič Gustl in Baebler Leo (vsi trije SmK Ljubljana). Samostojno štafeto je prijavil SmK Dovje-Mojstrana, in sicer v postavi: Lakota Ciril, Klančnik Lojze, Rabič Miha, Jakopič Albin, Čebašek Jože. Čehi so prijavili za štafeto 7 tekmovalcev in bodo končno petorico odredili šele na licu mesta. Med tekmovalci so: inž. Novak Vladimir, Musil Ciril, Barton Antonir, Šimunek František, Kadavy Bohuslav, Kučera Jan, Feistauer Jaroslav.

Naše državne reprezentance za ostale discipline: 18 km samostojno: Smolej Franc, Janša Joško, Jakopič Avgust, Baebler Leo, rezerva Knap Leo. — 18 km kombinirano: Baebler Leo, Jakopič Albin, Dečman Tone, Šramel Bogo, rezerva Istinič. — Smuk in slalom (kombinirano): Heim Hubert, Praček Ciril, Čarman Franc, Žnidar Emil, rezerva Mušič. — Skoki: Baebler Leo, Šramel Bogo, Dečman Tone, rezerva Novšak, Klančnik. — Kot vodji tekmovalcev sta določena gg. Hinko Šircelj in Kobentar Franc.

Finale - Ilirija : Hermes

Danes ob 14.30 na Stadionu

Tudi nogomet je na sportnem programu današnje zimske nedelje. Ilirija in Hermes zaključita pokalno tekmovanje, ki ga je začetkom januarja razpisala Ilirija, a ga je slabo vreme prekinilo takoj po izločilnem kolu, v katerem sta izpadla SK Jadran in SK Sloga. Zmagovalec prejme od SK Ilirije razpisani pokal. Oba kluba nastopita že zaradi tega in pa, da izkoristita priliko za trening, s kompletnim I. moštvom.

Skakalne tekme v Mariboru

Današnje skakalne tekme na smuški skakalnici v Betnavi pri Mariboru bodo nedvomno največji sportni dogodek današnje nedelje v državi. Udeležba, ki je za te tekme prijavljena, je prvovrstna. Zbrala se bo vsa tekmovalna elita, ki se je doslej pri nas udejstvovala v tekmah za državno prvenstvo. Imena kakor Palme, Jakopič, Šramel, Jurič, so mednarodnega pomena. Poleg te prvorazredne ekipe, ki bo merila svoje moči danes popoldne na skakalnici, pa zvenijo tudi znana imena podzveznih prvakov in tekmovalcev. Pričetek današnjih tekem je ob 14. Z glavnega trga do Betnave vozijo mestni avtobusi.

Prvak Gorenjske v slalomu

E. ŽNIDAR (A. S. K. Gorenjec) je dosegel svoj uspeh v Črnem vrhu na smučeh in robnikih:

A. ČUFER JESENICE

Nabavite si te smuči ali pošljite stare, da jih opremimo z robniki.

Naša reprezentanca za St. Moritz

Jugoslovanska akademska smučarska organizacija je prevzela nalogo, da organizira udeležbo jugoslovanske reprezentance na svetovnem akademskem prvenstvu v smučanju, ki se vrši od 4. do 10. februarja v St. Moritzu.

Tekmovalci, ki prihajajo za te tekme v poštev, so vsi v najboljši formi; prijavljena je sledeča ekipa: Hein Hubert, Dečman Tone, Baebler Leo, Palme Franc, Mušič Ljuban in Bleiweis ali Priveršek. Za slednja dva si odbor še ni na jasnem, odločile pa bodo tekme za drž. prvenstvo na Pokljuki od 22. do 27. t. m.

Teh šest odličnih predstavnikov našega smučarskega sporta pa bo imelo težavno delo. Vkljub ostri konkurenci pa upamo, da se bodo dobro odrezali in jugoslovanske barve častno zastopali.

ZSK Hermes. Nogometna sekcija. Postava moštva za današnjo finalno pokalno tekmo proti Iliriji je sledeča: Oblak, Klančnik, Košmerl, Košenina, Zalokar, Krebič, Derenda, Drobnik, Primar, Mokorel, Ferjan, Kariž, Sočan, Petelin. Navedeni igralci naj se javijo ob 14 g. Berganiu v garderobi Ilirije na stadionu. Vso opremo, ki jo posedujejo imenovani igralci, naj prineso s seboj, ostalo preskrbi g. Habicht. Redniteljsko službo vrše gg. Zupan, Zbona, Petrič, Danes, Gorgič. Stranski sodnik Martinšek. Blagajniška služba gg. Lukežič in Felber. — Načelnik.

ZSK Hermes. Motosekcija poroča, da se skijöring zaradi slabe ceste preloži na kasnejši čas. Sekcijski občni zbor bo danes ob 10 v gostilni Keršič, Ljubljana, Celovška cesta.

SK Grafika opozarja vse člane na občni zbor kluba, ki bo jutri, v ponedeljek, ob 19.30 v društvenih prostorih palače »Grafika« na Masarykovi cesti.

Težka atletika v Mariboru. Prvi prijateljski težkoatletski nastop med Svobodo in Maratonom bo v soboto, 26. januarja ob 20 v dvorani Zadružne gospodarske banke.

Brezplačni mladinski smučarski tečaj SK Ilirije. Smučarska sekcija SK Ilirije priredi, kakor hitro bodo snežne prilike nekoliko ugodnejše, v bližnji okolici brezplačen začetniški tečaj za mladino. Ker je potrebno, da se tečaj takoj pripravi, prosi vodstvo sekcije vse starše, ki nameravajo poslati svoje otroke v ta tečaj, da iste takoj prijavijo na naslov sekcije, kavarna Evropa, oziroma osebno pri blagajni kavarne Evropa. Pismene prijave naj vsebujejo točen naslov prijavljenca. Pričetek tečaja in ostala navodila za tečaj bodo pravočasno objavljena. — Tečaj bo vodil izprašan zvezni učitelj.

Ljubljanska table-tenis podzveza. Službeno. Redni glavni zbor ljubljanske table-tenis podzveze bo v ponedeljek, 11. februarja ob 20 v restavracijskih prostorih kavarne Emone. Dnevni red bo sledeč: poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, tehničnega referenta, revizorjev; volitve; slučajnosti. V primeru nesklepčnosti ob napovedani uri bo zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. T. č. tajnik: Ernest Nagy.

VREMENSKO POROČILO JZSZ

Mojstrana: Snega malo, v višjih legah smuka idealna.

Planina Sv. Križ nad Jesenicami: 20—30 cm prašiča, mestoma spihan, smuka dobra.

Jezersko: 30 cm prašiča, smuka dobra.

Kofce: Prašič, smuka dobra.

Koča na Sv. Planini: 50 cm prašiča, smuka dobra.

Sodražica: Do 35 cm prašiča, sneg ponekod spihan, smuka dobra.

Šmarje pod Ljubljano: 28 cm prašiča, smuka dobra.

Kranjska gora, Rateče-Planica: 8 cm prašiča.

Kočevje: 15 cm prašiča, smuka ugodna.

Mrzlica: Drobno mede, na 40 cm stare podlage 10 cm novega snega. Smuka dobra.

★

Rusija in olimpijske igre 1936! O vpostavitvi sportnih odnošajev sovjetske Rusije in o njihovem namenu startati na Berlinski olimpijadi 1936, poroča Berliner Lokalanzeiger sledeče: »Kakor poročajo inozemski časopisi, se vršijo pogajanja, ki stremijo za tem, spraviti Rusce pri olimpijadi v Berlinu leta 1936 na start. Z nastopom Rusov v Berlinu bi bila — tako se misli — mednarodna sportna fronta popolnoma zaključena. Po stanju pogajanj se domneva, da bodo Rusi (z izredno močno reprezentanco!) startali v Berlinu! — Kaj je na tem resničnega? Nič! Ne vrši se nič pogajanja, niti se ne goji, vsaj navidez ne, v Rusiji želja, sodelovati na olimpijadi leta 1936 v Berlinu, kajti v Rusiji ne obstoja nikakršen narodni olimpijski komite in če bi kak obstojal, ne bi bil član mednarodnega olimpijskega komiteja. Če bi obstojal ruski olimpijski komite, bi moral ta prositi najprej za sprejem v mednarodni olimpijski komite. O taj prošnji bi se lahko glasovalo najprej koncem februarja 1935, na olimpijskem kongresu v Oslu. Olimpijski ekseku tivni komite bi se potem moral najprej sestati na predposvetovanje o taj prošnji in nstanoviti, če je Rusija pri volji sprejeti olimpijska pravila in dopustiti vsem stanovom, da jo zastopajo na olimpijskih igrah. Pri politični orijentaciji Rusije je bolj verjetno, da bo Rusija slavila »Spartakijade« raje, kakor pa bi se udeležila olimpijade. Dejstvo, da je Rusija pristopila k Zvezi narodov, ne pove tu ničesar. Mednarodni olimpijski odbor je starejši kot Zveza narodov in ima svoje neomajane zakone. Rusi so mogoče zelo dobri sportniki, olimpijskim idealom pa nikakor ne odgovarjajo.«

Commendatore Girardengo! Najuspešnejši in najznamenitejši dirkač Italije Constante Girardengo, ki si je priboril nič manj kot 13 krat cestno prvenstvo Italije in ki je v mnogih mednarodnih tekmah dovedel italijanske barve do zmage, je bil imenovan za viteza italijanske krone. Girardengo ima sedaj tudi pravico naslova »commendatore«. Pred njim je dosegel samo eden kolesar enako čast — Francesco Verri — ki je bil državni in svetovni prvak in zmagovalec v mnogih tekmah in šestdnevnih dirkah.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20

Nedelja 20. januarja: Ob 15: *Gugalnica.* Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20: *Matiček se ženi.* Izven. Cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 21. januarja: Zaprto.
Torek, 22. januarja: Zaprto.

OPERA — Začetek ob 20

Nedelja, 20. januarja ob 15: *Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron.* Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20: *Ples v Savoju.* Izven. Cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 21. januarja: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 20. januarja ob 15: *Stambulska roža.* Znižane cene. Ob 20: *Od zore do mraka.*
Ponedeljek, 21. januarja: Zaprto.
Torek, 22. januarja ob 20: *Izgubljeni valček.* Red D.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 22. januarja ob 20: *Vihar v kozarcu.* Gostovanje ljubljanske drame.

Naznanila

Ljubljana

l *Pogrebnega društva Marifine bratovščine* občni zbor bo danes ob pol treh popoldne v Križankah, na kar opozarjamo vse članice in člane tega društva.

l *Šiška.* Jutri zvečer ob 8 bo v samostanski dvorani skioptično predavanje o Bolgarih. Predava g. uredniš Košiček.

l *Na VII. prosvetnem večeru Salezijanskega mladinskega doma* prihodnji četrtek ob 8 bo predaval g. prof. Janko Mlakar o boli smrti v planinah.

l *Kdor se zanima za zgodovino in sestavo orgel,* ta naj pride v ponedeljek, 21. t. m. ob 20 v Hubadovo dvorano, kjer bo razlagal sestavo in ustroj orgel skladatelj dr. Fr. Klinovec, igral pa bo na posameznih spremenah in njihovih zvezah magr. St. Premrl.

l *Angleško društvo v Ljubljani* bo imelo svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom 6. februarja 1935 ob 8 v društvenem lokalu, Wolfova 1. K obilni udeležbi vabi odbor.

l *Redni letni občni zbor pevskega društva »Krakovo-Trnovo«* bo v nedeljo, 27. t. m. ob 10 dopoldne v gostilni g. Inkreta, Karunova ulica, z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

l *Kino Kodeljevo.* Danes ob 5 in 8, in jutri ob 8 »Velika ljubezen mladega princa« (P. Hörbiger). — »Velika ljubezen mladega princa« (P. Hörbiger). — Danes ob 3 samo »Dobri vojak Švejk«.

l *Nočno službo imajo lekarne:* danes: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Komotar, Vič; jutri: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62, mr. Gartnu, Moste.

Maribor

m *Akademska kongregacija* ima sestanek v ponedeljek ob 20 v frančiškanski kapeli. Vsi vabljeni!

m *SSK Maraton.* Jutri ob 20 bo v bufetu Zadružne gospodarske banke občni zbor, ki je obvezen za vse članstvo. Prijatelji iskreno vabljeni!

m *Slovensko obrtno društvo v Mariboru* bo imelo redni občni zbor v soboto, 26. januarja ob 19 v restavraciji Narodnega doma.

m *Prof. dr. Veber bo predaval.* Univ. prof. dr. France Veber bo nadaljeval svoje započeto predavanje »Poti od materializma k idealizmu« v petek, 25. januarja v Ljudski univerzi.

m *Današnjega občnega zbora društva »Nanos«,* ki bo ob pol desetih v mali dvorani Narodnega doma, se bo udeležil tudi predsednik Zveze jugoslovanskih emigrantov v Belgradu g. dr. Čok. Govoril bo o sedanji mednarodni politični situaciji. Rojaki, udeležite se polnoštevilno občnega zbora!

Drugi kraji

Preska. Katoliško prosvetno društvo ponovi danes na splošno željo domoljubno štiridejanko »Dom« v svojem domu na Preski.

Mengeš. Danes, v nedeljo, 20. t. m., bo pri nas skioptično predavanje »Evharistični kongresi v besedi in sliki«, in sicer ob treh popoldne in ob šestih zvečer. Obakrat predava tajnik Glavnega pripravljalnega odbora iz Ljubljane.

Novo mesto. Občni zbor Železničarske jubilejne knjižnice se bo vršil v društvenih prostorih (gostilna na Vratih) v nedeljo, 27. januarja ob 14.

Prostovoljna gasilska četa Stanežiče-Dvor priredi danes ob pol štirih popoldne v Ljudskem domu v St. Vidu nad Ljubljano igro »Izpod Golice«. Vsi, ki ste leta 1928 z zanimanjem brali Domoljubov listek »V goliških plazovih«, pridite pogledat! Igra je polna lepih in burnih prizorov iz življenja našega ljudstva, ki živi ob meji.

Preska pri Medvodah. Pevska zveza v Ljubljani, odsek Cerkveni pevski zbor v Šmartnem pod Šmarno goro, priredi v nedeljo, 27. januarja pevski koncert v dvorani Katoliškega prosvetnega društva v Preski pri Medvodah. Začetek ob pol štirih. Prijatelji petja so vljudno vabljeni!

Zimska sezona — Centralna kurjava

Radiotermalno kopališče

Dolenjske Toplice pri Novem mestu

Izborni uspehi zdravljenja, posebno pri revmatizmu, išiasu, protinu (giht), živčnih ter ženskih bolezni. Moderna električna terapija. Tekoča hladna in topla voda v sobah. — Na željo tudi serviranje v sobah

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 20. januarja: 7.30 Kmetijsko predavanje: O lanu (ing. Sadar Vanko) 8.00 Na vrat na nos! (nekaj koračnic na ploščah) 8.20 Poročila 8.30 Orgelski koncert (prof. Matija Tome) 9.00 Versko predavanje (prior Valerian Učak) 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45 Iz Schubertove maše (plošče) 10.00 Delavsko predavanje: Volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov (Delavska zbornica) 10.20 Sekstet iz Brnce (na ploščah): Koroške narodne 10.40 Koroške narodne s spremljevanjem Radijskega orkestra, pojo ga. Neratova, gdč. Mišičeva, gg. Gostič in Janko 11.40 Otroška ura (Mirko Kunčič) 12.00 Čas, Radijski orkester (po željah) 15.00 Spevoigra »Pri zlatem sodčku« 17.00 Nekaj veselih orkestralnih točk na ploščah 17.30 Pevski zbor »Zvezda« iz Most 19.30 Nacionalna ura: Sporerov poziv za izdajo prvega hrvatskega časopisa (dr. Fer.to Šišić) iz Zagreba 20.00 Čas, jedilni list, program za ponedeljek 20.10 Akademski pevski kvintet: Koroške narodne 21.00 Radijski orkester 21.30 Čas, poročila 21.50 Radijski orkester, vmes klavirske solistične točke Vondraček (na ploščah).

Ponedeljek, 21. januarja: 12.15 Peer Gynt suita na ploščah (Grieg) 12.50 Poročila 13.00 Čas, Nekaj zborovskih pesmi na ploščah 18.00 Mladina, dom in ambiciteta (dr. Stanko Gogala) 18.30 Šantel: Mala suita na ploščah 18.40 Slovenščina (dr. Kolarič) 19.10 Pravna ura (dr. Knaflič) 19.30 Nacionalna ura: Slovenija in njena narodna pesem (prof. Stavko Ostere), prenos v Zagreb in Belgrad 20.00 Čas, jedilni list, program za torek 20.10 Prenos iz Hubadove dvorane: Razlaga novih orgel (magr. Stanko Premrl in dr. Klinovec) 21.00 Radijski orkester 21.30 Čas, poročila, Radijski orkester 22.30 Operetna godba na ploščah.

Drugi programi:

NEDELJA, 20. januarja: *Belgrad:* 18.45 Narodne pesmi 20.00 Radijski orkester 20.30 Dve komedije 21.00 Narodne pesmi 22.40 Narodna glasba — *Zagreb:* 20.15 Angleški šlagerji 20.45 Recitacija 21.15 Vokalni koncert 22.15 Narodne pesmi — *Dunaj:* 16.40 Plesna glasba 17.40 Komorna glasba 19.00 Plošče 20.20 Gondoliera, operета, Sullivan 23.25 Plošče 24.00 Ciganska glasba — *Budimpešta:* 18.30 Pester popoldan 19.45 Orkestralni in vokalni koncert 21.25 Klavirski in violinski koncert 22.00 Ciganska glasba 23.10 Jazz — *Milan-Trst:* 17.15 Citraški koncert 20.45 Orkestralni koncert — *Rim-Bari:* 17.00 Orkestralni koncert 20.45 Narodna glasba 22.30 Plesna glasba — *Praga:* 16.00 Italijanska glasba 19.25 Pod dežnikom, vesel večer 20.05 Orkestralni in vokalni koncert 22.20 Salonska glasba — *Brno:* 19.25 Godba na pihala — *Bratislava:* 17.30 Jazz slovaških skladateljev 19.20 Plošče 22.25 Ciganska glasba — *Varšava:* 19.00 Lahka glasba in petje 20.00 Orkestralni in vokalni koncert 20.50 Vesela ura 21.25 Budimpešta 22.45 Plesna glasba — *Vsa Nemčija:* 21.30 Koncert za klavir in orkester — *Berlin:* 17.30 Plošče 18.00 Domača glasba 19.00 Nemški zbori v stoletjih 20.00 Zabavna glasba — *Königsberg:* 16.00 Operni orkester 18.00 Mladinska glasba 19.15 Klavirska glasba 20.00 Pester večer — *Hamburg:* 18.35 Kmečka godba 20.30 Pester večer — *Vratislava:* 18.30 Poljska glasba 20.00 Vesel večer — *Lipsko:* 18.00 Italijanska komorna glasba 20.00 Scene in glasbene točke za radio — *Köln:* 18.15 Schumann-Brams 20.00 Plesna glasba — *Frankfurt:* 19.15 Plošče 20.00 Čarobne goslі, gravlijčna drama z glasbo, Pocci — *Stuttgart:* 19.00 Monakovo 20.00 Čarobne goslі, iz Frankfurta 21.00 Harmonika — *Monakovo:* 19.00 Plesna glasba 21.15 Nove balade — *Zürich:* 20.15 Radijski orkester 21.10 Narodne pesmi iz tujih držav — *Strassburg:* 19.45 Lahka glasba 21.30 Svečan koncert.

PONEDELJEK, 21. januarja: *Belgrad:* 20.00 Tannhäuser, opera, Wagner — *Zagreb:* 20.00 Vokalni koncert 20.30 Recitacije 21.00 Vokalni koncert 22.15 Salonski kvartet — *Dunaj:* 17.20 Pesmi in arije 18.55 Prostostrelec, rom. opera, Weber 21.05 Orkestralni koncert — *Budimpešta:* 19.00 Klavirska glasba 20.15 Ciganska glasba 21.50 Plošče 22.30 Operni orkester — *Milan-Trst:* 17.10 Plesna glasba 20.45 Koncert 22.00 Komorna glasba — *Rim-Bari:* 17.10 Vokalni koncert 17.30 Klavirska glasba 20.45 Koncert po željah 22.00 Pestra ura — *Praga:* 19.30 Revija 21.00 Dvorakove pesmi 21.25 Orkestralni koncert — *Brno:* 21.00 Baletna glasba 21.40 Jugoslovanske pesmi — *Vratislava:* 20.45 Orkestralni, klavirski in vokalni koncert — *Varšava:* 20.00 Pester koncert 21.00 Orkestralni koncert 22.15 Plesna glasba — *Berlin:* 19.30 Schubertovi ländlerji 20.10 Iz operet in tonfilmov — *Königsberg:* 19.00 Mandoline in narodne pesmi 20.15 Vojaška godba — *Hamburg:* 19.30 Orgelski koncert 21.00 Radijska kabaret — *Vratislava:* 19.00 Plošče 20.10 Monakovo 21.00 Hamburg — *Lipsko:* 18.20 Orkestralni koncert 20.10 Nova italijanska glasba 21.10 Veseloigra — *Köln:* 19.30 Plošče 20.10 Straussovi valčki — *Frankfurt:* 18.30 Orkestralni koncert 20.10 Igra s petjem — *Stuttgart:* 20.15 Pester večer — *Monakovo:* 19.15 Otroška glasba 20.15 Vojaška godba — *Zürich:* 20.00 Ura operet 21.25 Radijski orkester — *Strassburg:* 19.30 Sonata za klavir in violino, Leken 20.00 Plošče 21.45 Igralski ravnatelj, opera, Mozart.

Poizvedovanja

Pes volčjak se je zatekel. Lastnik ga dobi pri Francu Habiču, Zgornji Kašelj 40.

SVEČE

Častitim duhovnikom priporočam za Svečnico svojo veliko zalogo izbranih cerkvenih sveč iz voska.

FRANC GERT - Svečarna
MARIBOR - Gosposka 13

Tekma okrog sveta

»Good by, Clark!«

»Vrag vas vzemi! — Oprostite, miss Hurst.«

»Good by, mister Clark!« je zaklicala tudi Ethel. »V vojski in ljubezni je vse fair. Ali mi niste tega rekli pred nekaj dnevi, ko sva sedela v sibirskem ekspresu pri kosilu, medtem ko se je morala neka kmetica, ki bi jo morali prav za prav poznati pod imenom Dick Gordon, zadovoljiti v zadnjem oddelku s kruhom in klobaso?«

»All right. Zapomnite si pa, da še nismo v Londonu. Mislite na to!« je klical Clark za vlačilcem, ki je bil že lep kos poti od jahte. Jahta pa je spet razpela jadra in se pripravila za nadaljevanje vožnje.

XIX.

BRODOLOM

Do naslednjega popoldneva je ostal veter, ki seveda ni pomenil za močne stroje »Victorije« niti pomoči niti zapreke, precej stalen. Od poldneva dalje pa je barometer neprestano padal in Gordon je videl, da opazuje krmar na mostičku obzorje čezdalje bolj zaskrbljen.

Pred eno uro se je bil veter polagoma polegel in popolne brezvetrje je zavladalo. Toda to ni bil mir brezdelja v naravi, ki časih prepusti soncu vlado nad vodami, marveč je bilo v tej tišini nekaj potlačenega, zloveščega. Nesreča je bila skoraj otipljiva. Kakor težko breme je pritiskala na živce, tudi morje je postalo brez vidnega vzroka nemirno ter je metalo od časa do časa valove čez prednji del ladje.

Ladja sama je bila, kakor da jo je zgrabila nemirnost. Ethel in Gordon sta stala sredi ladje ter se z nogama in rokama čvrsto opirala radi nerednega guganja, in bilo jima je, kakor da se nemirni utrip ladje polašča tudi njiju. Prav tisti utrip, ki je sicer s tako mirno, čvrsto in pomirjajočo vztrajnostjo udarjal od strojev.

Za hip se je zdelo, kakor da se je vsemirje strdilo v nepremičnosti, kakor da je zajeto v grozi pred pretečo nesrečo. V zraku ni bilo ne diha ne šuma.

Od juga se je pomikala vedno bliže črna stena. Z grozljivo hitrostjo, kakor da je gnana od titanske sile, je vstajala kvišku. Prišlo je bučanje, sprva še tiho, potem vedno bolj naraščajoče. Zdelo se je, kakor da se lovi po vrveh ob jamborih, da so škripale, in škripci so ječali.

»Pojdite doli, Ethel,« je rotil Gordon. »Vihar bo v minuti nastopil in tukaj ste v nevarnosti.

»Pa vi?«

»Jaz ostanem tu. Morda me bodo potrebovali.«

Ethel je čutila, da mora ubogati. Pustila je Gordona, da jo je spremil do spodnjih prostorov, toda kakor hitro je vstopila, je Gordon zaprl vrata za njo. Medtem je posadka zaprla line in okna.

Gordon je šil na poveljniški mostiček h krmarju, ki je bil v kajutici za kompas, medtem ko je držal krmilo eden izmed mornarjev. Komaj je zaprl vrata za seboj, se je ladja močno nagnila na stran in težek dež se je vsul na jambore in krov.

Vihar je nastopil in zadel ladjo od zadaj.

Po tem prvem sunku je zavladalo zopet brezvetrje. Samo dež ni ponehal, marveč je v izdatnih množinah udarjal na črno morsko gladino. Dež je udarjal tudi na železne plošče na krovu s tako oglušujočim prasketanjem, kot bi tekala gruča šolskih otrok v coklih gori in doli.

Nekdo je moral priti iz strojnega prostora, zakaj rumena svetloba se je hipoma zablisnila na krovu, razpadajoče kaplje pa so se v nji zaleskotale kakor diamanti. Potem se je nad ladjo spustila črna noč.

Isti hip se je vihar zopet vrgel na ladjo ter jo močno nagnil na drugo stran. Mož pri krmilu je na krmarjevo povelje obrnil krmilo v drugo smer, da je ladja prišla iz pritiska vetra ter se spet nekoliko dvignila.

Vso noč je razsajal vihar, ki je počasi, točko za točko, zanašal ladjo proti zapadu. Kmalu je dež ponehal in vihar je postal silnejši. Veter je pihal mrzlo in trdo. Zdelo se je, da je vsemirje napolnjeno od njegovega bučanja. Morje se je dvigalo in valilo v rumenozelenih, steklenih gorah z belimi grebeni proti ladji. Toda vihar je trgal grebene in jih metal, zdrobljene v točo, preko nje. Svet je bil gorostasnost beline in rumenega zelenila, ki je vrelo. Podiralo se je na utrujeno ladjo in je za cele minute pokrivalo krov z visoko poplavo voda.

S pogreznjenim sprednjim delom, toda trdovratno in z nezadržljivo silo je ladja rinila v zmedo. Trudoma in z največjim naporom se je prerivala skozi pošastno morje.

Tako je minila noč. Počasi in v svinčeni, razdražljivi ter strahotni enakomernosti. V neprestani borbi, da bi se ladja, ki so jo zadevali sunki zdaj s te, zdaj z one strani, ne preobrnila.

Gordon se ni mogel brigati za Ethel. Nemogoče bi bilo odpreti duri male kajute brez nevarnosti, da bi jo mahoma ne preplavila voda.

Prišlo je jutro. Umazan, siv somrak se je razprostiral po morju. Nič ni podžigal upanja, pač pa je še bolj očitno kazal divjo zmedo naokrog. Stolpiček na sprednjem delu ladje je izginil in od rešilnih čolnov v stranskem delu ladje je ostalo samo nekaj razbitih desak. Voda je pomivala krov in se valila okrog jamborov, kot bi bilo treba samo malo bolj pritisniti, da jih zlomi kakor vžigalice.

Vihar je divjal dalje. Grenko in trdo je divjal po morju, dokler se Gordonovemu otopelemu čutu ni zdelo, da vse svoje življenje ni poznal ničesar drugega kot to razjedajočo borbo s poblaznelo naravo, ko da je za neznan mu strašen zločin obsojen živeti vso večnost v tem brezsončnem svetu razdivjanih voda, ki jih je hrumeči vihar vse do dna preobračal.

Iz strojnega prostora je prišla vest skozi cev. Gordon ni razumel, za kaj gre, toda krmar, ki je bil vidno zelo zaskrbljen, mu je pojasnil.

»Ship she springum Leck.«

Nič čudnega ni bilo. »Victorije« nikakor ni bilo treba zaradi tega karati. Storila je, kar je mogla. Bilo je zanjo preveč.

Krovna črpalka je začela delati. Vsako uro se je moštvo menjalo. Gordon je tudi delal. Pozneje so delali po dve uri, nato pa skoraj neprestano. Kljub temu je voda v prostoru naraščala. Vsaka razpoložljiva roka je pomagala pri črpalki. Gori in doli. Gori in doli. Z uničujočo enakomernostjo. Oči so upadale in temni kolobarji so se delali okrog njih. Časih so v nemem začudenju drug drugega pogledali, ko da se še nikdar prej niso videli in ko da se sprašujejo, odkod neki je ta-le. Skoraj neznosna bolečina v rokah, hrbtu in nogah ter v možganih je ležala kakor težko breme na vsaki misli.

Potem je začel vihar ponehavati. Skoraj z isto hitrostjo, s katero je nastopil.

Toda ladje ni bilo mogoče rešiti. Voda v prostoru je naraščala. Naravnost proti jugu je bil opazil slop dima, ki je napovedoval velik parnik.

Ako mu pride na pomoč, bi se morda ladja še rešila.

Na jamboru se je pojavil signal »Ladja v stiski«. Hkratu se je stroj ustavil. Morje se je sicer šele malo umirilo, toda ker je odnehal pritisk viharja, je bilo mogoče uporabiti paro za pogon črpalke, katere povsem izčrpano moštvo nikakor ni moglo več držati.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Šeta vložek
varuje Vaše noge, čevlje in nogavice, poceni je in — domač izdelek!

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
star 23 let, prost vojaščine, želi vstopiti v službo - najrajši v trgovino z mešanim blagom ali v konzum. Plača po dogovoru. Cenj. ponudbe na naslov: Bogdan Svetina, p. Žirovnica (Gorenjsko). (a)

Hlapec
priden, vajen vseh kmečkih del, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 629. (a)

Prodajalka
pridna, poštena in zmožna, prosi nameščenja. C. dopise upravi »Slov.« pod »Kjerkoli« 626. (a)

Iščem službo
sobarice ali služkinje k boljši družini. Prvovrstna spričevala. Naslov pove Kolodvorska misijonarka in uprava »Slov.« v Mariboru št. 1258. (a)

Pošten fant
išče službo v mestu. Nastopi 1. ali 15. februarja. Anton Bartolj, Vesela gora, Št. Rupert, Dol. (a)

Dekle
pridno in pošteno, z malo maturo, išče mesta v boljši trgovini, kot praktikantinja v pisarni, blagajničarka ali kaj podobnega. — Križman Nada, Resljeva 26, Ljubljana (a)

Izurjen šofer
vajen konj, domačega in težjega dela, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 694. (a)

Kontoristinja
z znanjem slovenskega, nemškega in srbskega jezika in stenografije prosi za službo. Cenj. ponudbe pod »Skromni zahtevki« 709 upravi »Slovenca«. a

Starejša kuharica
samostojna, ki je bila več let zaposlena v uradniški in študentovski menzi ter sličnih kuhinjah — išče službo. Ponudbe je poslati pekarni Vavpotič, Črensovci 100, Prekmurje, Slovenija. (a)

Diplom. elektrotehnik
(začetnik) želi primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 704.

Mesto oskrbnika
k večjemu posestvu — iščem. Zmožen vsakega dela. Pridnost in poštenost zajamčena. Naslov v upravi »Slov.« Maribor. a

Manufakturist
dober prodajalec, pošten, 27 let star, z 10 letno prakso, s prima referencami, išče mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izurjen prodajalec« 734.

Službodobe

2 pletilca
vajena modernih pletilnih strojev za nogavice, takoj sprejmemo. Želimo predvsem mlajše, inteligentne, vojaščine proste delavce, da jih izvežbamo za Cotton stroje. — Tovarna Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo 19.

Natakarico
mlado, pošteno, zanesljivo, iščem takoj za boljši lokal. Ponudbe s sliko v upravo »Slov.« pod »Kavcija potrebna 5« 654. (b)

Pomočnik
carinskega posrednika, s kvalifikacijami, za Maribor se sprejme. Ponudbe s curriculum vitae upravi »Slov.« v Mariboru pod »Sposoben in vesten« 642.

Prodajalko
poslovodkinjo — za ljubljansko trgovino - sprejmemo takoj. Samo prvovrstne moči, ki so vajene tudi engro trgovine, naj stavijo svoje ponudbe na tovarno dežnikov in nogavic Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo št. 19. (b)

Boljšo moč
pri gospodinjstvu, ki je vešča kuhanja, pospravljanja sob in za druga hišna dela, z boljšimi izpričevali - se išče za takoj v večjo hišo na deželi. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gospodinjska pomočnica« št. 619. (b)

Trgovski pomočnik
izurjen v trgovini z mešanim blagom, mlajša moč - se takoj sprejme v manjšo trgovino na deželi. Ponudbe s sliko in zahtevki plače je poslati upravi »Slov.« pod značko »Pošten« 608. (b)

Vrtnar
z večletno prakso, popolnoma trezen, star ca. 35 let, kateri bi tudi druga dela pri gospodarstvu opravljal — dobi trajno službo. Ponudbe na Aloma Company d z o. z., Ljubljana, pod »Vrtnar« št. 621. (b)

Prodajalko (-ca)
zmožno železnine, manufakture, galanterije in specerije, sprejmem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« 500. (b)

Prikrojevalka
pletenin ter raznovrstne konfekcije dobi mesto. Reflektira se na prvovrstno starejšo moč. Naslov v upravi »Slov.« 575. (b)

Poslovodkinjo
iščem za prvovrstno kavarno v Zagrebu in 2 natakarici, z jamstvom. Ponudbe s sliko, višino jamstva ter prepisi spričeval je poslati pod »K-2992« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. (b)

Dekle za pisarno
in pohišna dela se sprejme na deželi pri celi oskrbi. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo zaslužka na upravo »Slovenca« pod »Lesna industrija« 650. (b)

Pridna dekla
se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Ant. Jeras, Šmartno pod Šmarnogoro

Dekle
mlajša, iz poštene hiše z dežele, vešča hišnih del in nekoliko kuhanja, se sprejme s 1. februarjem v službo k družini 8 oseb brez otrok. Poizve se na Gosposvetski cesti 16/I v Ljubljani. (b)

Praktikantinjo
za pisarno — sprejmem. Ponudbe pod »Od poštene družine« štev. 624 upravi »Slovenca«. (b)

Oskrbnika
za Mozirsko kočo - iščemo. - Ponudbe Savinjski podružnici SPD v Celju.

Vajenci

Vajenca
za mizarsko obrt sprejme Sedej, Mala čolnarska 5, Ljubljana. (v)

Učenca
sprejme trgovina z meš. blagom v mestu na Gorenjskem. Oskrba v hiši. Nemščine zmožen ima prednost. Dober računar, priden in pošten - je pogoj. Ponudbe upravi »Sl.« pod št. 618. (v)

Učenko
sprejmem v trg. z meš. blagom. Prednost iz žel. družine. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 541. (v)

Trgovskega vajenca
s primerno šol. izobrazbo sprejme trgovina z železnino. Hrana v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 647. (v)

Pouk

Kako postaneš šofer?
Ako se vpišeš v J Čehovo šofer šolo na Tyrševi cesti 36 ki Ti pošlje na zahtevo prospekt zastonj (u)

Drugi dnevni in večerni krojni tečaj
za
damska in moška oblačila se prične 3. februarja 1935

Damski tečaj
je tudi jako priporočljiv za privatno uporabo **(ne šivilje).**
Prijave sprejema
Teodor Kunc
lastnik strok. šole, Ljubljana. Sv. Petra c. 4/II

Bolgarski jezik
poučuje akademik. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi trgovska korespondenca« 579.

Sedmošolec
klasične gimnazije išče instrukcije. Poučuje latinščino, nemščino, francoščino, matematiko in druge predmete za 6 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« 710. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Posredujem
denar na
hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d) Telefon 38-10

Ureditev dolgov,
sodne in izvensodne
poravnave, konkurzne zadeve,
vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo
kmečke zaščite,
vse trgovsko - obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesijonirani komercijalni pisarni Loize Zajc sodni zadr revizor in zapriseženi knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/I. (d)

Posojila
na hranilne knjižice dajemo pod ugodnimi pogoji na daljšo dobo. Preko 2000 zadružnikov
Pučka štediona Zagreb
Naš zastopnik: Zore Rudolf, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka.

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice v Ptuju za 30.000 Din po 78% — prodam ali zamenjam za knjižico Spodnještajerske, Maribor. Ponudbe na F. Satler, Podlehnik št. 22.

Vlogo
Mestne ljubljanske 10.000 do 60.000 Din kupimo. — Pismene ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Takoj denar« št. 737. (d)

Davčne prijave
pritožbe, prošnje za odlog plačevanja, nasvete, daje »Davčna poslovalnica« v Ljubljani, Miklošičeva 7, II. nadstropje. (d)

Hranilne knjižice
in drž. vrednostne papirje kupujemo in prodajamo po najugodnejših cenah. Bančno kom. zavod, Maribor. Za odgovor Din 3 znamk. (d)

Ženitbe

Poročim
kmečko dekle, katoliškega prepričanja, do 33 let staro, z nekaj gotovine ali posestvom. Ponudbe pod: »Ekonom« 667 na upravo »Slovenca«. (ž)

Stanovanja

ISČEJO:

Državna upokojenka
išče za maj majhno stanovanje. Ponudbe s ceno na upravo »Slov.« pod »Sama« 627. (c)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico iščeta dve mirni osebi za maj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Center 659«. (c)

Visokošolka
išče sobo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Skromna« št. 684. (c)

Prazno sobo
ali enosobno stanovanje išče samski. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Februar« št. 731. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
oddam takoj za 250 Din mesečno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 655. (č)

Enosobno stanovanje
oddam v Vevčah št. 91.

Dvosobno stanovanje
s pritiklinami se odda s 1. februarjem mirni, snažni, pošteni stranki z malo družino. Naslov v upravi »Slov.« št. 556. (č)

Dvosobno stanovanje
oddam z vsemi pritiklinami Detelova 8, Moste. Vprašati: Velika čolnarska ulica 20. (č)

Enosobno stanovanje
se odda s 15. februarjem. Vič 152, Cesta na Brdo. č

Dvosobno stanovanje
oddam za 250 Din. — Stožice št. 126. (č)

Stanovanje
s centralno kurjavo, obstoječe iz 2 sob, kabineta, verande in kopalnice — takoj oddamo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Solnčno« št. 701. (č)

Dvosobno stanovanje
v Slomškovi 1 in lokal v Tavčarjevi 4 se odda za 1. februar. Več pri Kamnoseški Vodnik — Kolodvorska 34. (č)

Enosobno stanovanje
oddam na Kosovem polju. Cena 220 Din. Naslov v trgovini Ambrožič, Zgor. Šiška. (č)

Dvosobno stanovanje
krasno, parketirano, s kopalnico in vsemi pritiklinami, se takoj po nizki ceni odda mirni stranki. Poizve se v Verovškovi ulici 54/I. levo. (č)

Dvosobno stanovanje
s predsobo in pritiklinami, v obč. domu v Št. Vidu nad Ljubljano, oddamo s 1. februarjem t. l.

Dvosobno stanovanje
se odda za 200 Din. — Jurčkova pot 67 — pri ižanski mitnici. (č)

Enosobno stanovanje
se odda v pritličju. Tovarniška ulica 7, Moste.

V Rogaški Slatini
odda samostojna posestnica 1—2 sobi, najraje upokojenki(cu) z vso oskrbo. Zmerna cena. Prijazen miren dom. M. Kašivic, Ločendol 8, Rogaška Slatina. (č)

Soba in kuhinja
se odda s 1. februarjem. Maribor. Koroška 90. (č)

Sobico
s posebnim vhodom oddam gospodični. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 696. (s)

Opremljena soba
se takoj odda na Friškovcu št. 6. (s)

V najem

ODDAJO:

Pisarniški lokal
s telefonom in opremo se odda s 1. februarjem. Poizve se v Slomškovi ul. 19 v Ljubljani. (n)

Mlekarno
na deželi, oddam v najem z vsem inventarjem in koncesijo. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Mesečni promet 18.000« št. 652. (n

Trgovina
dobro idoča, z mešanim blagom, se odda v najem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zdraviliški okraj« 658. (n)

Pisarniški lokal
z dvema prostoroma, telefonom in opremo se odda s 1. februarjem. Poizve se v Slomškovi ulici 19 v Ljubljani. (n)

Lokal
s skladiščem se odda v novi zgradbi, primeren za trgovino ali delavnico. — Pojasnila v upravi »Slovenca«. 670 (n)

Lokal
s stanovanjem oddamo poleg jesharne »Produkta«, Dunajska cesta. Poizve se: Figar, Vošnjakova 6. (n)

Restavracijo
oddam takoj v najem v najbolj prometni ulici — center Ljubljane — z velikim prometom. Nizka najemnina. Naslov v upravi »Slovenca« št. 708. (n)

Lokali
trgovski ali industrijski, odnosno skladišča, v sredini Kranja, se oddajo v najem. Naslov na Tehnični biro, Ljubljana, Nunska 17. (n)

Gostilna
novovpeljana, v strogem centru, z velikim prometom - se odda proti odkupu zaradi odpotovanja. Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Razpolagam zalogo« št. 736. (n)

Razno

Vsakomur brezplačno
se pošlje od Ministr. nar. zdravja pod Sp. br. 611 od 21. IV. 1933 reg. poučna knjižica štev. 15 o zdravljenju vseh vrst ran, krast, lišajev, turov in drugih kožnih bolezni s pomočjo preizkušenega zdravila »Fitonin«. Pišite karto na »Fiton«, dr. z o. z., Zagreb I-78.

Stroje
šivalne, pletilne, pisalne, čevljarske itd., ki vam brezplodno leže doma — dajte v prodajo k
„Promet“
v Ljubljani, nasproti križevniške cerkve. Stalno veliko povpraševanje po dobro ohranjenih strojih!

Objave

Naznanilo!
Cenj. občinstvu in dosedanjim cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da sem se preselil iz Ljubljane VII, Celovška cesta št. 44 v Ljubljano, Gosposvetska cesta 10 (nasproti evangeliske cerkve). Martin Mahkota. (o)

PERJE 1 kg Din 5·50, 10·— SAMO KEM. ČISTO 1 kg skubljeno 16·—, 20·—, skubljeno gosje perje 36·—, 48·—. Beli polpuh 100·—, sivi puh, 1 kg 80·—, beli puh 150·—. Polnjene blazine, dober inlet 60×80 cm od Din 22·—, 35·— dalje. Polnjene pernice od Din 87·—, 110·—, 135·— dalje. Vzorci brezplačno.
„POSTELJINA“ - Zagreb - Ilica 76

V oglasnem oddelku »Slovenca« dvignite sledeča pisma:
Denarni zavod št. 512
Dober zaslužek št. 71
Mirno št. 14626
Od dobre družine št. 624
Pension 44
Poštena št. 14185
Redka prilika št. 325
Siguren denar št. 327
Stroj št. 14349
Šivilja »80« št. 14452
Točen plačnik št. 14623
Tvrdka št. 19
Zdrava št. 14661
»300«
»13«. (o)

Glasba

Muzika
prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine. Popravlja in uglašuje strokovnjaško, najceneje izposojuje in prodaja tudi preigrane instrumente. — Ljubljana, Knafljeva ul. 4.

Harmonikarji!
Samopouk na harmoniko. Navodila razpošilja Ivan Romšak, Kranj. (g)

Koncertne orgle
5 sprememb, brez pedala, primerne za cerkve, naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« Maribor. (g)

Pohištvo

Moderno spalnico
s psiho prodam za Din 1600. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 706. (š)

Nudimo vam v nakup
zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmodernejše, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in z ugodnimi plačilnimi pogoji. Egidij in Karel Erjavec, zaloga pohištva, Brod (poleg tacenskega mostu), Št. Vid nad Ljubljano. (š)

Spalnico
novo, politirano, prodam za 4600 Din. Nove Jarše št. 27. (š)

Pohištvo
vsakovrstne oblike dobite tudi na hranilne knjižice ljubljanskih hranilnic pri Gosp. zadrugi mizarskih mojstrov, Vegova ulica 6.

Moderne spalnice
orehove korenine ter pleskane v najnovejši imitaciji, ter kuhinjske oprave dobite najceneje pri Andlovicu, Komenskega ulica 34. (š)

Radio

Petcevni radio super
nov, naprodaj za hranilno knjižico. Naslov v upravi »Slov.« Maribor 14. (i)

Radio
baterijski, tricevni, kompleten, znamke Radione, poceni proda M. Beričič, Rakek. (i)

Radio aparat
štiricevni prodam za Din 700 ali zamenjam za žensko kolo. Hešik Karol, Jernejeva 53, Šiška, brivnica. (i)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da

Hišo
z nekaj njivami in borštom - prodam. - Petač Jože, Zg. Pirniče, pošta Medvode. (p)

Stavbna parcela
v Staničevi ulici za Bežigradom - naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 623. (p)

Novozidana hiša
s 3 sobami, kuhinjo in vrtom ter shrambo se poceni in ugodno proda. Nova vas 20, Celje. (p)

Majhno posestvo
primerno za upokojenca, se proda. Oddaljeno 20 minut od trga Šmarje pri Jelšah. Vpraša se pri g. organistu v Šmarju. (p)

Posestvo
kupim. Plačam v gotovini. Brence, Zg. Šiška 125. (p)

Enonadstropna vila
7 stanovanjskih prostorov, krita z zarezno opeko, elektrika, njive, vrt, zaradi smrti naprodaj. Najlepša lega. Cena 36.000 Din. Gospa Junk, Rajhenburg ob Savi. (p)

Enonadstropna hiša
v Ljubljani, nova, s tremi krasnimi stanovanji, tremi trgov. lokali, vse zasedeno, šest velikih kleti, podstrešje, vrt, dvorišče, lepo ograjeno — proda Gabrijelčič — Kersnikova ulica 5. (p)

Tristanovanjsko hišo
lepo, z velikim vrtom — takoj prodam. Slapničarjeva 7, Udmat. (p)

Hiša z vrtom
naprodaj. Tezno, Ptujska cesta 126, Maribor. (p)

Enodružinsko hišo
na Viču, lepo, z večjim vrtom — ugodno prodam ali oddam v najem. Pojasnila iz prijaznosti v gostilni Marija Karo na Viču ali pa pri lastnici v Sp. Šiški, Goriška ul. 31, ob gorenjski železnici, na koncu Podlimbarskega ulice. (p)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad, pri kupcev ti mnogo pritegne Slovenčev najmanjši inserat

Smuške obleke
dobre, modre in rjave, za dame in gospode po 345 Din - pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Neveste gospodinje - obrtniki
ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. - po znatno znižanih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetske in Ljudske posojilnice ljubljanske. (l)

JABOLKA
zimska, nudi
Gospodarska zveza v Ljubljani

Vino in žganje
(droženjko in tropinovec) na veliko in malo, z dostavo na dom, prodaja: Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara, Zagreb, Vlaška ulica 75, telefon 41-58

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta štev. 16. Telefon 33-13.

Smučke, drsalke, sani, čaj in rum
kupujte pri
JAGODICU Josipu
Celje
Glavni trg, Gubčeva ulica

2 špecerijski opravi
skoraj novi, ceno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 679. l

Prisilna prodaja premičnin.
Ugodna priložnost za nabavo 80 kg dobre mrve, 1 avto »Chevrolet«, ogledala, zofe, baročne kredence, starinske slike, nagačene divjačine, kar se proda na javni dražbi dne 25. januarja 1935, Mirna št. 22 in na Griču (spis E 71/33 sreskega sodišča Trebnje). (l)

Zahvala

Za mnoge dokaze sočutja ob bolezni in smrti blagega pokojnika

Emila Volca

za častno udeležbo pri pogrebu, za podarjeno cvetje na grob in za prisrčne tolažilne besede ob grobu — izrekata svojo najlepšo zahvalo

rodbini Soko in Volc.

Lepa kredenca

(staronemški slog) z marmorno ploščo se ugodno proda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 630. (l)

Več foto-aparatov

različnih velikosti in »Pathe-Baby«-kino snemalna kamera 9.5 mm prodam. P. Lampič, Stožice 146, p Ježica. (l)

ABC

Ljubljana. Medvedova cesta 8, telefon 24-44 (poleg gor. kolodvora)

Prodamo:

PARTIJO circa 150 parov damskih čevljev in galoš, najboljšemu ponudniku.

ZA DAME svilene obleke, po nizki ceni.

ZA NEVESTE dve kompletni jedilnici in drugo, zelo ugodna cena.

NADALJE vsakovrstno pohištvo, kolesa, šivalne stroje in nešteto drugih predmetov!

Sprejemamo stalno v prodajo vse vrste premičnin! Informacije na razpolago!

Čajno maslo

do 15 kg tedensko, iz pasterizirane smetane, se odda na stalno mesto. — Naslov v upravi »Slovenca«. 671 (l)

Graščina Čemšenik

pri Dobu ima naprodaj še nekaj čistokrvnih telet, bikcev, montafonske pasme, mlečno kontroliranih krav, dobrih molznic. Eventuelno se proda tudi starejša krava po teletu, dobra molznica. Cene po dogovoru. Istotam sprejmemo neoženjenega vrtnarja, v ki je v vseh panogah vrtnarstva izučen.

Pomaranče

sladke in poceni nudi

Gospodarska zveza v Ljubljani

Prodamo:

prevozno lokomobilo »Clayton« Shuttleworth, polnojarmenik »Piny Kay« 65 cm, cirkular, brusilnik, transmisijo in ostali pribor - vse skupaj za ceno 27.000 Din. — Ogleda se v obratu. Ponudbe pod »Žaga« 644 upravi »Sl.«.

Telefon 3934

PREMOG — DRVA KARBOPAKETE

SLOVSA

Kolezijska ulica 19

PERNICE

izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220, 300 in 340 Din. Iz puh pa 450, 550 Din. Garantiramo, solidna postrežba — pri:

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2, Ljubljana

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni v Ljubljani

Plošče - gramofone

izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

„ELEKTROTON"

LJUBLJANA Tavčarjeva ulica 5

Sveže najfinejše norveške

ribje olje

iz lekarne dr G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Kupimo

Suho slamo

za steljo - kupimo. — Graščina Kodeljevo pri Ljubljani. (k)

NOVI ORION REFLEKSNI SUPER TIPA 303

je najboljši aparat letošnje sezone - Sedem vglašenih krogov - Največja selektivnost - Avtomatična regulacija fadingov - Jak in naraven glas - Kratki, normalni in dolgi valovi - Senčnati merilec jakosti za tiho iskanje postaj - Najnovejše Tungsram barijeve elektronke

Izredno olajšani plačilni pogoji od 20. jan. naprej in sicer:

na račun ob prevzemu Din 340·-

18 mesečnih obrokov à Din 270·-

ORION

»RADIO«

REG ZADRUGA Z O. Z. V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7 - TELEFON: 31-90

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Stroj

za čevlje šivati (Spango Branto) kupim. Naslov v upravi pod št. 662. (k)

Zlato, srebro, platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Knjižno omaro

kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Dobro ohranjena« 668. (k)

Vsakovrstno **zlato** kupuje po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Decimalno tehtnico

za 500 kg nosilnosti kupimo z uteži ali brez njih. J. Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1. (k)

Obrt

Parne pekovske peči

in stroje postavlja »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25. Sprejema zastopnike iz vseh krajev. (r)

Modroce

postelje mreže, železne zložljive postelje otomane divane in tapetniške izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN tapetnik. Mestni trg 13

Ugodni nakup morske trave žime cvilba za modroce in blago za prevleke pohištva.

Obrtni list

za malo prodajo živil - se išče. — Ponudbe: Seršen, Rožna dolina cesta VI. št. 14. Telefon 39-40. (t)

Kupujemo vinski kamen

(birso) in posušene drože

A. Resman k. d., Zagreb, Ilica 223

Šivalni stroji od Din 1600·- naprej. Otroški vozički od Din 200·- naprej. Dvokolesa 950·- naprej. — »SACHS« motorji od Din 5000·- naprej pri

„TRIBUNA" F. Batjel, Ljubljana, Karlovška c. 4

Ceniki franko! Ceniki franko!

Plise za volane v različnih gubah

Specielni entel oblek, volan, šalov itd.

Ažuriranje — predtiskanje.

Vezenje monogramov, zaves, perila.

Navadni fin entel vložkov in čipk. — Hitro, fino in poceni!

Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Strukelj)

Pošljite naročnino!

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE

PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA:	No. 3064-04	Bruxeles,
FRANCIJA:	No 1117-94	Paris,
HOLANDIJA:	No 1458-65	Ned. Dienst,
LUKSENBURG:	No 5967	Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Oglas!

Vsled rekurza zavezane stranke se je odgodila prodaja premičnin na Tratah, ki je bila določena na zahtevo Okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu na dan 22. novembra in sledeče.

Ta prodaja se vrši sedaj nepreklicno sledeče:

Dne 24. januarja 1935 se bodo prodajale umetniške slike, steklo, porcelan, preproge, različne umetnine, sobni okraski in srebrnina.

Dne 25. januarja 1935: premičnine, kolikor se jih ni prodalo prejšnjega dne, perilo in pohištvo.

Dne 26. januarja 1935: živina, svinje, vozovi, kočija, vino, jabolčnik in žganje ter poljsko orodje, v kolikor to niso pritikline.

Začetek dražbe vsak dan ob 9. uri.

Hiša (Trate štev. 19) stoji 10 minut nad cmurečkim mostom in je dostopna potom avtozveze Maribor—Cmurek, in z železnico preko Avstrije. — V kraju so na razpolago prenočišča.

Oskrbite si za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Zahvala

Podpisana Prostovoljna gasilska in reševalna četa Celje potrjuje s tem, da je

obče zavarovalna d. d. „Sava" v Zagrebu

po njenem generalnem zastopstvu v Ljubljani izplačala vdovi pri avtomobilni nesreči dne 30. septembra t. l. smrtno ponesrečenega gda. Jerneja Vengusta, podstarešine jugoslovanske gasilne zajednice v Celju, celo za posameznega gasilca proti nezgodam zavarovano svoto

Din 40.000·-

Humano tolmačenje zavarovalnih pogojev v korist težko prizadete vdove Vengustove s strani zavarovalnice »Sava« nas sili, da izrečemo temu domačemu zavarovalnemu zavodu svoje priznanje in zahvalo ter da ga najtopleje priporočamo vsakomur, predvsem pa vsaki gasilski in reševalni organizaciji v naši kraljevini.

Celje, dne 10. novembra 1934

Za prostovoljno gasilsko in reševalno četo Celje - župa Celje

Maks Koschier, tajnik. J. Jellenz, predsednik

Zahvala

Za mojo požarno škodo, ki sem jo utrpel dne 2. decembra 1934, mi je izplačala

obče zavarovalna d. d. „Sava" v Zagrebu

po njenem generalnem zastopstvu v Ljubljani odškodnino

Din 56.572·-

in to v najkrajšem času in brez vsakega zavlačevanja.

Zahvaljujem se tej domači zavarovalnici in jo vsakomur najtopleje priporočam.

Viševek, dne 29. decembra 1934.

Šimenc Franc.

Zahvala

Podpisana Ivan in Ana Prah se najtopleje zahvaljujeva

zavarovalnici „Sava"

za kulantno ocenitev ter hitro izplačilo naše požarne odškodnine. Za tega del sva ji do smrti hvaležna ter jo vsakomur toplo priporočava.

Prosiva, da se ta zahvala bode čitala v časopisju.

Vrbinskavas, 12. januarja 1935.

Ivan in Ana Prah

„SAVA"

OBČE ZAVAROVALNA D. D. V ZAGREBU

Polno plačana delniška glavnica: 10 milijonov dinarjev

Lastni družbeni jamstveni fondi nad 30 miljonov dinarjev brez garancij ustanoviteljic, jugoslovenskih bank.

Družba je izplačala za škode od leta 1920 dalje nad 230 milijonov dinarjev

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 2

Telefon 24-34 Račun poštne hranilnice 13.200

Inserirajte v „Slovencu"!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar je pri njej naložen popolnoma varno kot jamčevanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob priliki smrti našega brata, gospoda

ANDREJA ŠOBERL

davčnega uradnika v Škofji Loki

izrazili svoje sočutje, vsem darovalcem vencev, domačim fantom in dekletom, Sokolskemu društvu, prijateljem iz Škofje Loke, gosp. Antonu Čopu za poslovilni govor, čč. gg. duhovnikoma, domačim pevcem in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, najsrčnejša hvala.

Koroška Bela, dne 19. januarja 1935.

OBITELJ ŠOBERL

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.